

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

ΙΣΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ – ΙΣΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Trafficking και Πορνεία

**Καιρός να ενδιαφερθούμε για την πιο βάρβαρη
παραβίαση δικαιωμάτων των γυναικών.**

της Λιής Κουράκου

Το θέμα trafficking και πορνεία θα έπρεπε να απασχολεί περισσότερο το γυναικείο κίνημα στη χώρα μας. Ομολογώ ότι το προτείνω για συζήτηση μετά από πολλή σκέψη και κάποιο δισταγμό, και θα εξηγήσω γιατί.

Οι γυναίκες που πέφτουν θύματα των δικτύων της πορνείας και του trafficking είναι το πιο αδικημένο, το πιο στερμένο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του μέρος κάθε κοινωνίας. Είναι γυναίκες εκτεθειμένες σε βία, κακοποίηση, εκμετάλλευση, εξευτελισμό, στέρηση της αξιοπρέπειας, καθώς και σε κίνδυνο μόλυνσης από σοβαρά, κάποιες φορές μοιραία, μεταδοτικά νοσήματα.

Πέρυσι το Μάιο, με κατάπληξη πληροφορηθήκαμε ότι υπεβλήθη ερώτημα 17 Ελλήνων βουλευτών προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, με αίτημα την άρση των αυστηρών χωροταξικών προϋποθέσεων για την εγκατάσταση οίκων ανοχής. Ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, εξέφρασε έντονη διαφωνία προς μια τέτοια εξέλιξη, επισημαίνοντας ότι «αντί να αναζητήσουμε τρόπους για να σταματήσει η εκμετάλλευση των γυναικών αυτών, διολισθαίνουμε, εάν η πρόταση των 17 βουλευτών υιοθετηθεί, σε ακόμη χειρότερες αναχρονιστικές μεθόδους προαγωγής της πορνείας». Επισημάναμε ακόμη ότι στην Ευρώπη, η μια χώρα μετά την άλλη προχωρούν στη θέσπιση νόμων για την κατάργηση της πορνείας, στο πνεύμα της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και αλληλεγγύης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων.

Πράγματι, στις 14 Φεβρουαρίου 2017, η Ιρλανδία προσετέθη στον κατάλογο των Ευρωπαϊκών χωρών που ψηφίζουν νόμους με σκοπό να τεθεί ένα τέλος στο sex trafficking και την εμπορική εκμετάλλευση ανθρώπων (στην περίπτωση μάλιστα της Ιρλανδίας ο νόμος πέρασε με 94 ΝΑΙ έναντι 6 ΟΧΙ). Είχαν προηγηθεί ψηφίζοντας ανάλο-

γους νόμους, η Σουηδία (πρώτη), αναγνωρίζοντας επίσημα την πορνεία ως θέμα ισότητας των φύλων και ως μορφή βίας κατά των γυναικών, και ακολούθησαν η Νορβηγία, η Ισλανδία, η Βόρεια Ιρλανδία και η Γαλλία. Η τάση αυτή γίνεται όλο και ισχυρότερη στην Ευρώπη, καθώς γίνεται όλο και περισσότερο προφανές ότι οι προσπάθειες να ρυθμιστεί το εμπόριο του σεξ με νομιμοποίηση ή αποποινικοποίηση δεν κάνει την πορνεία ασφαλέστερη, αντιθέτως αυξάνει το sex trafficking για να ικανοποιηθεί η ζήτηση.

Με τους νόμους που υιοθετούνται, οι πελάτες του σεξ καθίστανται ποινικά υπεύθυνοι, ενώ τα πρόσωπα που αγοράζονται για σεξ δεν ενοχοποιούνται ποινικά. Η υπερψήφιση του νόμου θεωρείται ως μεγάλη επιτυχία, και αναμένεται να μειώσει τη ζήτηση, καθιστώντας τους αγοραστές του σεξ υπόλογους για την αύξηση της εμπορευματικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης γυναικών και κοριτσιών, που είναι η πλειοψηφία των ανθρώπων που αγοράζονται για σεξ. Ο Ιρλανδικός νόμος ενισχύει ακόμη τους νόμους για την καταπολέμηση της πορνογραφίας, της σεξουαλικής παρενόχλησης και της πρόληψης του προσηλυτισμού των παιδιών προς τη βιομηχανία του σεξ. Όλα τα παραπάνω τα θεωρώ πολύ σημαντικά, και νομίζω ότι πράγματι θα έπρεπε και εμάς εδώ να μας προβληματίσει το πώς θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε γυναίκες μπλεγμένες στα δίκτυα της πορνείας.

Και εξηγώ γιατί μετά από σκέψη και με δισταγμό προτείνω να αρχίσει η συζήτηση και ο προβληματισμός γύρω από αυτό το θέμα, προβληματισμός μάλιστα που θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπ' όψη του και την άποψη του ετέρου φύλου. Η προστασία των γυναικών αυτών πρέπει να γίνει όχι μόνο με αποποινικοποίηση, αλλά και με επαναπροσανατολισμό, με επένδυση σε κάποια δουλειά, με κάποιο τρόπο για να μπορούν να προσπορίζονται τα προς το ζην. Όμως, έχουμε όλοι συνεί-

δοση της οικονομικής κατάστασης της χώρας μας, της ανεργίας και τόσων άλλων προβλημάτων. Το να επανεντάξεις τις γυναίκες αυτές δεν θα είναι εύκολο. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι πρέπει να μείνουμε απαθείς μπροστά στο πρόβλημα. Σε τελευταία ανάλυση, σε τόσες χώρες έχουν βρεθεί λύσεις. Αρχίσει ένας προβληματισμός, μια μελέτη των καλών πρακτικών άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, μια συζήτηση, κάποια ενημέρωση της κοινής γνώμης. Όλα αυτά θα μπορούσαν να ξεκι-

νήσουν από μια επιτροπή με αδιάβλητα μέλη και των δύο φύλων, προσανατολισμένη τόσο στην πρακτική πλευρά του προβλήματος όσο και στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και με καλή γνώση των συνθηκών της χώρας. Το αποτέλεσμα τέτοιων κινήσεων δεν θα έρθει μέσα στην κρίση. Αλλά το πρόβλημα θα έχει τεθεί, και όταν οι καιροί θα είναι μενεατοί, θα έρθει η λύση του σημαντικού αυτού προβλήματος που αφορά το φύλο μας, θα έλεγα και τη συνείδησή μας.

Δελτίο Τύπου

Ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, με αφορμή την ερώτηση 17 Βουλευτών προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης σχετικά με την άρση των αυστηρών χωροταξικών προϋποθέσεων για την εγκατάσταση οίκων ανοχής, δηλώνει τα ακόλουθα:

- 1) Διαφωνεί κάθετα με το αίτημα των 17 Βουλευτών για άρση των χωροταξικών προϋποθέσεων εγκατάστασης οίκων ανοχής.
- 2) Η εκμετάλλευση των γυναικών στους οίκους ανοχής αποτελεί την πιο σκληρή και απάνθρωπη μορφή βίας και στέρησης της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας. Αντί να αναζητήσουμε τρόπους για να σταματήσει η εκμετάλλευση των γυναικών αυτών, διορθωθούμε, εάν υιοθετηθεί η πρόταση των 17 βουλευτών, σε ακόμη χειρότερες αναχρονιστικές μεθόδους προαγωγής της πορνείας.
- 3) Ήδη στην Ευρώπη η μία χώρα μετά την άλλη (Ισλανδία, Νορβηγία, Σουηδία, και ήδη από τις 6 Απριλίου 2016 και η Γαλλία), προχωρούν στη θέσπιση νόμων για την κατάργηση της πορνείας στο πνεύμα της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και αλληλεγγύης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και της ισότητας των φύλων. Οι νόμοι αυτοί προβλέπουν υποστήριξη και προστασία των γυναικών που απελευθερώνονται από τα δίκτυα της πορνείας, κατάργηση κάθε μορφής καταπίεσης εις βάρος τους, καταδίκη κάθε είδους «προστατών» και διακινητών, δημιουργία προγραμμάτων εξόδου των γυναικών από το σύστημα της πορνείας και εναλλακτικές μορφές απασχόλησής τους, ποινικοποίηση της αγοράς του σεξ, και προληπτικά μέσα για την εξάλειψη της πορνείας μέσω κατάλληλης αγωγής και δράσεων ευαισθητοποίησης.
- 4) Όταν η Ευρώπη κάνει βήματα αναγνώρισης της γυναικών που εμπλέκονται στην πορνεία ως **θυμάτων**, και τους δίνει τα μέσα να απεμπλακούν από το σύστημα, εμείς θα περάσουμε από τη Βουλή νόμο που αναβαθμίζει την πορνεία και την κάνει προσιτή σε ακόμη περισσότερους «πελάτες»; Είναι δυνατόν να θέλουμε να πάμε τόσο πίσω;
- 5) Κάνουμε έκκληση (α) στους 17 Βουλευτές να αποσύρουν την πρότασή τους, της οποίας η θέσπιση θα αποτελούσε ντροπή για τη χώρα και τη ήθη μας, (β) στους 300 της Βουλής να την καταψηφίσουν σε περίπτωση που δεν αποσυρθεί, (γ) στα κόμματα της Βουλής να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να εμποδίσουν τον κίνδυνο να υιοθετηθεί μια τέτοια πρόταση.
- 6) Με τις θέσεις αυτές συμφωνεί και το Ίδρυμα Μαργακοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Αθήνα, 25 Μαΐου 2016

Κοινοποιείται: (I) Ένωση Περιφερειών Ελλάδος, (II) Επιτροπή Ισότητας της Βουλής, (III) Γενική Γραμματέα Ισότητας των Φύλων κ. Φωτεινή Κούβελα, (IV) Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης κ. Παναγιώτη Κουρουμπλή, (V) Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Αρμόδιο για θέματα Διοικητικής Μεταρρύθμισης κ. Χριστόφορο Βερναρδάκη, (VI) Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Αρμόδιο για θέματα Μεταναστευτικής Πολιτικής κ. Ιωάννη Μουζάλα, (VII) Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης-Αρμόδιο για θέματα Προστασίας του Πολίτη κ. Νικόλαο Τόσκα, (VIII) Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Νικόλαο Παρασκευόπουλο, (IX) Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κ. Νικόλαο Φίλη, (X) Υπουργό Υγείας κ. Ανδρέα Ξάνθο, (XI) Κόμματα της Βουλής, (XII) Βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου, (XIII) Έλληνες Βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, (XIV) Γυναικεία Τμήματα των Κομμάτων, (XV) Γυναικείες Οργανώσεις, (XVI) Ημερήσιο Τύπο, (XVII) Τηλεοπτικούς Σταθμούς, (XVIII) Ραδιοφωνικούς Σταθμούς

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΙΣΟΡΟΠΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΖΩΗΣ»

ΣΤΟ ΠΛΑΣΙΟ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

επιμέλεια: Λιλή Κουράκου

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2016 ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας συμμετείχε ως Εταίρος στην υλοποίηση του Προγράμματος «Ισορροπία μεταξύ Εργασίας και Ζωής», ένα θέμα που ερευνήθηκε στο πλαίσιο των αλλαγών που έχουν γίνει στην Ελλάδα στην Οικογένεια και στην Αγορά Εργασίας λόγω της πολυετούς πλέον οικονομικής κρίσης.

Το έργο χρηματοδοτήθηκε από τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, με Διαχειριστή τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, υλοποιήθηκε δε από το Κέντρο Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιού ως συντονιστή, και με εταίρους το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, το Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, και το Ινστιτούτο Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Ισλανδίας.

Επειδή, όπως τονίστηκε εκ μέρους του Συνδέσμου και κατά την τελική εκδήλωση παρουσίασης των αποτελεσμάτων της έρευνας, ο Σύνδεσμος πίστευε, και πάντα πιστεύει, ότι η οικονομική ανεξαρτησία της Γυναίκας είναι η βάση για όλα όσα διεκδικούμε για πλήρη και ουσιαστική Ισότητα των Φύλων, συμμετείχαμε πρόθυμα στο Πρόγραμμα και δραστηριοποιήκαμε καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησής του.

Πιστεύουμε πράγματι ότι με οικονομική ανεξαρτησία η γυναίκα δεν θα γίνει εύκολο θύμα καταστάσεων όπως

η παντοδυναμία του άνδρα κουβαλητή και αφέντη, η βία, που πολλές φορές ανέχεται γιατί δεν έχει τι να γίνει, τα δίκτυα της εγκληματικής εμπορίας ανθρώπων, και τόσες άλλες παγίδες. Θα έχει μια βάση στη ζωή για να στηρίζεται.

Όμως οικονομική ανεξαρτησία δεν νοείται αν η γυναίκα δεν μπορεί να προσαρμόσει την εργασία της, από την οποία αντλεί την οικονομική ανεξαρτησία, προς την πολύτιμη οικογενειακή της ζωή. Το Πρόγραμμα λοιπόν στο οποίο συμμετείχαμε ερεύνησε ακριβώς πώς η γυναίκα, και ειδικά η γυναίκα επιστήμων, τα βγάζει πέρα στο δύσκολο αυτό αγώνα, και μάλιστα σε συνθήκες κρίσης.

Η έρευνα που έγινε πάνω στο θέμα αυτό, και πρέπει να πούμε, από πολύ έμπειρους και καταξιωμένους φορείς, είναι εξαιρετικά χρήσιμη και τα συμπεράσματά της αξιόλογα. Όλες και όλοι που εργαζόμαστε για την ισότητα, οφείλουμε να μελετήσουμε προσεκτικά τα συμπεράσματα αυτά και να προγραμματίσουμε ανάλογες δράσεις.

Παρουσιάζουμε λοιπόν στο παρόν τεύχος τα συμπεράσματα του τόσο σημαντικού αυτού Προγράμματος, καταχωρώντας αυτούσια τα **Δελτία Τύπου** με τα οποία γνωστοποιήθηκαν στο ευρύτερο κοινό τα αποτελέσματα της μελέτης, αρχίζοντας από την παρουσίαση του Συνεδρίου της Τελικής Εκδήλωσης που έγινε στις 30 Νοεμβρίου 2016 και δίνει τη συνολική εικόνα του Προγράμματος.

Το τραπέζι των εμπειρογνομώνων

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Ισορροπία εργασίας, οικογένειας και προσωπικής ζωής σε κρίση;»

Αμφιθέατρο «Άλκης Αργυριάδης», Κεντρικό Κτίριο Πανεπιστημίου Αθηνών
Τρίτη 29 Νοεμβρίου 2016

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία το Συνέδριο με θέμα: «**Ισορροπία εργασίας, οικογένειας και προσωπικής ζωής σε κρίση;**» την Τρίτη 29 Νοεμβρίου 2016 στο Αμφιθέατρο «Άλκης Αργυριάδης», στο Κεντρικό Κτίριο του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το Συνέδριο συνδιοργανώθηκε από τους τέσσερις φορείς υλοποίησης του ερευνητικού έργου: «**Ισορροπία μεταξύ εργασίας και ζωής στο πλαίσιο των αλληλαγών στην οικογένεια και στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα – WORLBAL (ΕΟΧΓΡ07/3939)**»: το Κέντρο Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιού (ΚΜΟΠ) ως συντονιστή, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), το Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΣΔΓ) και το Ινστιτούτο Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Ισλανδίας, ως εταίρων.

Κατά την έναρξη του Συνεδρίου απηύθυναν χαιρετισμό η Αντωνία Τορρένς, Πρόεδρος του Κέντρου Μέριμνας Οικογένειας και Παιδιού (ΚΜΟΠ), ο Καθηγητής Νίκος Δεμερτζής, Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) και η Ελένη Κουράκου, Πρόεδρος του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΣΔΓ) που έθεσαν τα κύρια σημεία προβληματισμού του θέματος όπως, η οικονομική κρίση, οι κρατούσες κοινωνικές και πολιτισμικές αξίες και οι αλληλαγές στην αγορά εργασίας με τα υψηλά ποσοστά ανεργίας των γυναικών. Παράλληλα, στο χαιρετισμό τους οι Guðný Björk Eydal, Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Ισλανδίας και ο Ιωάννης Λυμπερόπουλος, Επίτιμος Πρόξενος της Ισλανδίας ανέδειξαν το ζήτημα της συμφιλίωσης όπως προσλαμβάνεται από την κοινωνία της Ισλανδίας.

Κατά την πρώτη συνεδρία η Guðný Björk Eydal, Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Ισλανδίας και η Gudbjorg Andrea Jonsdottir, Διευθύντρια του Ινστιτούτου Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου της Ισλανδίας παρουσίασαν τις νομοθετικές πρωτοβουλίες και τις πολιτικές της Ισλανδίας σχετικά με τη συμφιλίωση της επαγγελματικής, προσωπικής και οικογενειακής ζωής, ενώ επεσήμαναν τα ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα των πολιτικών που εφαρμόζονται για την περαιτέρω ενίσχυση της συμμετοχής του πατέρα στην οικογενειακή ζωή μέσω και της λήψης μέρους της γονικής άδειας. Στη συνέχεια η Λάουρα Μαράτου-Αλιπράντη επιστημονικός σύμβουλος του έργου και Επισκέπτρια Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, παρουσίασε τις μεταβολές που έχει επιφέρει η οικονομική κρίση στη χώρα μας στην οικογένεια, στα μοντέλα οικογένειας, στις αναπαραγωγικές συμπεριφορές

1. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Ακαδημαϊκή Έρευνα στους τομείς προτεραιότητας: «Διαφορετικότητα, Ανισότητες και Κοινωνική Ενσωμάτωση», του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου 2009-2014 με διαχειριστή προγράμματος τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.

καθώς και στη γυναικεία απασχόληση. Παράλληλα, αναφέρθηκε στις κύριες διαστάσεις των πολιτικών συμφιλίωσης της επαγγελματικής και προσωπικής ζωής οι οποίες αφορούν: α) τη διευκόλυνση της πρόσβασης της σύγχρονης γυναίκας στην αγορά εργασίας, β) τα μέτρα για το συνδυασμό επαγγελματικής και οικογενειακής εργασίας και γ) τα μέτρα για την προώθηση της ανακατανομής των γονεϊκών και οικογενειακών υποχρεώσεων ανάμεσα στα δυο φύλα.

Στη δεύτερη Συνεδρία, παρουσιάστηκαν από τον Αθανάσιο Κατσή, Αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, τα αποτελέσματα της εμπειρικής έρευνας του ΚΜΟΠ, που πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 1.000 εργαζόμενων γυναικών ηλικίας 25-55 χρόνων. Αντικείμενο της έρευνας ήταν να διερευνηθούν και να αξιολογηθούν οι επαγγελματικές και οικογενειακές ανάγκες των γυναικών-μητέρων, οι προτιμήσεις τους όσον αφορά τη χρήση υπηρεσιών και οι προσδοκίες τους από τις εφαρμοζόμενες πολιτικές συμφιλίωσης, καθώς και η συμβολή του πατέρα στην καθημερινή φροντίδα των μικρών παιδιών και η συμμετοχή του στις οικιακές εργασίες. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανέδειξαν ενδιαφέρουσες πτυχές της ελληνικής οικογένειας. Ακόμη διαπιστώθηκε ότι η συμμετοχή των συζύγων/ συντρόφων πατέρων στις οικογενειακές υποχρεώσεις είναι πλέον πιο αυξημένη συγκριτικά με παλαιότερα ενώ παρατηρείται υψηλή συσχέτιση του βαθμού συμμετοχής τους, σε σχέση με το εκπαιδευτικό επίπεδο καθώς και με την ηλικία του μικρότερου παιδιού.

Στην τρίτη συνεδρία, παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα των ποιοτικών διερευνήσεων από την ερευνητική ομάδα του ΕΚΚΕ με συντονίστριες τις Ιωάννα Τσίγκανου και Μαρία Θανοπούλου, Διευθύντριες Ερευνών του ΕΚΚΕ, μέσα από 11 διαφορετικές μελέτες περίπτωσης, επαγγελματικών ομάδων γυναικών. Ως κοινό συμπέρασμα αναδείχθηκε ότι η απουσία υποστηρικτικών κρατικών δομών, η συρρίκνωση των εισοδημάτων και οι πολιτικές λιτότητας που υιοθετούνται σήμερα, συνιστούν τροχοπέδη στην επίτευξη της εξισορρόπησης οικογενειακής ζωής και εργασίας. Ακόμη επισημάνθηκε η πρόωρη έξοδος των γυναικών από το επάγγελμα και η επιστροφή τους στον παραδοσιακό ρόλο της γυναίκας ως μητέρας - νοικοκυράς στο σπίτι.

Η τέταρτη Συνεδρία επικεντρώθηκε στις πολιτικές εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των γυναικών που εφαρμόζονται σήμερα στις διάφορες χώρες της Ε.Ε. καθώς και στα σημερινά αδιέξοδα που αντιμετωπίζει η εφαρμογή των εν λόγω πολιτικών στη χώρα μας. Η Μανίνα Κακεπάκη, ερευνήτρια του ΕΚΚΕ, αναλύοντας τις συνεντεύξεις που πραγματοποίησε σε φορείς άσκησης πολιτικής ανέδειξε δύο κύρια συμπεράσματα, μέσω της κριτικής αξιολόγησης, για τις πολιτι-

Δεύτερη συνεδρία

κές της Ελλάδας: α) την απουσία κεντρικού σχεδιασμού στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής και β) τον προσανατολισμό των εφαρμοζόμενων πολιτικών σε μέτρα διευκόλυνσης των γυναικών για την επίτευξη των διπλών τους καθηκόντων, παρά στην ανατροπή των στερεοτυπικών διακρίσεων. Στη συνέχεια, η Ευρυδίκη Τσέλιου πολιτική επιστήμων παρουσίασε τα διαφοροποιημένα μοντέλα πολιτικών των χωρών της Ε.Ε.-28 ενώ διατύπωσε προτάσεις πολιτικής για ένα οριζόντιο μοντέλο πολιτικής της Ελλάδας, βάσει των ευρωπαϊκών καλών πρακτικών. Στο τέλος της συνεδρίας, η Αντωνία Τορρένς, Πρόεδρος του ΚΜΟΠ και Αντιπρόεδρος της Συνομοσπονδίας Οικογενειακών Οργανώσεων της Ευρώπης (COFACE) παρουσίασε τις σημερινές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη στο πεδίο αυτό καθώς και τις σχετικές πρωτοβουλίες της COFACE.

Το Συνέδριο ολοκληρώθηκε με συζήτηση Στρογγυλής Τράπεζας όπου εκπρόσωποι του πολιτικού χώρου, ειδικοί επιστή-

μονες και εμπειρογνώμονες έκαναν σύντομες παρεμβάσεις για τις προκλήσεις της εξισορρόπησης εργασίας και ζωής στη σύγχρονη εποχή. Στη συζήτηση συμμετείχαν οι Ειρήνη - Ελένη Αγαθοπούλου Πρόεδρος ΚΕΘΙ, η Χριστίνα Αγγέλη, Ειδική Επιστήμων του Κύκλου Ισότητας του Συνηγόρου του Πολίτη, η Φωτεινή Κούβελα, Γενική Γραμματέας Ισότητας των Φύλων, η Σοφία Κουκούλη-Σπηλιωτοπούλου, Ανεξάρτητη Εμπειρογνώμονας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε θέματα Ισότητας, η Ευγενία Τσουμάνη, πρώην Γενική Γραμματέας Ισότητας των Φύλων και η Μαρία Στρατηγάκη, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πρόνοιας και Ισότητας του Δήμου Αθηναίων & Αν. Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου. Το Συνέδριο παρακολούθησαν 100 περίπου ερευνητές, πανεπιστημιακοί, φοιτητές κοινωνικών επιστημών, πολιτικοί και πολιτειακοί παράγοντες, εκπρόσωποι ΜΚΟ οργανώσεων και Συλλόγων ενώ μετά από κάθε συνεδρία ακολούθησε ενδιαφέρων διάλογος

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 3:

ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΕΙΣ της ισορροπίας επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής ΕΚΚΕ

«Ισορροπία μεταξύ εργασίας και ζωής στο πλαίσιο των αλλαγών στην οικογένεια και στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα - WORLBAL» έργο με κωδικό ΕΟΧ GR07/3939

Σήμερα στην Ελλάδα, επτά χρόνια μετά την έλευση της κρίσης, η ελληνική κοινωνία υφίσταται ποικίλες επιπτώσεις που αντανακλώνται στο εισόδημα, στην απασχόληση, στο κράτος πρόνοιας και τις κοινωνικές παροχές αλληλά και που επηρεάζουν την ιδιωτική σφαίρα. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες η σχέση εξισορρόπησης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, όπως δείχνουν οι μελέτες περίπτωσης του έργου επηρεάζεται από τους αλληλεπιδρώντες κραδα-

σμούς των οικονομικών και κοινωνικών μετασχηματισμών που συντελούνται εν μέσω κρίσης στη χώρα.

Σκοπός των ποιοτικών διερευνήσεων που ανέλαβε στο πλαίσιο του έργου το ΕΚΚΕ ήταν μια πιο εμπειριστωμένη μελέτη της ισορροπίας επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής σε συγκεκριμένες επαγγελματικές κατηγορίες, όπως αυτή η ισορροπία διαμορφώνεται και βιώνεται στις παρούσες συνθήκες και πως

οργανώνεται η καθημερινή φροντίδα των ανηλίκων και εξαρτημένων μελών στην ιδιωτική σφαίρα. Οι μελέτες περίπτωσης επικεντρώθηκαν σε γυναίκες που εργάζονται στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, σε γυναίκες που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, σε γυναίκες ετεροαπασχολούμενες και σε γυναίκες άνεργες. Επελέγησαν 110 γυναίκες από 25 μέχρι 50 ετών, με ανήλικα παιδιά, που ανήκουν σε διαφορετικές επαγγελματικές κατηγορίες και προσδιορίστηκαν με διάφορα κριτήρια: είτε με το κριτήριο της άσκησης επαγγέλματος υψηλής ευθύνης, είτε με το κριτήριο του υψηλού εκπαιδευτικού κεφαλαίου, είτε με το κριτήριο της άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος είτε με το κριτήριο της προστασίας του επαγγέλματος από το κράτος.

Ανεξάρτητα με το αν πρόκειται για γυναίκες ιστορικούς που εργάζονται ως μέλη ΔΕΠ και ερευνήτριες, δικαστές, γιατρούς, δικηγόρους, συμβολαιογράφους, φαρμακοποιούς, αρχιτέκτονες/ πολιτικούς μηχανικούς, κοινωνιολόγους, επιχειρηματίες/αισθητικούς, δημοσίους υπαλλήλους και κοινωνιολόγους, κοινός παρονομαστής όλων των

μελετών είναι ότι σήμερα, στην Ελλάδα της κρίσης, η σχέση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής αποκλίνει όλο και περισσότερο από την προοπτική της συμφιλίωσης. Η εξισορρόπηση του κόσμου της εργασίας και της οικογένειας εμφανίζεται σαν ένα επιπλέον επώδυνο 'καθήκον' στον μακρύ κατάλογο επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων των γυναικών αυτών. Με την απουσία υποστηρικτικών κρατικών δομών και σε συνθήκες συρρίκνωσης των εισοδημάτων η προσφυγή σε αμειβόμενες εξωτερικές υπηρεσίες βοηθητικού χαρακτήρα, τόσο στην εργασία, όσο και στην οικογένεια, καθίσταται εξαιρετικά δυσχερές. Αντίθετα, οι υιοθετούμενες μνημονιακές πολιτικές, επιδεινώνουν τις συνθήκες άσκησης των επαγγελμάτων και πλήττουν ποικιλοτρόπως τις γυναίκες που μελετήθηκαν. Οι πολιτικές αυτές λειτουργούν σε βάρος της προοπτικής συμφιλίωσης του κόσμου της εργασίας και της οικογένειας ωθώντας, σε κάποιες περιπτώσεις, τις γυναίκες αυτές να αναζητούν διέξοδο στην πρόωπη έξοδο από το επάγγελμα και στην επιστροφή στον παραδοσιακό ρόλο της γυναίκας ως μητέρας και νοικοκυράς στο σπίτι.

Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της εμπειρικής έρευνας για τις επαγγελματικές και οικογενειακές ανάγκες των γυναικών

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 4:

«Βασικά συμπεράσματα ποσοτικής έρευνας για την «Ισορροπία επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, στην Ελλάδα της κρίσης» (ΚΜΟΠ)

Η έρευνα αποτελεί μια αναλυτική καταγραφή του κρίσιμου ζητήματος της συμφιλίωσης οικογένειας και επαγγελματικής ζωής των εργαζόμενων γυναικών, με παράλληλη αξιολόγηση των αναγκών τους και των εφαρμοζόμενων πολιτικών, κοινωνικών παροχών και υπηρεσιών για

την εξισορρόπηση εργασίας και οικογένειας, στην Ελλάδα της κρίσης.

Μέσα από τη διερεύνηση των στάσεων και απόψεων 1.000+ εργαζόμενων γυναικών ηλικίας 25-55 ετών, με ανήλικο τέκνο που περιλήφθηκαν στο δείγμα που επιλέ-

χθηκε τυχαία, η έρευνα επιχειρεί να απαντήσει στο κατά πόσο επηρεάζεται η ισορροπία επαγγελματικής ζωής, οικογένειας και ιδιωτικής ζωής σε σχέση με διάφορες μεταβλητές, όπως το εισόδημα, το εκπαιδευτικό επίπεδο, την επαγγελματική θέση, την αστικότητα της περιοχής κ.α..

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- δημογραφικά χαρακτηριστικά
- χρόνο συμμετοχής (των δυο γονέων) στις οικογενειακές υποχρεώσεις,
- τη βοήθεια που υπάρχει από άλλα τρίτα πρόσωπα και φορείς,
- τη χρήση δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών φύλαξης
- καθώς και γενικότερες αντιλήψεις για τη συμφιλίωση

Τα βασικά χαρακτηριστικά του δείγματος, , είναι τα εξής

- ▶ 66% είναι μισθωτές πλήρους απασχόλησης και 19% αυτοαπασχολούμενες
- ▶ το 80% δεν έχουν άλλα εξαρτώμενα οικονομικά άτομα εκτός των παιδιών
- ▶ 46% έχουν τριτοβάθμια εκπαίδευση ενώ μόλις 5% υποχρεωτική εκπαίδευση
- ▶ 25% εργάζεται στον δημόσιο τομέα

Σχεδόν το ½ έχει εισόδημα μεταξύ 450€ - 900€

- ▶ 52% εργάζονται σε καθεστώς αβεβαιότητας, θεωρώντας πιθανό να χάσουν την κύρια απασχόλησή τους το επόμενο 6μηνο

Βασικά Ευρήματα

- Οι γυναίκες εργάζονται κατά μ.ο. 7,8 ώρες ημερησίως ενώ οι σύζυγοι/ σύντροφοι κατά μ.ο. 8,5 ώρες ημερησίως
- Οι γυναίκες απασχολούνται σε μη αμειβόμενη εργασία (φροντίδα σπιτιού και παιδιών) κατά μ.ο. 6 ώρες ημερησίως ενώ οι σύζυγοι/ σύντροφοι κατά μ.ο. 2,9 ώρες ημερησίως
- Οι γιαγιάδες συμμετέχουν κατά μέσο όρο 2,7 ώρες ημερησίως στην ανατροφή ανηλικών τέκνων και 1 ώρα στις δουλειές του σπιτιού
- Μόνο στο 8% των περιπτώσεων ο σύζυγος/ σύντροφος ασχολείται περισσότερο από τη γυναίκα στην ανατροφή και φροντίδα των παιδιών
- Η ηλικία του μικρότερου παιδιού σχετίζεται θετικά με το

χρόνο απασχόλησης στις οικογενειακές υποχρεώσεις αμφότερων των γονέων

- ▶ μ.ο. απασχόλησης γονέων με παιδί μικρότερο των 6 ετών είναι 6,26 ώρες
- ▶ μ.ο. απασχόλησης γονέων με παιδί ηλικίας 6-11 ετών είναι 4,58 ώρες
- η συμμετοχή των ανδρών/ συζύγων στις εργασίες του σπιτιού και στην ανατροφή των παιδιών συσχετίζεται θετικά με
 - ▶ το εκπαιδευτικό επίπεδο της γυναίκας
 - ▶ το εκπαιδευτικό επίπεδο του συζύγου/ συντρόφου
 - ▶ την ηλικία του μικρότερου παιδιού της οικογένειας
- οι γυναίκες ανώτερου και ανώτατου εκπαιδευτικού επιπέδου τείνουν να απασχολούνται περισσότερες ώρες με την επαγγελματική τους ενασχόληση και λιγότερες με την φροντίδα του σπιτιού/ ανατροφή παιδιών, σε σχέση με τις γυναίκες χαμηλού και μέσου εκπαιδευτικού επιπέδου
- 52% των γυναικών κάνει χρήση άδειας μητρότητας ενώ μόλις 28% κάνει χρήση ευέλικτου ωραρίου
- η συμμετοχή της ευρύτερης οικογένειας στις οικογενειακές υποχρεώσεις είναι μεγαλύτερη στα αστικά κέντρα σε σχέση με τις ημιαστικές και αγροτικές περιοχές το εισόδημα δεν επηρεάζει τις αντιλήψεις των γυναικών για τη συμφιλίωση
- οι εργαζόμενες στον ιδιωτικό τομέα έχουν καλύτερη αντίληψη για τη συμφιλίωση και συμβιβάζουν καλύτερα τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με τις εργαζόμενες στο δημόσιο τομέα
- οι εργαζόμενες στον δημόσιο τομέα αντιλαμβάνονται περισσότερο ότι έχουν προσωπικό (ελεύθερο) χρόνο,

Σχετικά με τις απόψεις περί συμφιλίωσης:

- το 90% πιστεύει ότι και οι δύο γονείς θα έπρεπε να αναλαμβάνουν εξίσου τη φροντίδα των παιδιών
- το 70% πιστεύει ότι ο σύζυγος/ σύντροφος θα έπρεπε να διαθέτει περισσότερο χρόνο στις οικογενειακές υποχρεώσεις
- το 50% θεωρεί ότι ο σύζυγος/ σύντροφος έχει περισσότερο ελεύθερο χρόνο από την ίδια, ενώ 35% θεωρεί ότι έχουν τον ίδιο
- σε ποσοστό 55% οι γυναίκες συμβιβάζουν αρκετά καλά ή πολύ καλά την επαγγελματική τους ενασχόληση με τις οικογενειακές τους υποχρεώσεις

Μ.Ο. ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

7,8 ΩΡΕΣ

ΣΥΖΥΓΟΙ / ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ

8,5 ΩΡΕΣ

Μ.Ο. ΜΗ ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

6,0 ΩΡΕΣ

ΣΥΖΥΓΟΙ / ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ

2,9 ΩΡΕΣ

ΜΟΝΟ ΣΤΟ 8% ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ/ ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΑΣΧΟΛΕΙΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Μ.Ο. ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΓΙΑΓΙΑΔΩΝ

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ/ ΣΥΖΥΓΩΝ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΥΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΘΕΤΙΚΑ ΜΕ

- ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ
- ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ/ ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ
- ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Οι γυναίκες ανώτερου και ανώτατου εκπαιδευτικού επιπέδου τείνουν να απασχολούνται περισσότερες ώρες με την επαγγελματική τους ενασχόληση και λιγότερες με την φροντίδα του σπιτιού/ ανατροφή παιδιών, σε σχέση με τις γυναίκες χαμηλού και μέσου εκπαιδευτικού επιπέδου

52% των γυναικών κάνει χρήση άδειας μητρότητας ενώ μόλις **28%** κάνει χρήση ευέλικτου ωραρίου

Η συμμετοχή της ευρύτερης οικογένειας στις οικογενειακές υποχρεώσεις είναι μεγαλύτερη στα αστικά κέντρα σε σχέση με τις ημιαστικές και αγροτικές περιοχές

Σχετικά με τις απόψεις περί συμφιλίωσης:

Το 90% πιστεύει ότι και οι δύο γονείς θα έπρεπε να αναλαμβάνουν εξίσου τη φροντίδα των παιδιών

Το 70% πιστεύει ότι ο σύζυγος/ σύντροφος θα έπρεπε να διαθέτει περισσότερο χρόνο στις οικογενειακές υποχρεώσεις

Το 50% θεωρεί ότι ο σύζυγος/ σύντροφος έχει περισσότερο ελεύθερο χρόνο από την ίδια, ενώ 35% θεωρεί ότι έχουν τον ίδιο

Σε ποσοστό 55% οι γυναίκες συμβιβάζουν αρκετά καλά ή πολύ καλά την επαγγελματική τους ενασχόληση με τις οικογενειακές τους υποχρεώσεις

Το εισόδημα δεν επηρεάζει τις αντιλήψεις των γυναικών για τη συμφιλίωση

Οι εργαζόμενες στον ιδιωτικό τομέα έχουν καλύτερη αντίληψη για τη συμφιλίωση και συμβιβάζουν καλύτερα τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με τις εργαζόμενες στο δημόσιο τομέα

Οι εργαζόμενες στον δημόσιο τομέα αντιλαμβάνονται περισσότερο ότι έχουν προσωπικό (ελεύθερο) χρόνο

Το τραπέζι που ασχολήθηκε με τις πολιτικές σε Ελλάδα και Ευρώπη

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 5: «ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΖΩΗΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ

Η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας δεν αποτελεί πλέον δικαίωμα προς κατάκτηση, αλλά ένα δεδομένο, δημιουργώντας νέα σημεία αναφοράς και πρότυπα ως προς τους ρόλους των ανδρών και γυναικών στην κοινωνία. Κατά συνέπεια, η ισορροπία μεταξύ εργασίας και ζωής συνιστά καίριο ζήτημα και για τα δύο φύλα, αλλά και στόχο πολιτικών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό, οι μελέτες που εκπονήθηκαν στα πακέτα εργασίας 4 & 5 του έργου WORKAL, προσπαθώντας να προβούν σε μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση των πολιτικών σε Ελλάδα και Ευρώπη, περιλαμβάνουν: (α) τη συστηματική «χαρτογράφηση» των πολιτικών καθώς και των καλών πρακτικών που έχουν υιοθετήσει τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. και η Ισλανδία για την εξισορρόπηση εργασίας και ζωής, στον επαγγελματικό και ιδιωτικό τομέα, (β) την παρουσίαση των πολιτικών συμφιλίωσης που εφαρμόζει η Ελλάδα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει λόγω κρίσης, (γ) την αξιολόγηση των πολιτικών της Ελλάδας από εμπειρογνώμονες και στελέχη της δημόσιας

διοίκησης, καθώς και (δ) μια σειρά προτάσεων πολιτικής για την αναμόρφωση των πολιτικών συμφιλίωσης της Ελλάδας, στην κατεύθυνση των κυρίαρχων τάσεων που συνθέτουν αφενός οι καλές πρακτικές των ευρωπαϊκών κρατών και αφετέρου τα υφιστάμενα ελλείμματα της πολιτικής της Ελλάδας.

Με βάση το υλικό που συγκεντρώθηκε και αναλύθηκε, διαπιστώθηκε ότι ενώ οι πολιτικές εναρμόνισης της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής που έχουν διαμορφωθεί στο πλαίσιο της ΕΕ-28 έως τώρα συνέτειναν στο να διευκολυνθούν οι γυναίκες να συμμετέχουν σε μεγαλύτερο βαθμό στην αγορά εργασίας και να βοηθηθούν στη βελτίωση της εξισορρόπησης του οικογενειακού και εργασιακού τους βίου, εντούτοις οι πολιτικές συμφιλίωσης δεν συνέβαλαν στην ανατροπή των παγιωμένων και στερεοτυπικών διακρίσεων αναφορικά με τους ρόλους ανδρών και γυναικών και στην ισότιμη συμμετοχή τους στα μη αμειβόμενα εργασιές εντός της οικογένειας, αλλά διευκόλυναν περισσότερο τις γυναίκες στην επιτέλεση των διπλών τους καθηκόντων.

Οι πολιτικές συμφιλίωσης και οι καλές πρακτικές που εφαρμόζονται στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη αποτέλεσαν σημαντικό σημείο αναφοράς για τη διατύπωση ενός συνόλου προτάσεων πολιτικής που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και στην Ελλάδα, ορισμένες από τις οποίες είναι οι εξής:

Συνεργασία όλων των αρμοδίων φορέων (Δήμων, ΜΚΟ, επιχειρήσεων) που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην πιο αποτελεσματική και στοχευμένη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων στα ζητήματα φροντίδας, με βάση τις ανάγκες των γονέων, των παιδιών και άλλων εξαρτημένων ατόμων.

Ενσωμάτωση πολιτικών φιλικών προς τη συμφιλίωση ζωής και εργασίας στους κανονισμούς λειτουργίας των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων (π.χ. ευέλικτα ωράρια εργασίας, διαμοιρασμός ημερών μεταξύ εργασίας στο γραφείο και εργασίας από το σπίτι, ενθάρρυνση τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών στην αξιοποίηση πολιτικών συμφιλίωσης, κλπ).

Ενθάρρυνση των ανδρών-πατέρων να λαμβάνουν

άδεια ανατροφής. Εισαγωγή σχετικής ρήτρας, που θα προβλέπει ότι η γονική άδεια θα λαμβάνεται από τον πατέρα υποχρεωτικά για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Προσπάθεια εξισορρόπησης και αναπροσαρμογής του συνολικού χρονικού διαστήματος γονικής άδειας/άδειας μητρότητας με τη συνολική αξία των προβλεπόμενων επιδομάτων. Δηλαδή, το συνολικό κόστος των επιδομάτων να μην υπερβαίνει το κόστος των εισφορών που θα προέκυπτε εάν η μητέρα επέστρεφε νωρίτερα στην εργασία της. Παράλληλα η συνολική χρονική διάρκεια της γονικής άδειας ούτε να αποτρέπει τη μητέρα να κάνει χρήση της άδειας αλλά ούτε και να την αποτρέπει να επιστρέψει σχετικά νωρίς στην εργασία.

Οριζόντιο μοντέλο άσκησης πολιτικής για τον καλύτερο συντονισμό των αρμόδιων φορέων βάσει της αντίληψης ότι οι πολιτικές συμφιλίωσης είναι εγκάρσιες πολιτικές και δεν αφορούν μόνο ένα τομέα πολιτικής.

Εφαρμογή ίδιων γονικών αδειών ανατροφής στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Η πρώτη συνεδρία

Παρακαλούμε τα μέλη μας να στείλουν, το συντομότερο, την αιτήσια συνδρομή τους στα γραφεία του Συνδέσμου, οδός Σκουφά 60, Αθήνα 10680.

Η αιτήσια συνδρομή των μελών είναι 40 ευρώ.

Οι συνδρομές αυτές στηρίζουν τις δράσεις του Συνδέσμου.

Επιτυχείς Πολιτικές Ισότητας των Φύλων Η Πρόκληση στην Εποχή της Κρίσης

της Ευγενία Τσουμάνη*

Βιώνουμε ως χώρα και ως πολίτες μια πολυδιάστατη κρίση. Μία κρίση που επιδεινώνεται και από το ευρύτερο περιβάλλον ασάφειας, αμφισβητήσεων, ανατροπών που οδηγούν στην ανάγκη νέων ισορροπιών. Σ' αυτή την πορεία οι επιπτώσεις στην κοινωνία, στους πολίτες, στους νέους είναι σοβαρές και συχνά επώδυνες με τις γυναίκες να επωμίζονται συνήθως τις βαρύτερες.

Η ανάγκη για μία διέξοδο απαιτεί πολιτικές προσεγγίσεις νέου τύπου όπου η εμπιστοσύνη, η συνεργασία, η αξιοκρατία αναδεικνύονται και δημοσκοπικά ως απαραίτητες αξίες και εργαλεία για την υπέρβαση της παρατεταμένης κρίσης στο πολιτικό περιβάλλον. Σ' ένα τέτοιο περιβάλλον οι πολιτικές για την ισότητα των φύλων υποχωρούν σε σημασία, οι προτεραιότητες δίνονται αλλού και ο κίνδυνος οπισθοδρόμησης είναι ορατός!

Έτσι εμφανίζεται μεγαλύτερη η ανάγκη για επιτυχημένες πολιτικές παρεμβάσεις στην ίση μεταχείριση των φύλων ώστε να εξασφαλίζεται η πρόοδος. Ωστόσο η ανάγκη αποτελεσματικών πολιτικών είναι προφανώς διαχρονική και δεν αρκούν περιστασιακές επιτυχίες ή επικοινωνιακά τεχνάσματα αν θέλουμε η πρόοδος να είναι διαρκής και τα αποτελέσματα διακριτά. Μόνο έτσι εξασφαλίζεται η σταθερότητα στις κατακτήσεις και κατ' επέκταση η άμβλυση των επιπτώσεων των στερεοτύπων που αποτελούν την κύρια πηγή των ανισοτήτων.

Πρόσφατες έρευνες κοινής γνώμης στη χώρα μας στο πλαίσιο των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (Ατζέντα 2030 ΟΗΕ) υπέδειξαν ότι μεταξύ των νέων μεγάλο ζητούμενο στην πολιτική είναι η ύπαρξη αρχών και η αξιοκρατία. Όταν υπάρχουν αυτές χτίζεται η εμπιστοσύνη και εξασφαλίζεται η συνεργατικότητα, αρχές απαραίτητες για την επίτευξη του στόχου της ισότητας. Υψηλή συνεργατικότητα μάλιστα με βάση την έρευνα κατέγραψαν οι γυναίκες! Εκεί φαίνεται ότι πρέπει να στραφούμε στην άσκηση πολιτικής.

Οι πολιτικές μας πρέπει να απευθύνονται άμεσα στον άνθρωπο και εν προκειμένω στις γυναίκες, στα νέα κορίτσια, να αντανakλούν τα οράματα τους και να μην εξαπντούνται σε αριθμούς. Οι αριθμοί και τα μεγέθη αφορούν τα τεχνικά υπόβαθρα της δουλειάς των πολιτικών και όχι τον άνθρωπο. Πως όμως οι πολιτικές μας θα είναι αποτελεσματικές και με διάρκεια; Πως θα χτίσουμε έτσι ώστε σ' αυτά τα θεμέλια να πατήσουν οι επόμενοι και οι μεθεπόμενοι; Γιατί αυτό είναι το ζητούμενο. Οι πολιτικές ισότητας πρέπει να έχουν συνέχεια και συνέπεια, να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται με μακροχρόνια προοπτική και όχι με στόχο το προσωπικό πολιτικό συμφέρον. Κι αυτό ισχύει σαφώς για όλο το φάσμα της πολιτικής.

Η αποτελεσματική άσκηση πολιτικής απαιτεί την τήρηση κανόνων, την επιλογή μεθόδων εργασίας, την δημιουργία

και εφαρμογή εργαλείων. Έτσι η ομαδική εργασία, η δημιουργία συμμαχιών και συνεργασιών, η υπερκομματικότητα πρέπει να αποτελούν σαφή επιλογή στις πολιτικές ισότητας ώστε να πείθεται το περιβάλλον και να εξασφαλίζονται σύμμαχοι. Μέσα απ' αυτές τις επιλογές προχώρησαν μεγάλες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που σηματοδότησαν το χώρο όπως η τροποποίηση του Συντάγματος, ο νόμος για τις ποσοτώσεις, ο νόμος για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας και της βίας κατά των γυναικών, ο νόμος για την σεξουαλική παρενόχληση στους χώρους εργασίας. Παράλληλα η σύμπραξη με το γυναικείο κίνημα, τις ΜΚΟ, με τους Κοινωνικούς Εταίρους όπως πχ. τις επιχειρήσεις άνοιξε ορίζοντες και διαχέει την παράμετρο της ισότητας και του ρόλου των γυναικών σε νέους χώρους.

Ιδιαίτερη αξία έχουν με βεβαιότητα και οι διεθνείς και ευρωπαϊκές συνεργασίες που εξασφαλίζουν την συμπίεση με το διεθνές περιβάλλον αλλά και την συμμετοχή στην διαμόρφωση πολιτικών ιδιαίτερα στο ευρωπαϊκό επίπεδο όπου η χώρα απαιτείται να είναι συνδιαμορφωτής και όχι απλώς παρατηρητής.

Τέλος πέρα από μεθόδους και κανόνες η ανάπτυξη και η χρήση εργαλείων μπορεί να συμβάλουν ουσιαστικά. Έχουν ήδη δημιουργηθεί αλλά χρειάζονται περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή συστήματα όπως το gender mainstreaming, το gender budgeting, αλλά και η αρχή της καλής νομοθέτησης που απαιτεί την αξιολόγηση των επιπτώσεων στο φύλο σε κάθε νομοθετική πρωτοβουλία. Η καλή νομοθέτηση, όπως έχει λεχθεί, είναι αναγκαία προϋπόθεση για μία δίκαιη και αποτελεσματική λειτουργία της δικαιοσύνης ιδιαίτερα για τους πιο αδύνατους «κρίκους» της κοινωνίας. Επίσης οι καλές πρακτικές και η «έξυπνη» διαχείριση του παράγοντα των πόρων που απαιτεί έγκαιρη προετοιμασία και σταθερή διυπουργική συνεργασία, αποτελούν χρήσιμα μέσα για την επιτυχία των πολιτικών του ενδιαφέροντος μας.

Συμπερασματικά πεποίθησή μου είναι ότι το έργο κάθε κυβερνητικής θητείας στην ισότητα των φύλων-που εύχομαι να αναβαθμιστεί πολιτικά-θα πρέπει να εμπλουτίζει το θεσμικό οπλοστάσιο της χώρας δημιουργώντας παράλληλα και νέους μηχανισμούς για την υποστήριξη και την παρακολούθηση. Έτσι έγινε πχ. με τον Κύκλο Ισότητας στον Συνήγορο του Πολίτη. Δεν είναι τυχαίο μάλιστα ότι για την πρόοδο στους θεσμούς και τους μηχανισμούς ισότητας η χώρα μας αξιολογήθηκε προ ετών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα μεταξύ των 28 χωρών-μελών της Ε.Ε.

Πάνω απ' όλα όμως η πολιτική απαιτεί πραγματική βούληση, τόλημη, ανάληψη κινδύνων αλλά και σύνδεση με τις σύγχρονες απαιτήσεις του ψηφιακού κόσμου που ζούμε. Ο κόσμος προχωρά και δεν πρέπει να είναι χωρίς εμάς.

ΒΡΑΒΕΙΟ ΖΑΧΑΡΩΦ 2016

Μια συνείδηση σε εγρήγορση

της Νίκης Καητσόγια*

Ίσως το 2016, που έκλεισε πριν από λίγες μέρες, να ήταν ο πιο τραγικός χρόνος διάψευσης όλων των ελπίδων που διακηρύχθηκαν με τρόπο πανηγυρικό με την έλευση του 21^{ου} αιώνα. Διακηρύξεις επίσημες από την οργανωμένη διεθνή κοινωνία, ΟΗΕ και άλλους, για ειρήνη, ευημερία και σεβασμό του ανθρώπου σε όλη την οικουμένη. Όμως όλες οι υποσχέσεις έσβησαν σαν τα βεγγαλικά που φωτίσαν την αυγή του. Πέρα από την οικονομική κρίση που μαστιάζει πολλές χώρες και κυρίως τις χώρες του ευρωπαϊκού νότου, και μεταξύ αυτών και τη χώρα μας, τα τύμπανα ενός τρίτου ακήρυχτου παγκοσμίου πολέμου ηχούν ασταμάτητα. Ενός πολέμου που εκτυλίσσεται σε χώρες του Ισλάμ σ' όνομα της θρησκείας, αλλά σ' αυτόν εμπλέκονται και οι μεγάλες δυνάμεις της Δύσης. «Η επιστροφή του θεού», ενός θεού εκδικητή σπέρνει τον όλεθρο όχι μόνο στις χώρες του Ισλάμ, αλλά και στη Δύση, με ανελέητα τρομοκρατικά χτυπήματα με εκατοντάδες νεκρούς. Δεν είναι μόνο ο εμφύλιος πόλεμος στη Συρία, χώρα με πλούσια πολιτισμική παράδοση και οικονομική ανάπτυξη, που σωριάζεται σε ερείπια, αφήνοντας τα χαλάσματα ενός μακραίωνου πολιτισμού, που σπρώχνει χιλιάδες ξεριζωμένους από τις εστίες τους σ' έναν αφιλόξενο δυτικό κόσμο. Η ζωή και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια πνίγεται στα νερά της Μεσογείου και κουρελιάζεται στα σύρματα των συνόρων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ήταν γνωστές οι θρησκευτικές διαφορές στις χώρες του Ισλάμ, όμως όσο κρατούσαν τα αυταρχικά καθεστώτα στο Ιράκ και στη Συρία έπνεε άνεμος ελευθερίας και εκσυγχρονισμού, κυρίως στο οικογενειακό δίκαιο, αλλά και δυνάμεις φεμινισμού που επεδίωκαν την απελευθέρωση των γυναικών από τα παραδοσιακά στερεότυπα. Όμως όλα χάθηκαν μετά την κατάρρευση του αυταρχικού καθεστώτος στο Ιράκ και τον κλονισμό του στη Συρία. Και βέβαια οι μεγάλες δυνάμεις, όπως άλλωστε σε όλη την παρουσία τους στην ιστορία, επεδίωκαν τα δικά τους εθνικά και οικονομικά συμφέροντα. Όλα αυτά είχαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη των πιο ακραίων θρησκευτικών εντάσεων στις χώρες αυτές, με τη δημιουργία του Ισλαμικού Κράτους, γνωστού πλέον ως ISIS, που μάχεται με μια πρωτόγνωρη βαρβαρότητα για την επικράτηση των πιο ακραίων δογμάτων του Ισλαμισμού. Και αυτή η βαρβαρότητα που στηρίζεται στο Κοράνι, που με πολύ σημαντικές μελέτες απέρριπταν μεγάλοι σύγ-

χρονοι ισλαμιστές διδάσκαλοι και στη Δύση, είναι η σημερινή πραγματικότητα. Βαρβαρότητα που εκδηλώνεται με γενοκτονίες που φέρνουν μνήμες του 20ού αιώνα, αλλά και πράξεις τρομοκρατίας με χιλιάδες θύματα και στις μεγάλες χώρες της Δύσης. Συνέπεια όλων αυτών των τραγικών φαινομένων είναι η εκτίμηση πολλών ότι ζούμε έναν τρίτο ακήρυχτο παγκόσμιο πόλεμο, οι συνέπειες του οποίου είναι ορατές σε πολλές, και κυρίως στις αναπτυγμένες χώρες της Δύσης. Ξενοφοβία, ρατσισμός, ανάπτυξη ακραίων δεξιών, φασιστικών ιδεολογιών και κομμάτων, κλεισίσιμο συνόρων, ακύρωση αρχών και νομικών δεσμεύσεων που στηρίζονται σε βασικές συνθήκες, αποσχιστικές τάσεις από το οικοδόμημα της Ενωμένης Ευρώπης, που πολλοί πλέον μιλούν για διάλυσή του. «Το έθνος-κράτος», «η εθνική ταυτότητα» είναι οι αξίες που τείνουν να ακυρώσουν τη μεγάλη προσπάθεια οικοδόμησης της Ενωμένης Ευρώπης.

Σ' αυτόν τον εφιαλτικό κόσμο του 2016, η χρονιά έκλεισε με ένα μήνυμα ελπίδας. Ελπίδας από μια συνείδηση που φαίνεται να βρίσκεται σε εγρήγορση και να καλεί απεγνωσμένα σε αφύπνιση και δράση. Είναι η απονομή του Βραβείου Ζαχάρωφ, στο όνομα του μεγάλου Ρώσου πυρηνικού επιστήμονα και αντιστασιακού Αντρέι Ζαχάρωφ, που θεσμοθετήθηκε το 1988 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και απονέμεται κάθε χρόνο σε πρόσωπα και οργανώσεις ως αναγνώριση των αγώνων τους για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το βραβείο αυτό που θεωρείται ισάξιο του Νόμπελ Ειρήνης, έχει απονεμηθεί από το 1988 σε μεγάλες προσωπικότητες, αλλά και συλλογικά όργανα, που αγωνίστηκαν για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Πρώτος ήταν ο Νέλσον Μαντέλα το 1988, οι Μητέρες της Πλατείας Μαΐου (Αργεντινή) το 1992 και το 2013 η μικρή Μαλάλα Γιουσαφάι από το Πακιστάν που πήρε και το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης για τη δράση της για τα δικαιώματα στη μόρφωση των κοριτσιών. Για το 2016 επελέγησαν μεταξύ τριών άλλων υποψηφίων δύο κοπέλες ακτιβίστριες από την κοινότητα των Γεζίντι του Ιράκ, η Nadia Murad Basee Taha και η Aji Bashar. Συνυποψήφιοι για το βραβείο ήταν ο Τούρκος δημοσιογράφος Can Dundar, πρώην αρχισυντάκτης της τουρκικής εφημερίδας Cumhuriyet και ο Mustafa Dzhemilev, Ουκρανός βουλευτής, υπερασπιστής των δικαιωμάτων των μειονοτήτων των Τατάρων.

Η επιλογή ήταν δύσκολη. Όπως άλλωστε σχολιάστη-

* Ομ. Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου Παντείου Πανεπιστημίου

κε, στη φύση του βραβείου ανταποκρινόταν περισσότερο η απονομή του σε προσωπικότητα για τη δράση της στην προώθηση του ευρωπαϊκού πνεύματος. Όμως η τελική επιλογή απονομής του στις δύο αυτές κοπέλες –και μάλιστα ομόφωνα– ανταποκρίνεται κατά τρόπο μοναδικό στους σκοπούς του βραβείου. Και οι δύο είναι μάρτυρες της πιο ακραία αποτρόπαιης μεταχείρισης ανθρώπου από άνθρωπο, αλλά και υποδείγματα δύναμης αντίστασης και θέσης της δικής τους τραγωδίας στην υπηρεσία των δικαιωμάτων του ανθρώπου, και μάλιστα των δικαιωμάτων των γυναικών, που παρά τις όποιες κατακτήσεις ισότητας και της ύπαρξης ειδικών θεσμικών πλαισίων διεθνούς δικαίου, η θέση τους παραμένει στο περιθώριο. Δεν είναι υπερβολή. Υπάρχει αναμφισβήτητη θεσμικό πλαίσιο που εγγυάται την ισότητα των φύλων, ιδιαίτερα μετά τη μοναδική για τα δικαιώματα των γυναικών διεθνή Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων σε βάρος των Γυναικών, του 1979, την περίφημη και γνωστή με τα αρχικά της CEDAW. Πόσο όμως εφαρμόζονται και όχι μόνο στο μουσουλμανικό κόσμο, αλλά και στις ίδιες τις δυτικές χώρες; Οι αγώνες των γυναικών, του φεμινιστικού κινήματος του περασμένου αιώνα, που αναγνωρίζονται ως η μεγαλύτερη ειρηνική επανάσταση, δεν έχουν επιτύχει την ισότητα. Αυτό είναι ιδιαίτερα ορατό στη σημερινή περίοδο της κρίσης. Όμως η πιο απάνθρωπη βία και κακοποίηση των γυναικών γίνεται σήμερα στις χώρες του Ισλάμ Ιράκ και Συρία, όπου οι θρησκευτικοί πόλεμοι ξεπερνούν σε βαρβαρότητα, κυρίως σε βάρος των γυναικών, και την πλέον ακραία νοσηρή φαντασία. Και οι δύο κοπέλες που βραβεύτηκαν είναι μάρτυρες αυτής της βαρβαρότητας. Και οι δύο κατάγονται από την κοινότητα των Γεζίντι του Ιράκ, μιας θρησκευτικής μειονότητας εναντίον της οποίας οι μαχητές του ISIS έχουν εξαπολύσει εκστρατεία γενοκτονίας. Υπήρξαν θύματα σεξουαλικής δουλείας. Απήχθησαν, αγοράστηκαν και πουλήθηκαν επανειλημμένα και χρησιμοποιήθηκαν ως *σκλάβες του σεξ*. Τελικά, ύστερα από μια μεγάλη Οδύσεια κατόρθωσαν να δραπετεύσουν στη Γερμανία και έγιναν εκπρόσωποι των γυναικών που έχουν υποστεί σεξουαλική βία από τους τζιχαντιστές.

Τι θα μπορούσε να είναι πιο αντιπροσωπευτικό για την αξία του βραβείου Ζαχάρωφ από τη βράβευση αυτών των δύο νεαρών γυναικών, που είναι μάρτυρες της μοίρας των γυναικών, ιδιαίτερα σε εμπόλεμες περιόδους και γενοκτονίες; Αξίζει μια αναφορά στη δική μας ιστορία των ιδιαίτερα σκληρών και απάνθρωπων βιασμών που υπέστησαν οι Ελληνίδες του Πόντου στην πρώτη περίοδο της γενοκτονίας 1916-1918, που με τρόπο συγκλονιστικό εξιστορεί ο καθηγητής Κωνσταντίνος Φωτιάδης στην εισήγησή του με το θέμα αυτό στο 7^ο Συμπόσιο του Κέντρου Μικρασιατικού Πολιτισμού του 2015, που είχε ειδικά ως θέμα τη θέση της Μικρασιάτισσας μέχρι το 1922.¹ Άλλωστε οι μνήμες του λαού μας από την προσφυγιά μετά τη μικρασιατική καταστροφή στοιχειώνουν μέχρι σήμερα τις οικογενειακές μας μνήμες. Ο

1. Βλ. στον τόμο: 7^ο Συμπόσιο «Η θέση και ο ρόλος της Μικρασιάτισσας κατά τους νεότερους χρόνους έως το 1922», εισήγηση του καθηγητή Κωνστ. Φωτιάδη, «Η Ελληνίδα του Πόντου την Α' περίοδο της Γενοκτονίας 1915-1918», σ. 133-151.

Σύνδεσμός μας για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, ευαίσθητος σε κάθε θέμα που αφορά τα δικαιώματα των γυναικών, έχει προ ετών απονεμίσει το ετήσιο Βραβείο του στη Φιλιά Χαϊδεμένου και τη Δόμνα Σαμίου, σε αναγνώριση των αγώνων της πρώτης να χτίσει μια καινούργια ζωή και μεγάλη κοινωνική δράση στις μνήμες του ξεριζωμού και του κατατρεγμού εδώ, και στη δεύτερη σε αναγνώριση της δικής της δύσκολης πορείας και της μεγάλης προσφοράς της στη διάσωση της μικρασιατικής μουσικής παράδοσης.

Όμως οι εμφύλιοι σπαραγμοί της δεύτερης δεκαετίας του αιώνα μας στο μουσουλμανικό κόσμο χτυπούν την πόρτα του πολιτισμένου κόσμου της Δύσης, αφού η νέα τεχνολογία των ΜΜΕ μεταφέρει το δράμα των λαών αυτών –και όχι μόνο εξαιτίας των εμφύλιων πολέμων, αλλά και της μάλιστα της υπανάπτυξης και της φτώχειας, στα σπίτια μας. Και σ' αυτή την περίοδο των μεγάλων και απίστευτα τραγικών συγκρούσεων, το μεγαλύτερο θύμα είναι η γυναίκα. Και αυτό όχι γιατί αριθμητικά είναι τα περισσότερα θύματα, γιατί οι άνδρες είναι περισσότεροι, αλλά γιατί η *γυναίκα θύμα στην περίοδο των συγκρούσεων έχει ασύγκριτα μεγαλύτερη επίδραση στην ψυχολογία των λαών, αλλά και στην ίδια τη βιολογική τους ανάπτυξη. Ασκήσιμη απίστευτη ψυχολογική βία, τρομοκρατία, φόβος, οδηγεί στην απομόνωση και τη νέκρωση των δυνάμεων αντίστασης*. Και τα αισθήματα αυτά περνούν στα παιδιά και στις νέες γενιές των κοριτσιών. Ας αναφέρουμε ενδεικτικά μερικά από τα πλέον χαρακτηριστικά παλαιότερα παραδείγματα αγριότητας σε βάρος των γυναικών:

- Ας θυμηθούμε τη συγκλονιστική έκκληση της Νουρ από τις φυλακές του Αμπού Γράιμπ στο Ιράκ, υπό αμερικανική διεύθυνση τότε, «προς όλους όσους αισθάνονται ακόμα άνθρωποι» να υψώσουν τη φωνή τους για να τερματιστούν τα απάνθρωπα βασανιστήρια και «τα κτηνώδη σεξουαλικά μαρτύρια και βιασμοί» που γίνονται στις φυλακές αυτές.²

- Πιο τραγική και πιο χαρακτηριστική για τις απίστευτες αγριότητες που συμβαίνουν σε βάρος των γυναικών που συνεχίζεται μέχρι σήμερα είναι η απαγωγή 285 κοριτσιών ηλικίας 15-18 ετών, από το σχολείο τους στη Νιγηρία από την ισλαμική οργάνωση Μπόκο Χαράμ. Και οι απαγωγές συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Οι κοπέλες που απήχθησαν είναι χριστιανές στο θρήσκευμα. Και δεν ήταν μόνο αυτά τα κορίτσια. Η τύχη τους ακόμα αγνοείται. Λίγες μπόρεσαν να δραπετεύσουν. Πολλές πουλήθηκαν ως σκλάβες, αλλά κυρίως είναι θύματα απάνθρωπων βιασμών και κακοποίησης. Η αντίδραση του ΟΗΕ δεν είχε αποτέλεσμα μέχρι σήμερα.³

- Και μία ακόμα χαρακτηριστική αναφορά, αυτή από τις συνέπειες που είχαν για τις γυναίκες οι σεισμοί που έπληξαν το Νεπάλ την άνοιξη του 2005. Σε σχετικό ρεπορτάζ της η Γαλλίδα δημοσιογράφος Carolin Michel που δημοσιεύθηκε στη γαλλική εφημερίδα L' OBS στις 15 Μαΐου, έγραφε:

2. Βλ. επιστολή στην εφ. Το Ποντίκι, της 27.5.2014. Στην ίδια εφημερίδα, στο φ' της 3/6/2004 βλ. σχετικό άρθρο μου με τίτλο: «Μια απάντηση στην έκκληση της Νουρ από το Αμπού Γράιμπ».

3. Ενδεικτικά για το θέμα βλ. άρθρο μου στην ηλ. εφ. ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ, της 19.5.2014, με τίτλο «Νιγηρία: Απρίλιος 2014. Ο θάνατος του οικουμενικού ανθρωπισμού».

«Μετά τους δύο σεισμούς στο Νεπάλ πολλές γυναίκες έχουν χάσει τη δουλειά τους και ό,τι τους επέτρεπε να ζουν μετά την απουσία του άνδρα και της οικογένειάς τους. Δεν έχουν κανένα καταφύγιο.. Μένουν μόνες στο σπίτι γιατί τα στρατόπεδα είναι επικίνδυνα. Οι άνδρες πίνουν. Όλα είναι μια **ονειρευτή λεία για τους διακινητές**. Η εμπορία γυναικών και παιδιών είναι **μια επίμονη μάστιγα στο Νεπάλ**. Οι επίσημοι φορείς ανεβάζουν σε 14.000 τον αριθμό των γυναικών και παιδιών που γίνονται θύματα σεξουαλικής βίας καθημερινά.»⁴

Αν αυτές οι τρεις αναφορές είναι κραυγαλέα παραδείγματα της βίας που ασκείται σε βάρος των γυναικών στις εμπόλεμες περιοχές της Μέσης Ανατολής σήμερα, η βία και η καταρράκωση της αξιοπρέπειας της γυναίκας που συμβαίνει κυρίως στις χώρες αυτές συστηματικά αποσιωπάται από τα μεγάλα μέσα ενημέρωσης της Δύσης, σε σύγκριση με άλλες ειδήσεις από θανάτους "σελέμπριτζ" της "σώουμπιζ". Έτσι η βία, οι βιασμοί, η τραγωδία όσων τολμούν να διασχίσουν με άμεσο κίνδυνο της ζωής τους τα νερά της Μεσογείου, γίνεται φευγαλέα είδηση. Μεγάλο όμως μέρος του τηλεοπτικού χρόνου και των ειδήσεων έχουν τα τρομοκρατικά χτυπήματα των ακραίων ισλαμιστών της τζιχάντ στις μεγάλες πρωτεύουσες της Δύσης. Σ' αυτές ο χρόνος είναι μεγάλος και η επανάληψη των σκηνών φρίκης μεγάλη. Όχι όμως και το δράμα των προσφύγων στους καταυλισμούς φιλοξενίας τους. Ούτε τα όσα άθλια συμβαίνουν σε βάρος των γυναικών σε βιασμούς και κακοποίηση, και κυρίως σε βάρος μικρών κοριτσιών που γίνονται θύματα εκμετάλλευσης από τις ίδιες τις οικογένειές τους. Με οικονομικά ανταλλάγματα πουλιούνται σε νύφες σε ηλικιωμένους άνδρες με τη μεσοθάβηση επιτήδειων διακινητών. Το δράμα αυτών των νεαρών κοριτσιών, παιδιών θα λέγαμε καλύτερα, είναι συγκλονιστικό. Και δε σταματά στην αγοροπωλησία. Η προστασία των κοριτσιών αυτών μετά το "γάμο" τους είναι ανύπαρκτη. Δεν έχουν δικαίωμα ασύλου ως "έγγαμες" στις χώρες της Ευρώπης, αλλά διώκεται ο άνδρας ως ενήλικας! Δηλαδή δύο φορές ο βιασμός, έστω και διαφορετικός.

Και το πρόβλημα αυτό έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις. Αρκεί μια περιήγηση στο Ιντερνετ για να αντιληφθεί κανείς ότι η βαρβαρότητα κατά των γυναικών που εκδηλώνεται στις εμπόλεμες χώρες του μουσουλμανικού κόσμου είναι το στίγμα του 21^{ου} αιώνα. Ειδικά στο θέμα των γάμων ανηλικών στους καταυλισμούς των προσφύγων και όχι μόνο στη χώρα μας, ο αρμόδιος υπουργός δήλωσε ότι «πρέπει να παρθούν μέτρα». Αλλά τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για το καθεστώς των προσφύγων προβλέπουν συμβάσεις του διεθνούς δικαίου, ειδικά όμως μέτρα για την προστασία των γυναικών επιτάσσει η πρόσφατη *Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας*, γνωστή ως *Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης* του 2011, η οποία έχει ήδη υπογραφεί από 34 μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης - μεταξύ αυτών και την Ελλάδα- και έχει τεθεί σε ισχύ το 2014.

4. Για το θέμα βλ. ενδεικτικά άρθρο μου στην ηλ. εφ. *ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ*, της 28.5.2015, με τίτλο «Νεπάλ: Δύο σεισμοί που εξαφάνισαν πόλεις και την αξιοπρέπεια της γυναίκας».

Είναι μια μεγάλης σημασίας σύμβαση, μετά την περίφημη διεθνή σύμβαση για τα δικαιώματα των γυναικών *CEDAW*.

Οι διατάξεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης του 2011, όπως είναι ευρύτερα γνωστή, στα 81 συνοδικά άρθρα της, καλύπτουν όλα τα θέματα που αφορούν την προστασία των γυναικών και κυρίως προβλέπουν τη λήψη ειδικών μέτρων προστασίας τους, ακόμα και *θετικών*, τα οποία, κατά το άρθρο 7, παρ. 3, του ΙΙ Κεφαλαίου «Ολοκληρωμένες πολιτικές και συλλογή δεδομένων» δεν θεωρούνται «*διακριτική μεταχείριση*». Είναι εξαιρετικά σημαντικές διατάξεις του άρθρου 7 του ΙΙ Κεφαλαίου της Σύμβασης, οι οποίες προβλέπουν τα εξής:

«*Τα μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου θα εμπλέκουν όπου απαιτείται, όλους τους σχετικούς φορείς, όπως κυβερνητικές οργανώσεις, εθνικά περιφερειακά και τοπικά κοινοβούλια και αρχές, εθνικά ιδρύματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.*»

Αν η *Διεθνής Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών*, η περίφημη *CEDAW*, έχει δίκαια χαρακτηριστεί ως «*το Ευαγγέλιο των δικαιωμάτων των γυναικών*» με οικουμενικό χαρακτήρα, η *Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης*, γνωστή ως *Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης του 2011*, απευθύνεται κυρίως στα κράτη της Ευρώπης, γενικότερα της Δύσης, και ακουμπά τον πυρήνα της φιλοσοφίας των *δικαιωμάτων του ανθρώπου*, σε μια περίοδο εξαιρετικά κρίσιμη του πολιτισμού και της ειρήνης, όχι μόνο της Δύσης αλλά του κόσμου ολόκληρου. Είναι τραγικά επικίνδυνο, κατά τη γνώμη μου τουλάχιστον, να γίνεται και επίσημος λόγος για «*δίκαιο δικαιωμάτων δυτικού τύπου και μουσουλμανικού*». Η *Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*, του 1948, έχει σφραγίσει με τις διατάξεις της την *οικουμενικότητα του ανθρωπιστικού δικαίου και των δικαιωμάτων του ανθρώπου*. Το θέμα της φύσης των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη Δύση και στην Ανατολή είναι σήμερα ουσιαστικής σημασίας και όχι απλά θεωρητικό. Ζούμε σε μια πολυπολιτισμική πραγματικότητα, η οποία ειδικά σήμερα με τις προσφυγικές ροές επιβάλλει να μελετήσουμε την ουσία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την πορεία της εξέλιξης της φιλοσοφίας αλλά και της εφαρμογής τους στο δυτικό κόσμο. Αυτό θα μας βοηθούσε να διαπιστώσουμε την κοινή πορεία εξέλιξης του ανθρωπιστικού δικαίου. Και φυσικά εδώ μόνο επισήμανση του θέματος μπορούμε να κάνουμε. Και αυτό είναι άμεσα αναγκαίο. Και ειδικά για τα δικαιώματα των γυναικών, στη θέση των οποίων ο μουσουλμανικός κόσμος στηρίζει όλη τη φιλοσοφία του ισλαμισμού, αλλά κυρίως την *εθνική του ταυτότητα*.

Σε πρόσφατο μεγάλο διεθνές συνέδριο για την προσφυγική κρίση στην Αθήνα⁵ με θέμα το προσφυγικό αναφέρθηκαν τα προβλήματα ενσωμάτωσης των προσφύγων στις χώρες της Ευρώπης από επαγγελματικής και οικονομικής πλευράς. Όμως το θέμα των πολιτισμικών διαφορών, το οποίο δεν απασχόλησε καθόλου τη συζήτηση, είναι ουσιώδες. Αυτό εί-

5. Διοργανώθηκε από το ΔΙΚΤΥΟ για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη. (www.todiktvo.eu)

ναι τελικά το κλειδί της ενσωμάτωσης των προσφύγων. Και αυτό εξαρτάται από τη θέση της γυναίκας στο μουσουλμανικό κόσμο και τη δειναστική δύναμη των παραδόσεων του. Η μελέτη της μέχρι τώρα πορείας ενσωμάτωσης των μουσουλμάνων μεταναστών στις χώρες της Δύσης είναι αναγκαία. Θα έδειχνε την οπισθοδρόμηση στην πορεία αυτή, που οφείλεται στην έξαρση του θρησκευτικού φανατισμού,, που εμφανίζεται όχι μόνο στους μουσουλμάνους μετανάστες, αλλά και στους ίδιους τους πολίτες των δυτικών κρατών. Ο φανατισμός και η θρησκευτική μισαλλοδοξία εμφανίζονται και στις δύο πλευρές. Και η σύγκρουση των πολιτισμών του Huntington συμβαίνει στις ίδιες τις χώρες υποδοχής μεταναστών και προσφύγων.

Ας αφυπνιστούμε. Η θέση των μουσουλμάνων γυναικών, μεταναστριών ή προσφύγων αφορά άμεσα το *γυναικείο κίνημα της Δύσης*. Η *οικουμενικότητα του φεμινισμού* έχει σφραγιστεί στις μεγάλες παγκόσμιες διασκέψεις. Ας τη σεβαστούμε και ας την υπηρετήσουμε δυναμικά. Η θέση της γυναίκας και ο σεβασμός των δικαιωμάτων της στο πλαίσιο όχι του δυτικού πολιτισμού, αλλά του οικουμενικού ανθρωπιστικού δικαίου είναι υπόθεση όλων. Αλλά στη σημερινή πραγματικότητα επιτάσσει την άμεση ενεργοποίηση των δυνάμεων του παγκόσμιου φεμινισμού, αυτού που χάραξε τη μεγάλη πορεία στο Πεκίνο το 1995 υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.

Και ασφαλώς οι εθνικές οργανώσεις του φεμινισμού στη Δύση έχουν την κύρια ευθύνη. Πέρα από κάθε εξέλιξη του φεμινιστικού κινήματος, *μετα-φεμινισμού* ή άλλου- το φεμινιστικό κίνημα είναι ταγμένο στην υπηρεσία των δικαιω-

μάτων της γυναίκας, ως γυναίκας, δηλαδή ανθρώπου, ανεξάρτητα χώρας και θρησκείας. Και σήμερα η πρόσκληση για αφύπνιση των δυνάμεών του είναι ίσως περισσότερο αναγκαία απ' ό τι στην εποχή της *σεξουαλικής επανάστασης*. Το κάλεσμα άμεσης δράσης του είναι αναγκαίο για την προώθηση της ίδιας της *οικουμενικής αξίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων* και καταπολέμησης της διάκρισης *δυτικού και ισλαμικού τύπου δικαιωμάτων του ανθρώπου*, που θα διαχωρίσει τους λαούς και θα συμβάλει στη μισαλλοδοξία και στο χάος. Η ίδια η πορεία της διασφάλισης των δικαιωμάτων του ανθρώπου στο Δυτικό κόσμο και ο ρόλος της Εκκλησίας δείχνουν ότι η πορεία αυτή ήταν μακράιωνη και ακόμα χρειάζεται προώθηση γιατί φαίνεται ότι εύκολα μπορεί να υπάρξει οπισθοδρόμηση. Και αυτή εκδηλώνεται με το φανατισμό, το ρατσισμό, την ξενοφοβία.

Η θέση των γυναικών είναι το κλειδί της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και της ίδιας της δημοκρατίας, όπως κατέληξε η Πέμπτη Παγκόσμια Διάσκεψη για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη που έγινε στο Κάιρο το 1994 και ρητά αναφέρεται στο *Πρόγραμμα Δράσης*. Και αυτά τα πορίσματα που επαναλαμβάνονται και στην *έκτη Παγκόσμια Διάσκεψη*, που έγινε στη Ν. Υόρκη το 1999, πρέπει να αφυπνίσουν τις ηγεσίες των δυτικών χωρών που δέχονται το μεγάλο κύμα των προσφύγων και νέων μεταναστών και να λάβουν μέτρα για την ενσωμάτωση των γυναικών στις κοινωνίες τους. Ασφαλώς δεν είναι εύκολο. Και εδώ χρειάζεται η συλλογική προσπάθεια, κάτι που επιβάλλει και προσφέρει τα θεσμικά πλαίσια η ίδια η *Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης*. Και ο ρόλος του φεμινισμού είναι ύψιστης σημασίας.

Η επικοινωνία με τον Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας γίνεται μέσω:

Τηλεφώνου: 210-36.26.460

Φάξ: 210-36.16.236

Email: L.Women-rights@otenet.gr

Ιστοσελίδας: <http://www.leagueforwomenrights.gr>

Facebook: <http://goo.gl/misZX3>

Γραφεία του Συνδέσμου: Σκουφά 60, Αθήνα 10680, 1ος όροφος.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ – 2016

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ

Απονομή Βραβείου Γυναικείας Κοινωνικής Προσφοράς «ΑΛΙΚΗ ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ» στις ηρώιδες του Αιγαίου

Επιμέλεια: Λιλή Κουράκου

Απομαγνητοφώνηση Κειμένων: Ελεάννα Ζερμίστα

Την Παρασκευή 18 Μαρτίου 2016 οργανώθηκε από το Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας μια εκδήλωση σεμνή, συγκινητική, ουσιαστική και αναγκαία.

Την ημέρα αυτή απονείμαμε το «Βραβείο Γυναικείας Κοινωνικής Προσφοράς «ΑΛΙΚΗ ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ» στις γυναίκες των νησιών του Αιγαίου, για την παραδειγματικά εξαιρετική προσφορά τους προς τους πρόσφυγες.

Ξέραμε όλοι ότι οι γυναίκες των νησιών μας στο Αιγαίο με γενναιότητα, αυταπάρνηση, υψηλό πνεύμα αλληλεγγύης και φιλοξενίας, και προ παντός με περίσσεια ψυχής, έκαναν πράξη τον ανθρωπισμό και την αγάπη προς το συνάνθρωπο, έκαναν ένα έργο που έγινε γνωστό σε όλο τον κόσμο και θαυμάστηκε παντού. Όμως όταν ακούσαμε τις ίδιες να μας διηγούνται πώς εκείνες βίωσαν τη βοήθεια προς τους πρόσφυγες, δακρύσαμε από συγκίνηση.

Το Βραβείο προς τις Νησιώτισσες έφερε πολύ κόσμο εκείνο το βράδυ στην ΕΣΗΕΑ. Ήταν εκεί μέλη και φίλες/φίλοι του Συνδέσμου, μέλη Γυναικείων Οργανώσεων, Νησιώτες του Αιγαίου που ζουν στην Αθήνα, και ένα κοινό που ενδιαφέρεται για ανθρώπινα δικαιώματα, που εκτιμά την ανθρωπιά και την προσφορά προς το συνάνθρωπο, που συμπάσχει για το προσφυγικό δράμα.,

Την εκδήλωση άνοιξε μήνυμα της Επιτίμου Προέδρου του ΣΔΓ κ. Αλίκης Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, ιδέα της οποίας ήταν η ανάδειξη και επιβράβευση της γυναικείας κοινωνικής προσφοράς, που κάθε χρόνο τέτοια μέρα μας φέρνει σε επαφή με τον υπέροχο κόσμο γυναικών που σεμνά και αθόρυβα επιτελούν κοινωνικό έργο, συχνά μεγίστης σημασίας. Πολύ επάξια το Βραβείο απονέμεται στο όνομά της.

Στο κλίμα του δράματος που εκτυλίσσεται στα νησιά μας έβαλαν οι βραβευμένες συνταρακτικές φωτογραφίες του σπουδαίου φωτογράφου Γιάννη Μπεχράκη, που κατάφερε με το φακό του να συλλάβει όλο τον πόνο της προσφυγιάς, αλλά και όλο τον ηρωισμό και τη μεγάλη ψυχή των νησιωτών μας.

Μετά από σύντομο χαιρετισμό και επισημάνσεις για την Ημέρα της Προέδρου του ΣΔΓ κ. Λιλής Κουράκου, ακολούθησε Δημόσια Συζήτηση με θέμα: «Προσφυγικές ροές προς την Ελλάδα. Σημερινή κατάσταση, προβλήματα, προοπτικές. Γυναικεία κοινωνική προσφορά».

Τη συζήτηση, σε δύο ομάδες ομιλητριών, συντόνισε η τ. Γεν. Γραμματέας Ισότητας και μέλος του Δ.Σ. του ΣΔΓ κ. Ευγενία Τσουμάνη.

Η πρώτη ομάδα αποτελείται από τις κυρίες Χριστιάννα

Από αριστερά: Ξένια Πασσά, Χριστιάννα Καλογήρου, Ευγενία Τσουμάνη και Λίλιαν Χρυσοχοϊδου - Αργυροπούλου

Καλογήρου, Περιφερειάρχης Βορείου Αιγαίου, Ξένια Πασσά, από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα, και Λίλιαν Χρυσοχοΐδου-Αργυροπούλου, Αντιπρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, μέλος και τ. Πρόεδρο του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες. Περιέγραψαν την κατάσταση στα νησιά σήμερα, και ανέλυσαν τα προβλήματα που γεννά το τεράστιο ρεύμα προσφύγων που καταφτάνει καθημερινά.

Στη δεύτερη ομάδα είχαμε την τύχη να ακούσουμε από τα στόματα τεσσάρων εκπροσώπων των ηρωικών γυναικών των νησιών μας, που συμβολικά βραβεύτηκαν στο όνομα όλων των γυναικών που κινητοποιήθηκαν στα νησιά για την περίθαλψη των προσφύγων, το μεγάλο κοινωνικό και ανθρωπιστικό έργο της παροχής φιλοξενίας, στήριξης, αγάπης. Οι τέσσερις αυτές υπέροχες γυναίκες ήταν:

η Πρεσβυτέρα Ευστρατία Δήμου από τη Λέσβο, η Κατίνα Αρβανίτη από τη Σάμο, η Ευτυχία Συρρή από τη Χίο, και η Νίνα Γεωργιάδου από την Κάλυμνο.

Η Καλλιτέχνης κ. Καίτη Κουλιιά, ερμηνεύτρια παραδοσιακών τραγουδιών, έφερε ρίγη συγκίνησης όταν τραγούδησε το συνταρακτικό «Τζιβαέρι».

Πριν κλείσει η βραδιά, διαβάστηκε Ψήφισμα για το Προσφυγικό, το οποίο έγινε ομόφωνα δεκτό από το πυκνό ακροατήριο. Το Ψήφισμα αυτό εστάλη στον τύπο, στις Κυβερνήσεις της Ελλάδος, της Ε.Ε., του Καναδά και της Αμερικής, στην ΕΕ, στον ΟΗΕ, στον Πάπα της Ρώμης, στον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, στον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών, στις Γυναικείες Οργανώσεις Ελληνικές και Παγκόσμιες κλπ.

Παραθέτουμε τα κυριότερα αποσπάσματα των ομιλιών, με τη σειρά που ακούστηκαν, καθώς και το Ψήφισμα.

Βιντεοσκοπημένη ομιλία της Προέδρου του ΙΜΔΑ και Επίτιμης Προέδρου του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, Καθηγ. Αλίκης Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Σας ευχαριστώ πολύ για την ευγενική σας πρόσκληση να παραστώ στη σημερινή μας εκδήλωση για την Ημέρα της Γυναίκας. Επειδή, μόλις εξέρχομαι από ένα αρκετά σοβαρό ατύχημα, προτίμησα, παρά τη χαρά που θα μου έδινε η ζωντανή και προσωπική επαφή μαζί σας, να σας στείλω απλώς ένα βίντεο με το οποίο να σας εκφράζω τα θερμά μου συγχαρητήρια για τον τρόπο με τον οποίο έχετε χειριστεί έως σήμερα το «Βραβείο Γυναικείας Κοινωνικής Προσφοράς». Το 1997 εγώ η ίδια ίδρυσα το παραπάνω βραβείο, το οποίο εσείς διαχειρίζεστε από το 2003 και μάλιστα την ίδια χρονιά μου κάνατε την τιμή να του δώσετε το όνομά μου. Όλες τις φορές το έχετε απονείμει εύστοχα και δίκαια. Νομίζω όμως, ότι η απονομή που κάνατε σήμερα αναδεικνύει ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της εποχής μας, δηλαδή το προσφυγικό, και γι' αυτό θέλω να σας συγχαρώ άλλη μια φορά για τη σημερινή επιλογή σας και να σας ευχηθώ ότι όλοι μαζί και πάντοτε με το Ίδρυμά μας στο πλευρό σας, θα αγωνιζόμαστε για ένα καλύτερο αύριο για όλο τον κόσμο για τις γυναίκες, για τους άνδρες αλλά προπαντός για τους πιο φτωχούς, τους πιο αδύνατους κοινωνικά από κάθε άποψη.

Να είμαστε καλά και του χρόνου και να είστε πάντα άξιες εκπρόσωποι του γυναικείου αγώνα στην Ελλάδα καθώς και σε άλλες πολλές χώρες.

Σας ευχαριστώ και πάλι κι εύχομαι κάθε καλό για τον κόσμο και να μπορέσουμε να κάνουμε το ταχύτερο μια στροφή προς μια πιο δίκαια κοινωνία σε παγκόσμια κλίμακα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Η αγαπημένη μας Αλίκη. Πάντα στις επάλξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα της γυναίκας. Πάντα παρούσα.

Ευγενία Τσουμάνη, Δικηγόρος, πρ. Βουλευτής, πρ. Γενική Γραμματέας Ισότητας των φύλων, Μέλος του Δ.Σ. του Σ.Δ.Γ

Σήμερα αγαπητές κύριες και κύριοι, φίλες και φίλοι, μας τιμούν με την παρουσία τους εδώ πολλά διακεκριμένα στελέχη από Οργανισμούς και Γυναικείες Οργανώσεις, και πολλές Οργανώσεις νησιωτών του ανατολικού Αιγαίου που προσκλήθηκαν και με πολλή χαρά ανταποκρίθηκαν στη πρόσκλησή μας. Ευχαριστούμε λοιπόν όλους εσάς και θα περάσουμε στο πρόγραμμά μας λέγοντας απλώς δυο λόγια.

Όπως ξέρετε η σημερινή μέρα για το Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας είναι η μέρα που τιμά τη Γυναίκα με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας της 8 Μάρτη. Όμως αυτή τη φορά η πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα που μας περιβάλλει, τα μεγάλα προβλήματα που υπάρχουν γύρω μας, τόσο στη χώρα μας, όσο και στην Ευρώπη γενικότερα, αλλά και διεθνώς, στην περιοχή της Μεσογείου, μας υποχρεώνουν και μας αναγκάζουν να αναφερθούμε σε κάτι ιδιαίτερα ενδιαφέρον όπως είναι οι προσφυγικές ροές. Θα αναφερθούμε συνεπώς στη σημερινή κατάσταση, στις προοπτικές, δίνοντας έμφαση, βεβαίως, στη γυναικεία συμμετοχή από την άποψη των γυναικών προσφύγων. Δεν είναι τυχαίο ότι και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο φέτος αφιέρωσε την Ημέρα αυτή στη Γυναίκα πρόσφυγα. Θα αναφερθούμε βεβαίως και στη γυναικεία κοινωνική προσφορά, την προσφορά δηλαδή

των γυναικών συμπολιτισσών μας, σε αυτή την προσπάθεια, και ιδίως στην περιοχή τη νησιωτική που είχε τις μεγαλύτερες πιέσεις.

Είναι σαφές ότι η χώρα μας υφίσταται πολύ μεγάλες πιέσεις, ζει ένα μεγάλο πρόβλημα. Η Ευρώπη ολόκληρη ζει ένα μεγάλο πρόβλημα, ωστόσο ο τρόπος που το θέμα διεξάγεται μας δείχνει ότι αγγίζει τα όρια της δημοκρατίας, αγγίζει το θέμα των αξιών της Ευρώπης, και μας δείχνει καθαρά πόσοι και ποιοι συμμερίζονται αυτές τις αρχές, αυτές τις αξίες και πόσοι τις αμφισβητούν. Αυτό είναι ένα θέμα που πρέπει να μας απασχολήσει, βλέπουμε άλλωστε δυστυχώς και τις καθημερινές του συνέπειες. Η Ελλάδα ωστόσο κάνει μια μεγάλη προσπάθεια. Είναι αλήθεια ότι η Πολιτεία και ο Κοινωνικός Μηχανισμός πρέπει να βάλει μεγαλύτερο κόπο και μεγαλύτερο βάρος και περισσότερη βούληση για να μπορέσει να δοθεί κάποια λύση. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση θεωρώ ότι είναι παρούσα, άλλωστε η παρουσία της κυρίας Καλογήρου το επιβεβαιώνει. Βέβαια εμάς σήμερα θα μας απασχολήσει η συνδρομή, ο ρόλος των ΜΚΟ, ο ρόλος των εθελοντών, ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών και κυρίως των γυναικών που αυθόρμητα και με πολύ ενδιαφέρον και πολλή αγάπη συνέτρεξαν συνανθρώπους μας οι οποίοι ταλαιπωρούνται. Με αυτά τα λίγα λόγια λοιπόν θα μπούμε στο πρόγραμμά μας.

Άφιξη ομάδας προσφύγων

Λιλή Κουράκου, Πρόεδρος ΣΔΓ

Η σημερινή εκδήλωση γίνεται με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, που κάθε χρόνο τιμάμε στις 8 Μάρτη. Είναι μια επέτειος αιματηρού ξεσηκωμού εργατριών σε ένα εργοστάσιο στην Αμερική το 1857. Την ημέρα αυτή όρισε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ως ορόσημο αγώνων των γυναικών για ίσα δικαιώματα με τον άνδρα. Οι αγώνες των γυναικών είναι διαχρονικοί, επίμονοι, ωραίοι και προ παντός δίκαιοι. Γιατί είναι δίκαιη η διεκδίκηση των γυναικών για εξάλειψη των διακρίσεων εις βάρος τους, που σε παλαιότερες εποχές τις περιόριζε σε μια θέση υποδεέστερη εκείνης των ανδρών. Με τους ωραίους αυτούς αγώνες οι γυναίκες άλλαξαν ποηλιά, θα έλεγε κανείς ότι άλλαξαν τον κόσμο.

Η απελευθέρωση της γυναίκας, θα πω η σχετική απελευθέρωση, θεωρείται ένα από τα σπουδαιότερα γεγονότα του αιώνα. Το άλλο ήταν το τέλος της αποικιοκρατίας. Λέω σχετική απελευθέρωση γιατί ακόμη η πλήρης και ουσιαστική ισότητα δεν έχει επιτευχθεί σε κανένα μέρος του κόσμου. Αν και η πρόοδος είναι μεγάλη και είναι μεγαλύτερη στις χώρες που οι αγώνες υπήρξαν πιο επίμονοι και πιο γενικευμένοι.

Φωτισμένες πρωτοπόρες Ελληνίδες κατάφεραν με αγώνες να βελτιωθεί και στη χώρα μας η θέση της γυναίκας. Διότι και στην Ελλάδα υπήρξε σημαντική πρόοδος. Ένα ζωντανό παράδειγμα φωτισμένης και μαχητικής Ελληνίδας μόλις είδαμε.

Η Αλίκη Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου το όνομα της οποίας φέρει το βραβείο της Γυναικείας Κοινωνικής Προσφοράς, εξακολουθεί να βρίσκεται στις επάλξεις και να διεκδικεί πλήρη και ουσιαστική ισότητα των γυναικών και ανθρώπινα δικαιώματα για όλους. Την ευχαριστούμε και της ευχόμαστε να είναι πάντα καλά για να συνεχίσει να προσφέρει με τη σοφία της και τη μαχητικότητα της την πολύτιμη συμβολή της στον αγώνα αυτό, γιατί ακόμα έχουμε ποηλιά για τα οποία πρέπει να παλέψουμε και ποηλιά τα οποία πρέπει να αλλάξουμε.

Η Ημέρα της Γυναίκας όμως έχει για το Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και μια άλλη σπουδαιότητα. Από το 1997 με απόφαση της Αλίκης, ως Προέδρου τότε, την ημέρα αυτή ο Σύνδεσμος αναδεικνύει, τιμά και επιβραβεύει τη Γυναικεία Κοινωνική Προσφορά. Από το 2003 όταν εκείνη παραιτήθηκε από την Προεδρεία, το βραβείο φέρει το όνομα της.

Και έρχομαι τώρα στο θέμα της αποψινής συγκέντρωσης. Ως τώρα έχουμε βραβεύσει ποηλιές άξιες Ελληνίδες για το κοινωνικό τους έργο. Εφέτος όμως η βράβευση είναι εντελώς ξεχωριστή. Φέτος η χώρα φλέγεται με το προσφυγικό, συμπονά και συμπάσχει με τους κατατρεγμένους πρόσφυγες. Μέσα σε αυτό το σκηνικό προβάλλουν ως σύγχρονες ηρωίδες οι γυναίκες των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου. Η προσφορά τους στη διάσωση, περίθαλψη και ανακούφιση των προσφύγων είναι τεράστια. Οι άνθρωποι που φτάνουν στις ακτές μας από τις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου όπου εκκρεμούν ένοπλες συγκρούσεις, βία, όληθρος και

πόλεμος, αναζητούν ένα χέρι βοήθειας. Έχουν ανάγκη από ένα στεγνό ρούχο, από λίγο γάλα για τα μικρά παιδιά. Εκτός όμως από την υλική βοήθεια έχουν ανάγκη προπαντός από ελπίδα, σαν αυτή που δίνει ένα χαμόγελο καλοσύνης και μια αγκαλιά. Όλα αυτά τα προσέφεραν οι κάτοικοι των νησιών μας και είμαστε περήφανοι για αυτούς. Και επειδή σήμερα μιλάμε για τη γυναικεία κοινωνική προσφορά πρέπει να εξάρουμε το υψηλό πνεύμα με το οποίο γίνεται αυτή η προσφορά από τις γυναίκες των νησιών. Πνεύμα αλληλεγγύης, ανθρωπιάς και αγάπης που έχει συγκινήσει όλους μας, έχει αναγνωριστεί από την παγκόσμια κοινή γνώμη και έχει δώσει ένα πρότυπο ανθρωπισμού που σήμερα ακολουθεί όλη η Ελλάδα, αρνούμενη το άλλο πρότυπο, εκείνο της σκληρότητας και της περιχαράκωσης που ακολουθούν ορισμένοι Ευρωπαίοι.

Βραβεύουμε λοιπόν σήμερα αυτές τις σύγχρονες ηρωίδες μας, τις γυναίκες των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου, για τις οποίες είμαστε όλοι υπερήφανοι. Με την ευκαιρία αυτής της βράβευσης θελήσαμε να διερευνήσουμε το φλέγον και διαρκώς επιδεινούμενο προσφυγικό πρόβλημα γι' αυτό καλέσαμε διακεκριμένες ομιλήτριες που θα φωτίσουν, οι κάθε μια στην ειδικότητά της, ορισμένες πλευρές του περίπλοκου αυτού προβλήματος. Τις ευχαριστούμε θερμά.

Έχουμε όμως τη χαρά και την τιμή να έχουμε κοντά μας και τέσσερις από τις βραβευόμενες αυτές ηρωικές γυναίκες της προσφοράς και της ανθρωπιάς. Τις καλωσορίζουμε και τις ευχαριστούμε θερμά για την παρουσία τους. Έρχονται από τα νησιά Λέσβο, Σάμο, Χίο και Κάλυμνο και θα μας περιγράψουν από πρώτο χέρι την οδύσσεια της προσφυγιάς, την κατάσταση των προσφύγων όταν φτάνουν στα νησιά μας και το titάνιο έργο της διάσωσης και περίθαλψης. Θα παραλάβουν το βραβείο εξ' ονόματος όλων των ηρωισσιών του Ανατολικού Αιγαίου, αυτών που με ψυχή και καρδιά μεγάλη, επιτελούν με γενναιότητα και αυταπάρνηση ένα αξιοθαύμαστο έργο.

Στο τέλος της συζήτησης θα σας παρουσιάσουμε ένα κείμενο ψηφίσματος και θα ζητήσουμε την έγκρισή σας. Μετά την έγκρισή του, το κείμενο αυτό θα σταλεί σε πλείστους φορείς, κρατικούς και μη, και στα ΜΜΕ μέσα στη χώρα μας και μεταφρασμένο θα σταλεί και σε φορείς και ΜΜΕ και στο εξωτερικό για να διατρανώσει τα αισθήματα και την ηθική απαίτησή μας για ανθρώπινη λύση στο προσφυγικό πρόβλημα, για να βρει επιτέλους η οδύσσεια των ανθρώπων που σήμερα βρίσκονται στους δρόμους της προσφυγιάς μια δικαίωση, και για να βρεθεί μια λύση για δίκαιη κατανομή των βαρών στην αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος.

Η κυρία Τσουμάνη είχε την καλοσύνη να αναλάβει να συντονίσει την ενδιαφέρουσα συζήτηση που θα ακολουθήσει και την ευχαριστούμε πολύ για αυτό.

Η αθρόα παρουσία σας δείχνει και το δικό σας ενδιαφέρον, ανάλογο με την αγωνία και την έγνοια όλων μας για το προσφυγικό.

Χριστιάννα Καλογήρου, Περιφερειάρχης Βορείου Αιγαίου

Σας ευχαριστώ θερμά και ιδιαίτερος ευχαριστώ για τη δυνατότητα που μας δίνετε να είμαστε σήμερα εδώ σε αυτή την εξαιρετική εκδήλωση, την οποία διοργανώνετε με ένα θέμα τόσο δύσκολο και τόσο βαρύ.

Πράγματι μετά από μια μακρά περίοδο ευημερίας και ειρήνης βιώνουμε τους τελευταίους μήνες τη μεγαλύτερη ανθρωπιστική κρίση μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Και πιστέψτε με, αυτό που λέω δεν είναι υπερβολή. Εμείς οι νησιώτες το βιώνουμε από τη πρώτη στιγμή, διότι είμαστε στην πρώτη γραμμή. Στις παραλίες των νησιών του Αιγαίου έρχονται καθημερινά κατά χιλιάδες, και αυτό δεν είναι υπερβολή, άνθρωποι οι οποίοι προσπαθούν να βρουν μια καλύτερη ζωή. Αναζητούν το όνειρο το οποίο στα μάτια τους και στη σκέψη τους δεν είναι άλλο από τις χώρες του λεγόμενου επίγειου παράδεισου, όπως φαίνονται στα μάτια τους οι χώρες της Βόρειας Ευρώπης. Δεν έρχονται στη χώρα μας για να μείνουν. Αυτοί οι άνθρωποι έρχονται για να φτάσουν τελικά στην Ευρώπη, και τις περισσότερες φορές μιλάμε για οικογένειες με μικρά παιδιά, μιλάμε επίσης για παιδιά τα οποία έρχονται μόνα τους, ασυνόδευτα. Έφτασαν στις ακτές των νησιών μας πολλιά ασυνόδευτα ανήλικα όλους αυτούς τους μήνες, με όλο αυτό το βάρος που χρειάζεται κανείς να έχει ως ευθύνη, με δίπλω του ένα κράτος και μια αντιμετώπιση η οποία είχε πολύ

αργά αντανακλαστικά, τόσο από πλευράς ελληνικής όσο και από πλευράς ευρωπαϊκής. Ο ρυθμός ανταπόκρισης σε αυτό το πολύ μεγάλο ζήτημα ήταν αναντίστοιχος του μεγέθους του ζητήματος. Για αυτό το λόγο και κληθήκαμε από τη πρώτη στιγμή, τόσο η τοπική κοινωνία στο σύνολό της όσο και η τοπική αυτοδιοίκηση, να λειτουργήσουμε με δομές και αντανακλαστικά αυτοοργάνωσης, και σε αυτή την προσπάθεια, πιστέψτε με, η πρώτη ανταπόκριση ήρθε από τις γυναίκες.

Υπήρχε στιγμή εκείνες τις πρώτες μέρες του καλοκαιριού που είχαμε χιλιάδες μετανάστες και πρόσφυγες στα νησιά μας χωρίς να υπάρχει βοήθεια από πουθενά. Υπήρχαν στιγμές που γύρω μου έβλεπα μόνο γυναίκες να προσπαθούν να κάνουν ότι μπορούσαν. Από τη μια είναι το θέμα το ανθρωπιστικό, είναι αυτό που καλείσαι να κάνεις ως άνθρωπος έχοντας τις υπέρτατες αξίες της αλληλεγγύης και του ανθρωπισμού. Και από την άλλη πλευρά ήταν και μια κοινωνία και οικονομία η οποία μέρα με τη μέρα επιβαρυνόταν. Δομές οι οποίες δεν ήταν σχεδιασμένες για να ανταποκριθούν σε ένα τέτοιο βάρος, και μιλάω βεβαίως για τις δομές της υγείας, μιλάω για τις δομές που έχουν να κάνουν με την καθημερινότητα, από την αποκομιδή απορριμμάτων μέχρι τις δομές που σχετίζονται με την ύδρευση, με την αποχέτευση.

Στους δρόμους της προσφυγιάς

Υπήρχε στιγμή όπου πάνω στο νησί της Λέσβου υπήρχαν περίπου 35.000 μετανάστες και πρόσφυγες τον Σεπτέμβρη, και ήταν σε μια ευρύτερη περιοχή της πόλης της Μυτιλήνης που ο πληθυσμός είναι 27.000. Για να μην αναφερθώ στο χωριό της Συκαμιάς, ένα χωριό με μόνιμους 270 περίπου κατοίκους, στο οποίο χωριό υπήρχε βραδιά που βρίσκονταν μέσα δυο και δυόμισι χιλιάδες κόσμος, και από ότι τελικώς υπολογίσαμε, μέσα σε περίπου έξι μήνες πέρασαν από την περιοχή εκείνη και από τον συγκεκριμένο μικρό οικισμό της Συκαμιάς περίπου τριακόσιες χιλιάδες πρόσφυγες. Αντιλαμβάνεστε για τι βάρος μιλάμε, οικονομικό και κοινωνικό. Αντιλαμβάνεστε τι σημαίνει το να ζεις και να τα βλέπεις δίπλα σου συνεχώς, τη δυστυχία, και ληπούμαι να επισημάνω και πολλές φορές και το θάνατο.

Έτσι λοιπόν σε αυτή την πολύ δύσκολη κατάσταση, η οποία μέρα με τη μέρα μας ξεπερνούσε, γιατί η ένταση της κρίσης μας ξεπερνούσε, αυτό το οποίο είχαμε να κάνουμε, και η τοπική κοινωνία αλλά και εμείς ως τοπική αυτοδιοίκηση, ήταν να ανταποκριθούμε πρώτα από όλα με αξιοπρέπεια, δεύτερον με ψυχραιμία και τρίτον με όλες μας τις δυνάμεις. Σε αυτή την προσπάθειά μας δίπλα μας ήταν πολλοί ανώνυμοι πολίτες, πολλοί άνθρωποι οι οποίοι δεν σκέφτηκαν ποτέ ούτε την κούραση, ούτε τη μεγάλη επιβάρυνση την οποία είχαν ως οικογένειες και ως πρόσωπα, και ήταν εκεί δίπλα για να συμπαρασταθούν.

Έτσι λοιπόν το έργο αυτών των ανθρώπων, και ειδικά των γυναικών, σήμερα σε αυτή την εκδήλωση, μας δίνετε τη δυνατότητα όλοι μαζί να αναγνωρίσουμε και να πούμε ότι αυτό το έργο αποτελεί οδηγό και παράδειγμα. Βραβεύονται σήμερα οι άνθρωποι και τα έργα τους, αναγνω-

ρίζεται το συνολικό έργο των γυναικών. Και γίνεται αυτό σε ένα επίπεδο συμβολισμού σε αυτά τα τέσσερα πρόσωπα των γυναικών από τη Λέσβο, από τη Χίο, από τη Σάμο και από την Κάλυμνο. Και σε αυτά τα πρόσωπα αυτών των γυναικών, ουσιαστικά μέσα από αυτή τη βράβευση, λέμε και ένα μεγάλο ευχαριστώ, και αυτή η πράξη αναγνώρισης επιτρέψτε μου να πω είναι μια ηθική πράξη, γιατί πάντα οι γυναίκες βρίσκονται στη πρώτη γραμμή. Και εμείς σήμερα αυτόν ακριβώς το ρόλο αναγνωρίζουμε.

Νομίζω ότι αυτό που έχει μεγαλύτερη σημασία από όλα είναι η συνένωση των δυνάμεων, η ανάγκη για κοινή δράση, και αυτό ακριβώς είπα πριν από περίπου 48 ώρες στη Συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου την οποία προκάλεσα στο Βόρειο Αιγαίο. Έχουμε ανάγκη από κοινή δράση διότι εδώ δεν υπάρχει κανένα περιθώριο ούτε για ιδεοληψίες ούτε για διαφορετικές προσεγγίσεις. Εδώ το πρόβλημα είναι μεγάλο, είναι ένα πρόβλημα που έχει ξεπεράσει όχι μόνο τα νησιά του Αιγαίου, όχι μόνο την Ελλάδα αλλά πλέον αποδεικνύεται μέρα με τη μέρα ότι ξεπερνάει και την ίδια την Ευρώπη. Και μόνο η κοινή δράση είναι αυτή η οποία θα δώσει την απάντηση σε αυτό το πολύ μεγάλο ζήτημα το οποίο είναι και πρωτόγνωρο, και δυστυχώς και μη προβλέψιμο.

Αυτή λοιπόν την κοινή δράση μας έδειξαν οι γυναίκες οι οποίες δούλεψαν, και εξακολουθούν να δουλεύουν, άοκνα, ενωμένες, αθόρυβα, χωρίς κανέναν να τις γνωρίζει. Και στο πρόσωπο αυτών των τεσσάρων γυναικών αναγνωρίζουμε αυτόν ακριβώς το ρόλο και αυτό ακριβώς το έργο.

Σας ευχαριστώ θερμά για αυτή τη δυνατότητα την οποία μας δίνετε.

Η Ευγενία Τσουμάνη, η Λιλή Κουράκου και η περιφερειάρχης Βορείου Αιγαίου Χριστιάννα Καλογήρου με τρεις από τις ηρωίδες του Αιγαίου: Πρεσβυτέρα Ευστρατία Δήμου, Κατίνα Αρβανίτη και Ευτυχία Συρρή

Ξένια Πασσά, Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα.

Τόσο καιρό αυτό που όλοι ζούμε είναι απίστευτα συγκλονιστικό. Οι εικόνες που έχουμε, πέρα από τις φωτογραφίες που είδαμε, είναι πραγματικά συγκλονιστικές. Και θα πω ότι ναι, στην πρώτη γραμμή ήταν πάντα τα νησιά του Αιγαίου και ειδικά η Λέσβος. Στη Λέσβο ήμασταν πολλά χρόνια πριν από την κρίση παρόντες, και παρακολουθούσαμε τη δράση της μεγάλης μορφής, του Παπά Στρατή. Είναι απίστευτο και συγκινούμαι με το έργο και των γυναικών και όλων στα νησιά, αλλά πραγματικά το έργο του Παπά Στρατή είναι φοβερό.

Θα ξεκινήσω από το μήνυμα που είπε η κυρία Καλογήρου. Όντως πρέπει να είμαστε όλοι μαζί, πρέπει να κατανοήσουμε όλοι μας, για να μην είμαστε άδικοι ο ένας με τον άλλο, τους ρόλους. Γιατί ο καθένας θα βοηθήσει, και η Πολιτεία, και οι ΜΚΟ, και οι εθελοντές, και οι Διεθνείς Οργανισμοί και η Υπατη Αρμοστεία και άλλοι Διεθνείς Οργανισμοί που είναι αυτή τη στιγμή στη χώρα μας, η UNICEF, και πολλοί άλλοι. Το ζήτημα είναι βέβαια να συντονιστούμε σωστά.

Αυτό που λέμε σαν Διεθνής Οργανισμός, και πιστεύω ότι είναι σημαντικό, είναι να έχουμε κάποιες ερωταπαντήσεις και αλληλεπίδραση, και κάποια συζήτηση στα θέματα. Αυτό που λέμε για τους πρόσφυγες και πάντα λέγαμε, είναι η πρόσβαση στην επικράτεια και μη επαναπροώθηση, μη επιστροφή στη χώρα που κινδυνεύουν. Αυτό είναι κάτι που γίνεται αυτή τη στιγμή, που το προσπαθούμε, και ελπίζω πως θα συνεχιστεί να γίνεται, και αυτό που ζητάμε πάντα είναι να μην υπάρχουν οι κίνδυνοι και να έχουμε ασφαλή θαλάσσια περάσματα.

Η Υπατη Αρμοστεία αυτή τη στιγμή έχει ομάδες σε οχτώ σημεία στη χώρα, και προσπαθεί μαζί με τους εθελοντές με τα κιάλια, σε διάφορα σημεία, στις παραλίες να βοηθήσει.

Παράλληλα κοιτάμε, και είναι απίστευτα σημαντικό, να μην υπάρξει καμία βία κατά των προσφύγων, να υπάρχει προστασία και ιδιαίτερα για τις ευάλωτες ομάδες. Και οπωσδήποτε να εξασφαλιστούν οι συνθήκες υποδοχής για όλους με αξιοπρέπεια. Αυτή τη στιγμή πέρα από τα νησιά βλέπουμε ότι με το κλείσιμο των συνόρων μετατρέπεται ίσως όλη η χώρα σε μια χώρα υποδοχής εκατό τα εκατό, και ανοίγουν σαν μανιτάρια σε διάφορα σημεία καταυλισμοί προσφύγων.

Η Πολιτεία πρέπει να δει πως μπορεί να το συντονίσει όλο αυτό. Εμείς όσο μπορούμε είμαστε κοντά, στον κεντρικό σχεδιασμό, στο να προσφέρουμε και εμείς βοήθεια για να αναπτυχθούν κάποιες υποδομές, στην υγιεινή, στην ύδρευση, στη συλλογή των σκουπιδιών, μέχρι και τα αρκετά σοβαρά, σύμφωνα με το ρόλο μας πάντα. Βοηθάμε την Πολιτεία γιατί πάντα με την Πολιτεία και τις Αρχές δουλεύουμε στον εντοπισμό των ευάλωτων ομάδων. Παράλληλα βοηθάμε και ενημερώνουμε τους πρόσφυγες,

πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό, για τα δικαιώματά τους, τις υποχρεώσεις τους, τους νόμιμους τρόπους και γενικότερα τις διαδικασίες, όπως η διαδικασία μετεγκατάστασης και η διαδικασία οικογενειακής επανένωσης, κλπ. Βέβαια το ζητούμενο είναι οι Αρχές που έχουν αναλάβει αυτές τις διαδικασίες να εξασφαλίσουν την άμεση πρόσβαση σε αυτές, και επίσης όλες αυτές οι διαδικασίες να είναι ταχύτατες.

Το ζήτημα των ασυνόδευτων παιδιών που έθιξε η κ. Καλογήρου είναι ένα θέμα πολλών χρόνων. Το 2008 υπήρχαν πάνω από 8.000 ασυνόδευτα παιδιά στη χώρα, αλλά τότε κανένας δε μίλαγε για αυτό. Αυτή τη στιγμή μιλάμε για την προσφυγική κρίση και για το προσφυγικό ζήτημα επειδή το πρόβλημα έχει γίνει πολύ μεγάλο. Όντως, μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο είναι ίσως το πρώτο τόσο μεγάλο προσφυγικό κύμα το οποίο το βλέπουμε στην Ευρώπη, γιατί αν το δούμε παγκοσμίως τέτοιου είδους κρίσεις υπήρχαν σε διάφορα σημεία του πλανήτη. Τώρα όμως το έχουμε στα πόδια μας, το έχουμε στο σπίτι μας πλέον και γι' αυτό πρέπει και η Πολιτεία, σε ότι της αναλογεί, να ενισχύσει τις απαραίτητες διαδικασίες για να εξασφαλίσει την προστασία και των προσφύγων και των ασυνόδευτων παιδιών, που είναι παιδιά τα οποία είτε ξεκίνησαν ασυνόδευτα από τη χώρα είτε χωρίζονται στο πέρασμα. Έχουμε αρκετές περιπτώσεις χωρισμού οικογενειών είτε στο πέρασμα από Τουρκία προς Ελλάδα, είτε στη συνέχεια, όσοι τουλάχιστον περνούσαν, οπότε και εκεί χρειάζεται μια δράση και μια συνεργασία και με το Διεθνές Ερυθρό Σταυρό και όλες τις Αρχές, έτσι ώστε η οικογένεια να είναι ενωμένη. Και θέλουμε προστασία για τα ασυνόδευτα παιδιά, να μην είναι πλέον σε κράτηση, γιατί ακόμα είναι σε κράτηση στο Πολύκαστρο. Θέλουμε να υπάρχουν δομές κατάλληλες για τα παιδιά, κατάλληλες και για τις γυναίκες.

Ήθελα να επικεντρωθώ λίγο στα ζητήματα των γυναικών γιατί είναι μια ομάδα ιδιαίτερα ευάλωτη. Από τον Ιανουάριο του 2015, σχεδόν ένα εκατομμύριο προσφυγικός πληθυσμός πέρασε από τη χώρα μας, 985.458 πρόσφυγες είναι αυτοί που πέρασαν. Σε ποσοστό 22% είναι γυναίκες και σε ποσοστό 40% παιδιά, δηλαδή το 62% όλου αυτού του πληθυσμού είναι γυναίκες και παιδιά. Και μέσα στις γυναίκες βλέπουμε κορίτσια που έχουν υποχρεωθεί σε αναγκαστικούς γάμους, βλέπουμε πολλές μονογονεϊκές οικογένειες, χήρες γυναίκες με πολύ μικρά παιδιά, εγκύους και θύματα ενδοοικογενειακής βίας και θύματα εμπορίας κλπ.

Υπάρχουν πάρα πολλά ζητήματα ειδικά βίας. Η γυναίκα πρόσφυγας είναι μια πολύ ιδιαίτερη ομάδα. Αυτό που προσπαθούμε μαζί με το Διεθνές Ερυθρό Σταυρό και την UNICEF, είναι σε όλα τα σημεία της χώρας να αναπτύξου-

με κάποια ασφαλή μέρη, τα Blue Spots. Εκεί γυναίκες και παιδιά μπορούν να βρουν συμβουλευτική και ένα συνδυασμό υπηρεσιών, που προσφέρουν είτε ΜΚΟ είτε άλλες πρωτοβουλίες που θέλουν να βοηθήσουν τον πληθυσμό. Αυτές οι υπηρεσίες πρέπει να μπορέσουν να δικτυωθούν και να συνδυαστούν έτσι ώστε μια γυναίκα, ένα παιδί, σε αυτό το χώρο να μπορεί να βρει ανάπαυση, την ησυχία που χρειάζεται μια γυναίκα που θέλει να θηλάσει, συμβουλευτική και ψυχολογική στήριξη, ενημέρωση, και επίσης ένα ασφαλή χώρο για να περάσει το βράδυ. Αυτό είναι σε εξέλιξη τώρα. Λειτουργούν μόνο σε τρία σημεία, στην Κω, στη Λέσβο και στην Ειδομένη αυτή τη στιγμή. Αυτό το μοντέλο θα αναπτυχθεί στη συνέχεια και σε άλλα σημεία στη χώρα.

Εδώ να πω αυτό που επαναλαμβάνουμε συνέχεια και επαναλαμβάνει και ο ίδιος Υπατος Αρμοστής, ότι εννοείται ότι η προσφυγική κρίση δεν είναι ελληνικό ζήτημα και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι ζήτημα μιας και μόνο χώρας. Με διάφορους τρόπους και με διαφορετικές διατυπώσεις έχει ληχθεί ότι εδώ έχουμε όχι μόνο μια προσφυγική κρίση, αλλά και μια κρίση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης, και ότι η μόνη λύση που έχουμε είναι να συνεργαστούμε όλοι μαζί, όλα τα κράτη μαζί. Προτάθηκαν κάποιοι νόμιμοι τρόποι όπως η μετεγκατάσταση, και υποσχέθηκαν, ανέλαβαν την υποχρέωση μάλιστα, (μιλάμε για νομικές υποχρεώσεις) τα κράτη να αναλάβουν 66.400 πρόσφυγες μέχρι το τέλος του 2017 από την Ελλάδα. Οι αριθμοί όμως ήνευ αλληλα. Οι προσφερόμενες θέσεις αυτή τη στιγμή από τα κράτη δεν ξεπερνάνε τις 2.000, δηλαδή είναι μεν ένα σχήμα το οποίο μπορεί να δημιουργήσει κάποια μονοπάτια νόμιμα για αυτό το πληθυσμό και κάποιες λύσεις, παρ' όλα αυτά αυτή τη στιγμή είμαστε στο ότι τα κράτη δεν ανταποκρίνονται σε αυτό.

Μπορώ να πω ότι ζούμε ένα ανταγωνισμό αντίτρο-

φο από τα κράτη. Τα κράτη προσπαθούν να φανούν λιγότερο ελκυστικά προς τους πρόσφυγες για να μην πάνε οι πρόσφυγες εκεί, δηλαδή έχουμε ένα απίστευτο πισωγύρισμα.

Πρέπει να αναπτυχθούν νέοι τρόποι, πρέπει να δοθούν ευκαιρίες σε αυτούς τους ανθρώπους είτε για ανθρωπιστικούς λόγους είτε να δοθούν κάποιες βίζες για σπουδές, για εργασία, έτσι ώστε πραγματικά να μπορέσουν να κινηθούν νόμιμα και να βρουν την προστασία που τους αναλογεί. Πρέπει να γίνουν σεβαστοί οι ευρωπαϊκοί νόμοι και οι διαδικασίες σε κάθε περίπτωση, να διαφυλαχθούν, να προστατευθούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες, και σίγουρα να υπάρξει ένα σύστημα για επιμερισμό ευθυνών, αυτό είναι το πρώτο από όλα.

Πολλοί προβληματισμοί για το μέλλον, που αφορούν το μέλλον στις χώρες καταγωγής, γιατί και εκεί γίνεται έκκληση να αντιμετωπιστούν οι βασικές αιτίες που κάνουν αυτούς τους ανθρώπους να φύγουν από τις χώρες τους. Και πρέπει και αυτό να αντιμετωπιστεί από τις κυβερνήσεις που έχουν κάποια επιρροή σε αυτό.

Φράχτες, τοίχοι, τι σημαίνει αυτό για τους πρόσφυγες; Θα υπάρξει αλληλεγγύη; Και σε ποιο βαθμό; Μεγάλους προβληματισμούς γεννά ο ανταγωνισμός που είπα για το ποια χώρα θα είναι λιγότερο ελκυστική, και ίσως να έχουμε κατάρρευση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος και ανάπτυξη ξενοφοβικών τάσεων. Όλα αυτά μπορεί να είναι μπροστά μας, αλλά εκεί χρειάζεται πραγματικά μια δράση και από την πολιτεία για τις σωστές διαδικασίες και για μέτρα προς αυτόν τον πληθυσμό. Να αναδειχθούν και να ενισχυθούν όλες οι πρωτοβουλίες και από τις ΜΚΟ και από τους εθελοντές και από όλους, γιατί θεωρώ ότι ο καθένας αυτή τη στιγμή πρέπει να προσφέρει ότι μπορεί, για να μπορούμε όλοι να βοηθήσουμε σε αυτό που συμβαίνει.

Ένα χέρι βοήθειας σε ένα κατατρεγμένο

Λίλιαν Χρυσοχοΐδου-Αργυροπούλου, Αντιπρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, μέλος και τ. Πρόεδρος του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες

Έχω δουλέψει ως στέλεχος και μέλος του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες από το 1994. Παραιτήθηκα από το Προεδρείο πριν τέσσερις μήνες. Είναι διττή η ιδιότητα μου ως μέλους του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, και μέλους της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Είναι δυο διαφορετικά πράγματα. Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες είναι η πιο παλιά οργάνωση στην Ελλάδα που ασχολήθηκε ποτέ με τους πρόσφυγες.

Στο Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες υπάρχει ένα παρελθόν ακτιβισμού, δουλειάς. Αυτό είναι το ένα, το άλλο είναι η δουλειά που κάνουν οι ΜΚΟ, οι οποίες πραγματικά προσφέρουν. Το πρώτο πράγμα που έμαθα όταν πήγα στο Εθνικό Συμβούλιο για να δουλέψω, ήταν ότι υπάρχουν πρόσφυγες γιατί κάπου γίνεται ένας πόλεμος.

Λοιπόν, εμάς γίνεται ο πόλεμος δίπλα μας, στη γειτονιά μας, το ξέραμε, το βλέπαμε και έχουν γίνει πολλοί. Είχαμε και άλλες ροές προσφύγων στην Ελλάδα όταν ήταν ο πόλεμος στη Γιουγκοσλαβία, όταν ήταν το Ιράκ - Ιράν. Όλα αυτά τα πράγματα τα είδαμε, τα ξέραμε. Οι ροές βέβαια δεν ήταν οι ίδιες, αλλά το Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, με το εξαιρετικό στελεχειακό του δυναμικό, έχει εξαιρετικούς ανθρώπους, δικηγόρους, κοινωνικούς λειτουργούς, διερμηνείς κλπ., έκανε πάντα ότι μπορούσε. Τώρα δεν προλαβαίνει ούτε αυτό, ούτε καμία άλλη ΜΚΟ, εδώ δεν προλαβαίνει η Ύπατη Αρμοστεία να προλαβαίνουν οι ΜΚΟ; Και εκεί έχω εγώ να εκφράσω ένα παράπονο. Το ξέραμε ότι γινόταν πόλεμος στη Συρία, δεν έγινε ο πόλεμος ξαφνικά την περασμένη εβδομάδα, το ξέραμε και καθόμασταν.

Οι ΜΚΟ προσφέρουν ένα πάρα πολύ μεγάλο έργο και βοηθούν τους τοπικούς πληθυσμούς στο μεγάλο έργο που έχουν αναλάβει μόνοι τους, χωρίς προτροπή κανενός, χωρίς ανταμοιβή από κανέναν, και για αυτό είναι πάρα πολύ σημαντική η εκδήλωση που γίνεται σήμερα, διότι ο ΣΔΓ αναγνωρίζει το τεράστιο έργο που έχουν κάνει οι γυναίκες στα νησιά, και δίνει ένα συμβολικό βραβείο.

Αυτές οι θαυμάσιες γυναίκες τα βάλανε όλα στην μπάντα, κατά πάσα πιθανότητα ξέχασαν να μαγειρέψουν και για την οικογένειά τους και το κάνανε για ποίους, για τους πρόσφυγες.

Έχω την τεράστια τιμή να είμαι Α΄ Αντιπρόεδρος στην Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώ-

που. Έμαθα γράμματα εκεί μέσα από την Αλίκη Μαραγκοπούλου, και αισθάνομαι πάρα πολύ υπερήφανη για τα πολλά πράγματα που έμαθα κοντά της.

Τι κάνει η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Είναι συμβουλευτικό όργανο της Κυβέρνησης. Κάθε φορά που ετοιμάζεται ένα νομοθέτημα κάνει δουλειά, με επιστημονικούς συνεργάτες υψηλού επιπέδου, και λέει στην Κυβέρνηση ότι πρέπει να γίνει αυτό, ο νόμος πρέπει να λέει τούτο, εκείνο, το άλλο.

Μιλάμε για θεωρητικά πράγματα, εμείς είμαστε νομικοί, κρίνουμε τους νόμους, έχουμε επαφές με το εξωτερικό κλπ. Λέμε κουβέντες και κανείς δεν τις λαμβάνει υπόψη του.

Το έργο της Επιτροπής είναι πράγματι πολύ μεγάλο και πολύ σημαντικό για τα δικαιώματα του ανθρώπου γιατί γνωμοδοτούμε για ότι έχει σχέση με τον άνθρωπο. Άλλωστε ο ΣΔΓ είναι μέλος της Εθνικής Επιτροπής και έχει αντιπροσωπευθεί από εξαιρετικά στελέχη κατά καιρούς όπως είναι η κ. Σπηλιωτοπούλου, και τώρα η κ. Γαβουνέλη.

Έχουμε πάρα πολλούς τομείς με τους οποίους ασχολούμαστε. Εμένα μου μένει το παράπονο ότι οι εισηγήσεις μας όσο εμπεριστατωμένες και αν είναι δεν αποδίδουν τα αποτελέσματα που θα ήθελα. Για να σας πω πόσο ενήμεροι ήμαστε, κάναμε μια έκκληση τόσο στην Ελληνική Κυβέρνηση, και σε όλους τους βουλευτές κλπ αλλά και στο εξωτερικό, στους ευρωβουλευτές, σε όλα τα στελέχη που μετέχουν σήμερα σε αυτή τη Διάσκεψη και τονίζουμε ορισμένα θέματα. Εκεί μιλάμε για την προστασία της ανθρώπινης ζωής και της ασφάλειας όλων όσων ζουν στην Ελλάδα είτε είναι ξένοι είτε είναι Έλληνες, την τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης, δηλαδή επαναλαμβάνουμε στην ουσία τις αρχές του προσφυγικού δικαίου, ζητάμε την αναθεώρηση του κανονισμού του Δουβλίνου. Ύστερα από αυτό εμείς κάναμε το καθήκον μας, το έργο μας το κάναμε. Αυτό μπορούσαμε να κάνουμε αυτό κάναμε. Εγώ στενοχωριέμαι γιατί δεν μπορούσα να κάνω τίποτα παραπάνω.

Αυτά είναι δουλειές που δεν γίνονται με συμβουλευτική, αυτά γίνονται με δράση. Κοινή δράση. Αυτό που είπε η κ. Καλογήρου και που λέμε και όλοι είναι σωστό. Ότι πρέπει μόνοι μας να ξεσηκωθούμε να κάνουμε κάτι και για αυτούς τους δυστυχισμένους ανθρώπους αλλά και για τους Έλληνες που δυστυχούν.

Πρεσβυτέρα Ευστρατία Δήμου, Εθελόντρια από τη Λέσβο

Ο παπά Στρατής ξεκίνησε και αφουγκράστηκε πρώτος το πρόβλημα της μετανάστευσης. Το βιώναμε καθημερινά, κάνοντας πράξη το «αγαπάτε αλληήλους» που μας το δίδαξε ο Χριστός. Παρ όλο το βαρύ πρόβλημα υγείας που είχε, (έχω συγκινηθεί, έρχονται όλα στα μάτια μου), και λυπάμαι πάρα πολύ που ενώ είχε πάρα πολλά ακόμα να κάνει, δεν πρόλαβε.

Ο πόνος και η κραυγή της μάνας δεν έχει χρώμα, δεν έχει φυλή, όπως δεν έχει χρώμα και φυλή και η ελπίδα και η αναζήτηση μιας καινούριας ζωής μακριά από τη φρίκη του πολέμου. Ένωθε ότι ήταν υποχρεωμένος να τους βοηθήσει, δίνοντας χαρά σε όλους.

Θέλω να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλο τον κόσμο για τη στήριξη και την εμπιστοσύνη που έδειξε τόσα χρό-

νια στον αείμνηστο σύζυγό μου και σε μένα προσωπικά.

Να σας διαβεβαιώσω ότι θα συνεχίσω και εγώ να παρέχω στήριξη και βοήθεια στους συνανθρώπους μας που έχουν ανάγκη. Φτιάχνοντας και βοηθώντας το κοινωνικό παντοπωλείο της «ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ» με τον κύριο Κώστα Νίτσα και της Τοπικής Διοίκησης τον κύριο Άκη Βέρο.

Ο παπά Στρατής μας, συνεργάστηκε με αξιόλογους ανθρώπους, με την Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ, με τον κύριο Γιώργο Τασόπουλο, που τον ευχαριστώ πάρα πολύ γιατί ήταν πραγματικός φίλος, με τους Γιατρούς του Κόσμου και με όλο τον κόσμο σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης.

Ευχαριστώ πάρα πολύ όλο τον κόσμο. Και απόψε χαρίζω στον Παπά Στρατή αυτό το βραβείο, γιατί το άξιζε πραγματικά, αν και δεν είναι ανάμεσα μας.

Η Καίτη Κουλιτιά ενώ ερμηνεύει το συνταρακτικό "Τζιβαέρι"

Κατίνα Αρβανίτη, Εθελόντρια από τη Σάμο

Καλησπέρα σε όλους και ευχαριστώ για την πρόσκληση. Εγώ θα μιλήσω από τη δική μου μεριά. Αυτό που έζησα, εγώ το έζησα μόνη μου, ολομόναχη. Είμαι από τη Σάμο και μένω σε μια περιοχή ακριβώς απέναντι από τη Τουρκία, καταλαβαίνεται λοιπόν ότι ήταν εύκολη η πρόσβαση για τους μετανάστες-πρόσφυγες να βγαίνουν κάτω από την πόρτα μου, έρχονται εκεί, ήταν αδύνατο να μη τους βοηθήσεις.

Οι γυναίκες ήθελαν βοήθεια, τα παιδιά να ντυθούν, να αλλαξάν, να θηλάσουν, να βρουν ένα μέρος να τα θηλάσουν.

Άνοιγα το σπίτι μου, όλοι μέσα, το έχω κάνει ένα σκέτο βεστιάριο. Έχω κάνει και άλλο ένα δωματάκι για πρώτη ανάγκη, που εκεί όποιος και να περάσει, και τώρα ακόμη που λείπω, θα βρει μέσα και ρούχα και παπούτσια και λίγο γάλα και λίγα κρουασάν και κάτι τες. Θα περάσει, δεν θα φύγει έτσι.

Τα βράδια ήταν άσχημα όταν ερχόντουσαν οι άνθρωποι, μένανε χωρίς μηχανές, μένανε ξέμπαρκοι, άρχιζαν να φωνάζουν βοήθεια-βοήθεια. Να βγαίνεις και να μην μπορείς να κάνεις τίποτα άλλο από το να τους δίνεις ένα σημάδι ζωής, ότι κάποιος είναι κοντά σας, κάποιος σας βλέ-

πει, κάνετε υπομονή. Να πάρω το λιμεναρχείο να έρθει, να τους βοηθήσει. Μέχρι να έρθει όμως εγώ περνούσα, όπως και αυτοί δηλαδή, δύσκολες ώρες, η καρδιά μου γύρευε να σπάσει. Δεν ήξερα γιατί δεν έβλεπα, τη μέρα είναι αλλιώως. Είναι μέσα στη βάρκα, έχουν βουλιάζει, είναι καλά; Δεν ξέραμε τίποτα και δεν μπορούσαμε να κάνουμε και τίποτα άλλο από ένα σινιάλο. Μέχρι που ερχόντουσαν πια και ψύχαζε η υπόθεση.

Ήρθε μέρα που είχαν βγει 22 βάρκες από πενήντα μέχρι 70 άτομα η βάρκα, που καταλαβαίνεται πόσος κόσμος έβγαινε. Βέβαια σε όλους αυτούς δε μπορούσα να τους φέρω τίποτα, ένα λάστιχο τους είχα και κάνανε το μπάνιο τους και οι γυναίκες να μπου να αλλιάξουν μέσα στο σπίτι, τα παιδιά να τα ταΐσουν, να τα φροντίσουν.

Εγώ είχα την ατυχία να ζήσω και ένα ναυάγιο. Αυτό ήταν το χειρότερο.

1η Νοεμβρίου, νύχτα, 2.30 η ώρα, χαμός γινόταν στη θάλασσα. Ήρθε ένα μικρό πλοιάριο το οποίο ούτε καν το άκουσα, γιατί δεν περνούσε βάρκα που να μην την ακούσω, αν δεν την ακούσω εγώ θα την άκουγε ο σύζυγος.

Είχε τόση φουρτούνα, την κατάπιε τη βάρκα αυτή. Έντεκα άνθρωποι βγήκαν, οι υπόλοιποι έμειναν στη βάρκα. Παιδιά και γυναίκες ξέβρασε έξω η θάλασσα, τέσσερα παιδιά τα οποία μάζεψα, μια γυναίκα έγκυο και δυο άντρες. Το ένα το παιδάκι, το μωρό όπως φαινόταν για μένα μωρό, το οποίο δεν ήταν μωρό ήταν δυο μίση χρονών, ήταν σαν έμβρυο. Είχε από τη παγωνιά τόσο συρρικνωθεί, είχε γίνει μια μπάλα, μια βαριά μπάλα, έβλεπα ένα έμβρυο βαρύ, δεν μπορούσες να καταλάβεις τι γινόταν, το μόνο που ήταν παγωμένο.

Το πήρα σπίτι, μάλιστα είπα στην αδελφή μου, πάρ' το βαλ' του τις θερμοφόρες και έρχομαι να δω τι γίνεται στην παραλία, μην υπάρχει και άλλος άνθρωπος να τον περισυλλέξω.

Ανεβαίνω πάνω, το μωρό δεν είχε καν συνέλθει, ίσα

ίσα που ανέπνεε και η μόνη λύση ήταν το μπάνιο. Δεν τολμούσα να το αγγίξω, θα διαλυόταν, εδώ θα έσπαζαν τα κοκαλάκια του, ένας πάγος ήταν. Το έβαλα μέσα στο νερό, περίμενα σιγά σιγά, το ζέσταινα σιγά σιγά και ήρθε το παιδί και έγινε παιδί. Έγινε παιδί, μεγάλωσε, εκεί ήταν το θαύμα. Εκεί ήταν η παρουσία του Χριστού.

Το παιδί ήταν χαμένο τελείως. Πόνεσα, πόνεσα αλλιά πήρα μεγάλη χαρά όταν έφερα έναν άνθρωπο στη ζωή ξανά.

Η ζωή μου εμένα έτσι κύλησε όλο το καλοκαίρι. Βρήκα και εγώ ένα μικρό μωράκι στη παραλία, και το πήρα, το έχω στην αγκαλιά.

Ήταν δύσκολο το καλοκαίρι, δύσκολο για μας, πάρα πολύ δύσκολο.

Μπορώ ώρες στελειώτες να τα λέω, αλλιά τι να λέμε, τα ίδια και τα ίδια, φτάνει να χεις λίγη αγάπη. Από τη καρδιά μου έβγαινε. Κανένας δεν ήξερε, μέχρι το ναυάγιο δεν είχε μάθει κανένας τι έκανα εγώ εκεί.

Ήμουν μόνη μόνη μόνη και το χαιρόμουν. Τώρα έχω κάποια βοήθεια. Να σας πω κιόλας ότι στεναχωριέμαι. Πιο καλά τα έβγαζα πριν.

Ήρθε μια βάρκα τώρα το Γενάρη, 50-60 άτομα, δεν ξέρω πόσα, τους πήρα όλους απάνω, τους περιέθαλψα, ρούχα είχα, τους έδωσα, αλλιά αυτοί ήταν μέχρι το κόκαλο βρεγμένοι και άφηναν τα ρούχα τους εκεί. Την άλλη μέρα όλα αυτά τα ρούχα, γιατί εγώ αυτή τη δουλειά έκανα, κατέβαινα κάτω στη παραλία μάζεψα τα ρούχα, τα έπλενα για να έχουν να τα βάλουν οι επόμενοι. Εκείνη τη μέρα ήταν η καλύτερη μου, γέμισα τα σχοινιά ολόκληρα, οι περιφράξεις, τα δέντρα από τα ρούχα αυτών.

Ανέβασα αυτή τη φωτογραφία στο facebook και έγραψα «Η καλύτερη μπουγάδα της ζωής μου».

Ήταν η καλύτερη, είχα να ντύσω κόσμο.

Θα προσφέρω όσο μπορώ.

Αυτό παρακαλώ, δύναμη να μου δίνει ο θεός για να κάνω αυτό που πρέπει να κάνω.

Ευτυχία Συρρή, Εθελόντρια από τη Χίο

Κατάγομαι από τη Χίο, είμαι Κοινωνική Λειτουργός και εργάστηκα από το 2008 στο τότε Κέντρο Κράτησης Χίου. Στη συνέχεια εργάστηκα ως Τοπική Συντονίστρια της ΜΚΟ «Μετάδραση» στον ίδιο χώρο που πλέον είχε μετονομαστεί ως Κέντρο Ταυτοποίησης, και περίπου πριν ενάμιση μήνα μεταφερθήκαμε στο Hot Spot. Οι δράσεις της «Μετάδρασης» είναι στα Σύνορα η διερμηνεία, η συνοδεία ασυνόδευτων ανήλικων παιδιών και η νομική στήριξη στη διαδικασία του ασύλου. Με τη «Μετάδραση» είμαστε τέσσερα χρόνια στα σύνορα, με ομάδα διερμηνέων καλύπτοντας με διερμηνεία τις νομικές ενημερώσεις της Ύπατης Αρμοστείας και με συνδρομή της οποίας παρέχουμε διερμηνεία σε ιατρικά κλιμάκια, στο νοσοκομείο και σε άλλες ΜΚΟ.

Καλύπτουμε την επικοινωνία με τους πρόσφυγες για τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Επίσης σε συνεργασία με τους Γιατρούς του Κόσμου παρέχουμε διερμηνεία στο ιατρικό κλιμάκιο στη Χίο. Διερμηνεία με πυξίδα το σεβασμό, την ασφάλεια, την κατανόηση από τους πρόσφυγες μιας άλλης γλώσσας, μιας άλλης κουλτούρας.

Προσφυγιά, μια λέξη που σηκώνει βάρος, απίστευτο βάρος. Υπάρχουν ιστορίες τόσο έντονα χαραγμένες μέσα μου, υπάρχουν μάτια που κοιταχτήκαμε με τόση ένταση, υπάρχουν μορφές που η μνήμη μου τους έχει κρατήσει σε ιδιαίτερη θέση. Κοιτάζω μια μάνα που σέρνει πέντε παιδιά, το ένα να το θηλάζει, τα άλλα να κουλουριάζονται δίπλα της, έχουν ανάγκη το χάδι. Το μεγάλο κορίτσι, δέκα χρονών, σηκώνει στις μικρές του πλάτες τη θέση του βο-

ηθού προστάτη της οικογένειας, και είναι μόνο δέκα χρόνων παιδί που υπό άλητες συνθήκες θα αναζητούσε το χάδι της μάνας του. Θεέ μου, πόση κούραση σηκώνει το κορμί τους. Το παίρνουμε μέσα στο κοντέινερ και του δίνουμε μερικά παιχνίδια για εκείνη και τα αδέρφια της. Κάπου μέσα στο μυαλό της θυμάται μια εποχή που ήταν ξέγνοιαστη, τότε που είχε φίλες και πήγαιναν σχολείο. Τώρα στα λίγα χρόνια της έχει πολλές ευθύνες.

Κοιτάζω παραπέρα, βλέπω ένα μωρό μόλις λίγων ημερών. Με πιάνει απόγνωση, έρχονται στο μυαλό μου πολλά ερωτήματα, χιλιάδες ερωτήματα.

Η μάνα και ο πατέρας της, άνθρωποι που δεν σου αφήνουν το περιθώριο να μη τους συμπαθήσεις, Η μάνα με ρωτάει τι σημαίνει το «αγάπη μου», που το λέω συνέχεια, της εξηγώ, και της λέω έχω και εγώ μια αγάπη μου στο σπίτι, τα μάτια της υγραίνονται, παίρνει βαθιά ανάσα, νιώθω ότι θα εκραγεί. Τώρα μου μιλάει σαν μάνα προς μάνα. Το βλέμμα μου προχωράει. Η φιγούρα μιας γυναίκας με ελκύει σαν μαγνήτης. Τα ογδόντα πέντε χρόνια που σηκώνει το κορμί της φαίνονται στις κινήσεις της. Τα μάτια της βαθιά και κουρασμένα μαρτυρούν τα πάντα. Ήταν σύζυγος, μάνα, γιαγιά, ο άνδρας της δεν υπήρχε πια στη ζωή. Δεν ήθελε τίποτα, της έφτανε που έβλεπε τα εγγόνια της να παίζουν και να γελούν, τα παιδιά της που ήταν μετά από τόσο καιρό γαλήνια. Της έφτανε που δεν κινδυνεύουν.

Της έσφιξα τα χέρια δυνατά, φόρεσε το καλύτερο χαμόγελό της και με ευχαρίστησε. Δεν είχα κάνει τίποτα, μας είχε ήδη πει πως δεν ήθελε τίποτα κι όμως με ευχαριστούσε. Τα χείλη της χαμογελούσαν μα τα μάτια της έκαιγαν,

κοίταξα μέσα τους και είδα τα πάντα, το όμορφο σπίτι με τον κήπο της, είδα τα νιάτα της, είδα τον άντρα της, είδα πως πέρασε όμορφα τη ζωή της, είδα να μεγαλώνει παιδικαρίσια τα παιδιά της, να χαιρέται τα εγγόνια της. Είδα τις χαρές και τις λύπες της, τα είδα όλα. Και τότε είδα τον πόλεμο, φοβήθηκα. Έκανα να πάρω το χέρι μου μα εκείνη μου το κράτησε ακόμα πιο δυνατά. Είδα κάτι να τρεμοπαίζει μέσα τους. Ήταν η ελπίδα. Για αυτή την ελπίδα λοιπόν που βλέπεις στα μάτια τους αξίζει τον κόπο, αξίζει τον κόπο να βάζεις μεράκι σε αυτό που κάνεις, να κάνεις το καθήκον σου και λίγο κάτι παραπάνω. Να βάζεις το κεφάλι σου στο μαξιλάρι μετά από τόση κούραση και να λες κάτι έγινε και σήμερα.

Σε όλους λοιπόν αυτούς που πέρασαν και μου μαλάκωσαν την ψυχή, χρωστάω. Τους χρωστάω γιατί με έκαναν να προσπαθώ κάθε μέρα να γίνομαι καλύτερη, πιο δίκαιη.

Σας ευχαριστώ που τιμάται σήμερα αυτούς που έχουν ασχοληθεί με την προσφυγική κρίση. Το βραβείο όμως αυτό δεν το δικαιούμαι εγώ. Ήρθα μέχρι εδώ να το παραλάβω γιατί το οφείλω σε παλιούς και καινούριους συναδέλφους που όλα αυτά τα χρόνια συμπαρυσταθήκαμε και κάναμε ο ένας στον άλλο κουράγιο για να συνεχίσουμε.

Το οφείλω στην ομάδα της «Μετάδρασης» που πάντα στην πρώτη γραμμή δεν κοίταξε ποτέ τους αριθμούς αθλητών προς έναν, άνθρωπο προς άνθρωπο.

Και τέλος, το οφείλω στις οικογένειες μας που όλα αυτά τα χρόνια μας στερήθηκαν, που ενώ υπήρχε η παρουσία μας, η σκέψη μας ήταν μακριά.

Νίνα Γεωγιάδου, Εθελόντρια από την Κάλυμνο

Αγαπητοί φίλοι,

Ευχαριστούμε για την τιμή. Ζούμε στην εποχή που βραβεύεται το αυτονόητο, αλληλεγγύη για τα δεδομένα ενός λαού όπως τον δικό μας. Από τη μεριά μας θα ακούσετε βιωματικές τοποθετήσεις, οι οποίες είναι ένας κόμπος που έχει μπει βαθιά μέσα μας, μας έχει καθορίσει, έχει καθορίσει πια τη ζωή μας και τη ταυτότητα μας. Τη στιγμή που μιλάμε, στην Κάλυμνο βρίσκεται ψυχολόγος, ο κύριος Γούναρης, ο οποίος έχει αναλάβει τη στήριξη της ομάδας μας, έχει πει ότι είμαστε από τις ομάδες υψηλού κινδύνου πλέον και ότι χρειαζόμαστε ψυχολογική στήριξη.

Λοιπόν, η αλληλεγγύη για ένα λαό όπως τον δικό μας που έχει βιώσει τη φτώχεια, τη προσφυγιά, τον ξεριζωμό, τις πολιτικές διώξεις, το πόλεμο και κάθε είδους ιστορική βαρβαρότητα, θα έπρεπε να είναι περασμένη στα γονίδια μας. Η αλληλεγγύη χωρίς προαπαιτούμενα, παροτρύνσεις και καχυποψίες, μια λαϊκή αλληλεγγύη τόσο βαθιά εμπεδωμένη που να μην αφήνει έδαφος σε κανενός είδους μικροψυχία, ξενοφοβία, ρατσισμό, κουτοπονηριά και πατριδοκαπηλία.

Δεν είναι όμως έτσι, αφήσαμε κενά στην ιστορική και κοινωνική μας ταυτότητα και έγιναν π्लाστές εγγραφές που δεν αντιστοιχούν ούτε στην ιστορική μας εμπειρία, ούτε καν στη στοιχειώδη ανθρωπιά. Αφήσαμε να τρυπώσει μέσα στην τρέχουσα ιστορία μας ο φασισμός, με ότι συνεπάγεται σε ασχήμια και παλιανθρωπιά, και βρισκόμαστε τώρα στην ανάγκη να βραβεύσουμε το απολύτως αυτονόητο για να μπορέσει αυτό να λειτουργήσει ως πρότυπο ή ως ιστορική αποκατάσταση.

Εξ ονόματος των γυναικών της ομάδας μας στην Κάλυμνο, των γυναικών που γενικά σε όλη την ανθρωπότητα έχουν μάθει να σηκώνουν το πένθος, να σηκώνουν τον πόνο, να δείχνουν την αλληλεγγύη, να έχουν κάνει την αλληλεγγύη γένους θηλυκού, το θεωρούμε απολύτως αυτονόητο να συντρέχουμε τον πόνο.

Εξ ονόματος των ομάδας αλληλεγγύης συνολικά στην Κάλυμνο σας ευχαριστώ αλλά αισθάνομαι την ανάγκη να πω πως ότι κάνουμε είναι λίγο μπροστά στη σημερινή αναγκαιότητα. Και η σημερινή αναγκαιότητα προσδιορίζεται από δυο σημαντικά πράγματα. Να μην επιτρέψου-

με ποτέ για κανένα λαό μια νέα γενοκτονία, και να επα-
ναπροσδιορίσουμε την Ευρώπη ως ένα χώρο ιστορικό και
γεωγραφικό που δεν θα ντροπιάσει τις επόμενες γενιές,
όπως τις ντροπίασε ο μεσαιώνας ή η αποικιοκρατική βαρ-
βαρότητα. Η σημερινή Ευρώπη προσδιορίζεται ολόκληρη
στον καταυλισμό της λήσσης στην Ειδωμένη. Αυτό εί-
ναι ότι απέμεινε από το Διαφωτισμό της. Η γριά ήπειρος
όχι μόνο αρνείται το αυτονόητο στα θύματα των πολέμων
τους οποίους η ίδια έχει πυροδοτήσει, έχει συμμετάσχει,
αλλά δείχνει το πιο αποκρουστικό της πρόσωπο, περιμα-
ντρωμένη με ηλεκτροφόρα καλώδια και με τα σάπια εντό-
σθια από φασισμούς που γέννησε και ποτέ δεν πέθαναν .

Αγαπητοί φίλοι, οι αθηληλέγγοι στη Μυτιλήνη, τη Χίο,
τη Σάμο την Κω, την Κάλυμνο, καταφέραμε ίσως αυτό ως
το πιο σημαντικό βήμα. Όχι δηλαδή μόνο να ντύσουμε, να
ταΐσουμε, να δώσουμε ένα μικρό διάλειμμα ανθρωπιάς
στη φρίκη των προσφύγων, αλλά πάνω από όλα να υπερ-
βούμε τους καταυλισμούς της λήσσης, και αυτή τη σαπίλα

που αναβιώνει φασισμούς. Γυρίσαμε την πλάτη σε αυτή
την ανάξια Ευρώπη και αυτό είναι μια σημαντική υπόθεση
γιατί μας δίνει προοπτική και ελπίδα.

Αφού καταφέραμε μέσα σε αυτή την ισοπεδωτική κρί-
ση για τη χώρα μας να δείξουμε ένα ανθρώπινο πρόσωπο,
να σταθούμε όρθιοι, αφού μπορέσαμε να βάλουμε ξανά
την ανθρωπιά σε πρώτη προτεραιότητα, μπορούμε να ελ-
πίσουμε πως δεν θα αργήσει η στιγμή που θα ξανακάνου-
με αυτή τη Μπανανία μια χώρα ανεξάρτητη, και αυτό το
λαό, ρακοσυλλέκτη της ευρωπαϊκής απανθρωπιάς, ένα
λαό ξανά υπερήφανο.

Εάν μου επιτρέπετε, τέλος, ως μια υπόδειξη για την
επόμενη χρονιά. Μέσα από μια δύσκολη και οδυνηρή οι-
κογενειακή εμπειρία, θα ήθελα να πω πως του χρόνου, τι-
μήστε τις γυναίκες, τις αδελφές, τις συζύγους, τις μάνες,
τις κόρες, που στέκονται δίπλα στα κρεβάτια των νοσοκο-
μείων μέρα και νύχτα, συντρέχοντας τον άρρωστό τους δί-
νοντας ζωή και κουράγιο.

Μέλη του ΔΣ του Συνδέσμου με
την κυρία Καλογήρου και τις βρα-
βευθείσες

Η Νίνα Γεωργιάδου από την Κάλυμνο παραλαμ-
βάνει το βραβείο γυναικείας κοινωνικής προ-
σφοράς "Αθήνη Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου"

ΨΗΦΙΣΜΑ

Σήμερα, 18 Μαρτίου 2016, μέλη Γυναικείων Οργανώσεων, αντιπροσωπείες Σωματείων Νησιωτών του Αιγαίου, και πολίτες, παραβρισκόμαστε με πρόσκληση του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας στη βράβευση των Γυναικών των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου με το «Βραβείο Γυναικείας Κοινωνικής Προσφοράς Αλίκη Γιωτοπούλου Μαραγκοπούλου». Οι γυναίκες των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου επιδεικνύουν ανθρωπιά, αλληλεγγύη και αγάπη, και προσφέρουν περίθαλψη, φιλοξενία και παρηγοριά στους πρόσφυγες που φτάνουν στις ακτές τους, ζητώντας βοήθεια και επιδιώκοντας μια ασφαλή ζωή.

Όλες και όλοι εμείς εγκρίνουμε το ακόλουθο Ψήφισμα:

Δηλώνουμε σεβασμό και υπερηφάνεια για το πνεύμα ανθρωπισμού και αλληλεγγύης των ανδρών και των γυναικών του Αιγαίου, οι οποίοι υπακούοντας στη συνείδησή τους, διασώζουν, περιθάλλουν, ανακουφίζουν και περιβάλλουν με αγάπη τους κατατρεγμένους από βία, βομβαρδισμούς, ερήμωση και θάνατο συνανθρώπους μας. Με το παράδειγμά τους κινητοποίησαν για συμμετοχή σε εθελοντική προσφορά άτομα και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που δραστηριοποιούνται τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, και κατέστησαν ορατή στη Διεθνή Κοινότητα την ανθρώπινη διάσταση του ζητήματος. Οι απλοί πολίτες των νησιών μας έκαναν πράξη τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία παραμένει άκαμπτη και ασυγκίνητη μπροστά στο δράμα της προσφυγιάς, απαντώντας μόνο με οικονομικούς πόρους και συμφωνίες αμφίβροχης διεθνούς και ευρωπαϊκής νομιμότητας.

Καταγγέλλουμε όλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), ενεργώντας μονομερώς και κατά παράβαση θεμελιωδών κανόνων της ΕΕ, υψώνουν φράχτες, και κλείνουν σύνορα και διόδους εποικοδομητικού διαλόγου για την αντιμετώπιση των συνεπειών ενός πολέμου, για τον οποίο ούτε οι πρόσφυγες ούτε οι χώρες πρώτης υποδοχής ευθύνονται, αλλά υποκινείται από αλλότρια άνομα συμφέροντα. Η στάση αυτή αποτελεί ωμή παραβίαση οικουμενικών αξιών και δικαιωμάτων στα οποία θεμελιώνεται η ΕΕ, και Διεθνών Συμβάσεων για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την προστασία των Προσφύγων που δεσμεύουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Ζητούμε να σταματήσουν οι ένοπλες συγκρούσεις στις χώρες προέλευσης των προσφύγων, που είναι η αιτία για την Οδύσσεια αυτών των ανθρώπων.

Αξιωνουμε την άμεση άρση των εμποδίων για τη διέλευση των Προσφύγων, το γκρέμισμα των φραχτών, το άνοιγμα των συνόρων, και την κατανομή του βάρους υποδοχής και περίθαλψης των καταταλαιπωρημένων συνανθρώπων μας αναλογικά, σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Μία μόνη χώρα, και μάλιστα στη δίνη της οικονομικής κρίσης, δεν είναι δυνατόν να σηκώσει όλο το βάρος. Το πρόβλημα είναι ευρωπαϊκό. Η συμμετοχή όλων στην αντιμετώπισή του απαιτείται για να σωθεί η τιμή της ΕΕ, αλλά και για την ενότητα και την ίδια την ύπαρξή της, που απειλούνται από διασπαστικές κινήσεις ορισμένων κρατών, τα οποία παραβιάζουν τις επιβαλλόμενες από το δίκαιο της ΕΕ και το διεθνές δίκαιο υποχρεώσεις τους.»

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Τη στιγμή που το Προσφυγικό ζήτημα βρισκόταν στην πιο δύσκολη φάση του, ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, θέλοντας να συμβάλει με όλες τις δυνάμεις του στην περίθαλψη των προσφύγων, κάλεσε τα μέλη του να βοηθήσουν στο έργο αυτό, εισφέροντας είδη βάσει λίστας αναγκών που είχε εκδώσει η αρμόδια Κρατική Υπηρεσία.

Η ανταπόκριση των μελών και των φίλων του Συνδέσμου, καθώς και των φοιτητών/τριών που εκείνη τη στιγμή εργαζόντουσαν στο Σύνδεσμο για πρακτική εξάσκηση,

υπήρξε συγκινητική. Συγκεντρώθηκαν μεγάλες ποσότητες ειδών πρώτης ανάγκης (τροφή, ρουχισμός, είδη υγιεινής κλπ.), τα οποία τακτοποιήθηκαν από το προσωπικό του Συνδέσμου σε ομοειδή πακέτα, και προωθήθηκαν στα Κέντρα Συγκέντρωσης Προσφύγων είτε με μεταφορέα που έθεσε στη διάθεσή μας το Υπουργείο Εμπορίου, είτε με ίδια μέσα των μελών του Δ.Σ.

Οι φωτογραφίες που ακολουθούν δείχνουν πόσο ομόθυμη υπήρξε η συμβολή των φίλων και μελών του Συνδέσμου στην περίθαλψη των προσφύγων.

Η Γραμματέας του ΣΔΓ Αγγελική Ζεμπίστα ετοιμάζει τα δέματα για να παραδοθούν

Η αντιπρόεδρος του ΣΔΓ Ειρήνη Φερέτη παραδίδει τα δέματα της βοήθειας σε σταθμό φιλοξενίας προσφύγων

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ 2016

ΒΡΑΒΕΙΑ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ

Με μεγάλη προσέλευση μελών του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, άλλων Γυναικείων Οργανώσεων και φίλων, υποδεχτήκαμε στις 9 Φεβρουαρίου 2016 το νέο έτος στο Ξενοδοχείο PLAZA.

Και τη χρονιά αυτή, όπως κάθε χρόνο, απονεμήθηκαν στη διάρκεια της πρωτοχρονιάτικης εκδήλωσης τα Βραβεία σε δημοσιογράφους «που κατά το σωστότερο και συστηματικότερο τρόπο προώθησαν τα θέματα της ισότητας των φύλων κατά το διαρρέυσαν έτος». Όμως η βραδιά είχε και άλλα ευχάριστα: συναντήσαμε και ανταλλάξαμε ευχές με αγαπητές φίλες, συμμεριστήκαμε το ενδιαφέρον μας για τα δικαιώματα των γυναικών, απολαύσαμε ένα μουσικό πρόγραμμα που μας ευχαρίστησε ιδιαίτερα.

Η βραδιά άνοιξε με καλωσόρισμα και ευχές από την Πρόεδρο του ΣΔΓ για καλή χρονιά. Η ίδια μετέφερε το χαιρετισμό και τις ευχές της Επιτίμου Προέδρου του ΣΔΓ κ. Αλίκης Γιωτοπούλου Μαραγκοπούλου, που και σε αυτή την εκδήλωση, εμποδισμένη από ένα μικρό χτύπημα στο πόδι και ευρισκόμενη σε ανάρρωση, ήταν μαζί μας μόνο με τη σκέψη της και την αγάπη της.

Η Πρόεδρος αναφέρθηκε στην ενασχόληση του ΣΔΓ κατά τη χρονιά που πέρασε (2015) με το Πρόγραμμα για την καταπολέμηση των στερεοτύπων λόγω φύλου όπως αυτά εμφανίζονται στα ΜΜΕ. Το πρόγραμμα αυτό, όπως είπε, ολοκληρώθηκε με επιτυχία χάρις στην εντατική και σωστή δουλειά των μελών του Δ.Σ. που είχαν επωμισθεί την ευθύνη διεκπεραίωσής του. Ανήγγειλε δε την ενασχόληση του ΣΔΓ για το αρχόμενο έτος 2016 με ένα νέο πρόγραμμα, επίσης πολύ σημαντικό, που διερευνά και στοχεύει στην εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής της γυναίκας.

Ακολούθησε η απονομή των Βραβείων. Η Επιτροπή Κρίσης για την απονομή του Βραβείου «ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ», που αφορά στον έντυπο τύπο, αποτελούμενη από μέλη του Δ.Σ. και τον πιστό φίλο του Συνδέσμου και πολύτιμο συμπαράστατη, Δημοσιογράφο και Συγγραφέα κ. Θεόδωρο Καρζή, μετά από μελέτη αποκομμάτων τύπου από πολλές εφημερίδες που ταξινομεί η πιστή φίλη Ελένη Μπάρμπα, απεφάσισε την απονομή των Βραβείων για την υποστήριξη της ισότητας ως εξής:

Η Δημοσιογράφος Χρυσούλα Κατσαρού της εφημερίδας Έθνος παραλαμβάνει το βραβείο "Παύλος Παλαιολόγος" για την εξάριετη δουλειά της σε υποστήριξη της ισότητας

Βραβείο ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΛΛΙΟΛΟΓΟΣ, για τα έντυπα μέσα μαζικής επικοινωνίας: Απονεμήθηκε στη δημοσιογράφο κ. Χρυσούλα Κατσαρού, γιατί κατά το παρελθόν έτος 2015, μέσα από τις στήλες της Εφημερίδας ΕΘΝΟΣ, παρουσίασε μια μεγάλη ποικιλία άρθρων πάνω σε φλέγοντα γυναικεία θέματα, προβάλλοντας την ανάγκη για ισότητα των φύλων σε όλους τους τομείς κατά τρόπο σωστό και συστηματικό.

Επίσης η Επιτροπή απεφάσισε να απονεμίσει ΕΠΑΙΝΟ στη δημοσιογράφο κ. Νατάσα Παυλοπούλου για τα ρεπορτάζ της στην Εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ, που διακρίνονται για τη σωστή επιλογή και παρουσίαση θεμάτων που αναφέρονται στα προβλήματα και στην κατάσταση των γυναικών στον κόσμο, και στην επισήμανση αδικιών και διακρίσεων εις βάρος των γυναικών, που όλα καταδεικνύουν την ανάγκη για προαγωγή της ισότητας των φύλων.

Το Βραβείο «ΑΥΡΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ» για τα ηλεκτρονικά μέσα δεν απονεμήθηκε, γιατί η Επιτροπή δεν διέκρινε στα μέσα αυτά εκπομπές που να υποστηρίζουν την ισότητα κατά τρόπο σωστό και συστηματικό.

Και οι δύο Εφημερίδες, ΕΘΝΟΣ και ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ δημοσίευσαν ρεπορτάζ και φωτογραφίες από την επίδοση των Βραβείων και τη σημασία της υποστήριξης της ισότητας από τα ΜΜΕ.

Ιδιαίτερη μνεία έγινε σε τρεις δημοσιογράφους που βοήθησαν το Σύνδεσμο στην τελική εκδήλωση του προγράμ-

Η δημοσιογράφος Νατάσα Παυλοπούλου βραβεύθηκε για τα ρεπορτάζ της που αναδεικνύουν τις αδικίες σε βάρος των γυναικών

ματος για τα στερεότυπα. Πρόκειται για τον κ. Παναγιώτη Τσοχιά, Δ/ντή Εταιρικής Επικοινωνίας της ΕΡΤ, για όσα τεκμηριωμένα μας είπε για τη θέση των γυναικών στα ΜΜΕ παγκοσμίως, την κ. Μαρία Δεληθανάση, για το συντονισμό των ομιλιών, και τη νεαρή Μίνα Κωστοπούλου, για το άρτιο και εμπειριστατωμένο ρεπορτάζ της στην Εφημερίδα ΑΥΓΗ για την εκδήλωση αυτή.

Ακολούθησε Μουσικό Πρόγραμμα από Κλημάκιο της Χορωδίας «Τροβαδούροι της Αθήνας» με τον Αρχιμουσικό κ. Γιάννη Κ. Θεοδωρόπουλο, βαρύτονο της ΕΛΣ, που συνόδευσε στο πιάνο η κ. Ελένη Κυλίκκογλου. Το Πρόγραμμα αυτό ήταν ιδιαίτερα επιτυχημένο, και ευχαρίστησε όλες/ους τις/τους παριστάμενους.

Η γιορτή έκλεισε με το κόψιμο της πίτας. Η τυχερή που βρήκε το νόμισμα ήταν η φίλη και πρώην μέλος του Δ.Σ. Ηλέα Σακκά, η οποία έλαβε ως δώρο ένα εξαιρετικό έργο τέχνης του διακεκριμένου γλύπτη των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 2004 Άγγελου Παναγιωτίδη. Το έργο αυτό ήταν ένα μικρό δέντρο ελιάς που ο καλλιτέχνης δημιούργησε αποκλειστικά για την εκδήλωσή μας. Η έκπληξη της βραδιάς ήταν ότι η Ηλέα Σακκά ήταν εκείνη που μεσολήβησε στον Γλύπτη κ. Παναγιωτίδη ώστε το ωραίο αυτό έργο να δημιουργηθεί από τον μεγάλο αυτό καλλιτέχνη και να έρθει στο Σύνδεσμο ακριβώς για να προσφερθεί ως δώρο στην τυχερή του λαχνού.

*Εικόνες από την εκδήλωση:
Το τραπέζι του Προεδρίου
και ο αρχιμουσικός
Γιάννης Θεοδωρόπουλος ψυχαγωγεί
μια ομάδα προσκεκλημένων*

Ισότητα των δυο φύλων: υπάρχει ακόμα πολύς δρόμος

της Κούλλας Αναγνωστοπούλου-Κουράκου*

Ακούγεται συχνά η άποψη ότι το θέμα της ισότητας των φύλων έχει επιλυθεί στις μέρες μας και ότι αποτελεί πολυτέλεια η ενασχόληση με τη διόρθωση κάποιων διακρίσεων που υφίστανται ακόμη. Δυστυχώς αυτή την άποψη την ενστερνίζονται και κάποιες γυναίκες νέας ηλικίας και αυτό οδηγεί στην αδιαφορία για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής του γυναικείου φύλου.

Αναμφισβήτητη η θέση των γυναικών τις τελευταίες δεκαετίες έχει βελτιωθεί σημαντικά. Οι έμφυλες όμως διακρίσεις εις βάρος των γυναικών εξακολουθούν να υφίσταται διεθνώς σε σημαντικούς τομείς του δημοσίου και ιδιωτικού βίου.

Το μορφωτικό επίπεδο των γυναικών βελτιώνεται συνεχώς σε παγκόσμιο επίπεδο. Υπολογίζεται ότι στις ευρωπαϊκές χώρες το 60% των απόφοιτων Πανεπιστημίου είναι γυναίκες. Στη χώρα μας οι υπολογισμοί δείχνουν ότι οι γυναίκες πτυχιούχοι υπερβαίνουν το 50% του φοιτητικού πληθυσμού. Επίσης έχει αυξηθεί ο αριθμός των γυναικών που έχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

Πρόσφατα δημοσιοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η Έκθεση για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα στοιχεία δείχνουν:

- Η απασχόληση των γυναικών έφθασε το τελευταίο τετράμηνο του 2015 στο 64,5%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες ήταν 75,6%. Τα ποσοστά απασχόλησης στη χώρα μας υπολογίζονται σε 44,3% για τις γυναίκες έναντι 62% για τους άνδρες.

- Το μισθολογικό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην Ε.Ε. των 28 κρατών-μελών ανήλθε στο 16,3%. Στις ΗΠΑ το πρόβλημα είναι ακόμα πιο οξύ: το χάσμα στις αμοιβές υπολογίζεται στο 24%. Στη χώρα μας το μισθολογικό χάσμα βρίσκεται κοντά στο μέσο ευρωπαϊκό όρο, γύρω στο 16%.

Ο μέσος όρος συμμετοχής των γυναικών στα Εθνικά Κοινοβούλια των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπολογίζεται στο 27% (στο Ελληνικό Κοινοβούλιο στο 20% περίπου). Στα όργανα λήψης αποφάσεων των ευρωπαϊκών οικονομικών θεσμών η συμμετοχή των γυναικών δεν υπερβαίνει το 17%.

Στην ειδική έκδοση της Παγκόσμιας Τράπεζας με θέμα τα νομικά και κανονιστικά εμπόδια για τη γυναικεία απασχόληση και επιχειρηματικότητα σε 173 οικονομίες του κόσμου περιλαμβάνονται ενδιαφέροντα στοιχεία. Τα ευρήματα της έκτης δείχνουν τις μορφές ανισότητας που υπάρχουν σε βάρος του γυναικείου πληθυσμού. Μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται:

- Σε 155 οικονομίες αντίστοιχων χωρών υπάρχει σε ισχύ τουλάχιστον μια νομοθετική διάταξη σε βάρος των οικονομικών ευκαιριών των γυναικών.

- Σε 100 χώρες οι γυναίκες αντιμετωπίζουν περιορισμούς στην απασχόληση λόγω φύλου.

- Σε 18 χώρες ο σύζυγος μπορεί να απαγορεύει στη σύζυγο την άσκηση έμμισθης εργασίας.

- Σε 46 χώρες δεν υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των γυναικών από την ενδοοικογενειακή βία.

- Σε 22 χώρες δεν επιτρέπεται τα παιδιά να αποκτούν την ιθαγένεια της μητέρας.

- Σε 10 χώρες οι γυναίκες δεν μπορούν να αποκτήσουν αστυνομική ταυτότητα χωρίς τη συναίνεση άρρενος μέλους της οικογένειας.

Ασφαλώς και έχει γίνει σημαντική πρόοδος προς την κατεύθυνση της ίσης μεταχείρισης των δυο φύλων. Όμως, όπως δείχνουν τα διαθέσιμα στοιχεία, η πρόοδος είναι αργή.

Στο χώρο των ιδιωτικών επιχειρήσεων παρατηρείται μια μικρή βελτίωση ως προς την κατάληψη ηγετικών θέσεων από γυναίκες. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της εταιρίας S&P Global Market Intelligence ο αριθμός γυναικών CEO στις 350 μεγαλύτερες εισηγμένες εταιρείες της Ευρώπης, έχει παραπάνω από διπλασιασθεί τα τελευταία επτά χρόνια, αλλά παρά ταύτα οι γυναίκες κατέχουν μόνο το 4% των ανωτάτων θέσεων. Το έτος 2009 οι γυναίκες είχαν ανώτατη θέση μόνο σε 6 από τις 350 εταιρείες του δείκτη. Από τον Αύγουστο του 2016 ο αριθμός αυτός ανέρχεται σε 14.

Αντίστοιχα υπάρχουν 27 γυναίκες που είναι επικεφαλής εταιρειών του δείκτη SP 500 στις ΗΠΑ, από 18 που ήταν το έτος 2009.

Η έρευνα δείχνει την αργή πρόοδο που γίνεται στην αύξηση του αριθμού των γυναικών οι οποίες είναι ανώτατα στελέχη μεγάλων εταιρειών στις οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου.

Το χάσμα μεταξύ των δυο φύλων μπορεί να μικραίνει στην κορυφή των μεγαλύτερων εταιρειών του κόσμου, αλλά δεν μικραίνει αρκετά γρήγορα.

Ειδικότερα την Ελλάδα σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της ICAP (2016) παρατηρείται αύξηση του αριθμού των ελληνικών επιχειρήσεων που διευθύνονται από γυναίκες.

Συγκεκριμένα, σε σύνολο 23.968 εταιρειών οι 5.049 διευθύνονται από γυναίκες-ανώτατα στελέχη, δηλαδή ποσοστό 21,07%. Το αντίστοιχο ποσοστό του έτους 2013 ήταν 19,6%.

Έντονο χαρακτηριστικό της γυναικείας παρουσίας στο τιμόνι των ελληνικών επιχειρήσεων είναι ότι εντοπίζεται κυρίως σε εταιρείες μικρότερου μεγέθους. Όσο μικρότερες είναι οι επιχειρήσεις τόσο συχνότερα συναντάμε γυναίκα επικεφαλής.

Μικρή είναι και η συμμετοχή γυναικών σε Διοικητικά Συμβούλια μεγάλων εταιρειών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο. Στις χώρες της Ε.Ε. υπολογίζεται στο 18%, ενώ στην Ελλάδα δεν υπερβαίνει το 11%. Οι χώρες με τη μεγαλύτερη συμμετοχή γυναικών στα διοικητικά συμβούλια είναι η Νορ-

*Η κα Κούλλα Αναγνωστοπούλου-Κουράκου είναι νομικός-οικονομολόγος, τ. Διευθύντρια Ε.Τ.Β.Α και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Σ.Δ.Γ.

βηγία (40%), η Λετονία (25%), η Ιταλία (24%), η Φινλανδία (23%) και η Βουλγαρία (22%).

Από το έτος 2013 ισχύει ποσόστωση 40% για τη συμμετοχή γυναικών στα Διοικητικά Συμβούλια των κρατικών και των εισηγμένων στο χρηματιστήριο ιδιωτικών εταιρειών, με απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το μέτρο ισχύει για επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό άνω των 250 ατόμων ή έχουν πωλήσεις άνω των 50 εκατομμυρίων ευρώ.

Η καθιέρωση ποσοστώσεων υπέρ των γυναικών έχει συζητηθεί ευρύτατα και έχει προκαλέσει και αρνητικά σχόλια. Για το λόγο αυτό πρέπει να τονίζεται ότι αποτελούν βοηθητικό εργαλείο για την προώθηση των γυναικών στην εργασία και πάντως ότι είναι προσωρινό μέτρο μέχρι να επιτευχθεί η ουσιαστική ισότητα μεταξύ των δυο φύλων.

Τα τελευταία χρόνια συζητείται σε επιχειρηματικό επίπεδο ότι χαρακτηριστικά και ιδιότητες που θεωρούνται "γυναικείες" ταυρίζουν καλύτερα με τις νέες επιχειρηματικές ανάγκες. Οι γυναίκες μάλιστα, στην πλειοψηφία τους, μοιράζονται ευκολότερα την πληροφορόσηψη, επιθυμούν τις συνεργασίες, είναι πιο ευέλικτες κατά τη λήψη αποφάσεων και αυτό συντελεί στην καλύτερη απόδοση των επιχειρήσεων στις οποίες ηγούνται. Αν μάλιστα συνυπολογιστεί και το γεγονός ότι "πελάτες" των περισσότερων επιχειρήσεων παραγωγής και πώλησης αγαθών είναι οι γυναίκες, γίνεται εμφανής η ωφέλεια που προσφέρουν οι γυναίκες μάλιστα.

Έχει παρατηρηθεί θετική συσχέτιση μεταξύ συμμετοχής των γυναικών στα Διοικητικά Συμβούλια και σε υψηλές διοικητικές θέσεις επιχειρήσεων και της κερδοφορίας των επιχειρήσεων. Η συνύπαρξη εκπροσώπων και από τα δυο φύλα σε θέσεις ευθύνης, λειτουργεί θετικά για τις επιχειρήσεις.

Η ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας συντελεί και στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας. Οι υπηρεσίες της Ε.Ε υπολογίζουν ότι το κλείσιμο της ψαλίδας μεταξύ της συμμετοχής ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση του ΑΕΠ των χωρών της ευρωζώνης κατά 13%. Θα ενίσχυε επίσης τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος.

Και ενώ όλα τα παραπάνω γίνονται δεκτά σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, στη χώρα μας τα στερεότυπα επικρατούν της λογικής. Βλέπουν το φως της δημοσιότητας απόψεις που υποστηρίζουν ότι για το αδιέξοδο του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος της χώρας μας υπαίτιος είναι, μεταξύ άλλων, ο φεμινισμός. Η ένταξη των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και η επιθυμία τους να καταξιωθούν επαγγελματικά, τις απομακρύνει από την κορυφαία αποστολή που έταξε για αυτές η φύση, την τεκνοποίηση. Ξέχασαν ότι ο σημαντικότερος ρόλος τους και το σημαντικότερο αξίωμα είναι της πετυχημένης και στοργικής μάνας . . .

Τα στερεότυπα είναι πολύ δύσκολο να καταπολεμηθούν.

Η 10^η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη Γυναικών ΟΤΟΕ που έγινε στις 26 Νοεμβρίου 2015 στην Αθήνα είχε ως τίτλο: " Δικαίωμα στην αξιοπρεπή εργασία, Δικαίωμα στον προσωπικό χρόνο". Ως ειδικά θέματα παρουσιάστηκαν δυο έρευνες:

- Έμφυλες όψεις στην απασχόληση και υπηρεσιακή εξέλιξη του στελεχιακού δυναμικού στις Τράπεζες στα χρόνια της κρίσης.

- Τα αυξημένα επίπεδα άγχους στις γυναίκες τραπεζοϋπαλλήλους την περίοδο της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα.

Ως ειδικό θέμα εξετάστηκαν οι γονικές άδειες και τα προβλήματα εφαρμογής τους και διατυπώθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις.

Κατά τη διάρκεια της ημερίδας παρουσιάστηκαν τα προβλήματα των ελληνικών τραπεζών και οι κίνδυνοι για τους τραπεζοϋπαλλήλους (περικοπή θέσεων εργασίας, μειώσεις μισθών κλπ). Τα προβλήματα αυτά είναι κοινά και για τα δυο φύλα, όμως τα εργασιακά μοντέλα που επιβάλλονται επιβαρύνουν πρωτίστως και κυρίως τις εργαζόμενες γυναίκες οι οποίες είναι επιφορτισμένες και με τα καθήκοντα της οικιακής φροντίδας.

1. Την πρώτη έρευνα παρουσίασε η κυρία Βασιλική Μελέτη, Κοινωνιολόγος, Ms University of Strasbourg. Κατά την παρουσίαση τονίσθηκε, μεταξύ άλλων ότι η οικονομική κρίση έθεσε στο περιθώριο το στόχο της ισότητας των φύλων. Τονίσθηκαν τα προβλήματα των ανέργων ανδρών και συγκαλύφθηκαν οι ανισότητες εις βάρος των γυναικών. Η εισηγήτρια παρουσίασε αναλυτικά τις οργανωτικές δομές δυο τραπεζικών ομίλων και εξέτασε την ιεραρχική διάρθρωση σε σχέση με το φύλο του στελεχιακού δυναμικού. Από την ανάλυση προέκυψε ότι ενώ οι γυναίκες τραπεζικοί υπάλληλοι στη βάση αποτελούν την πλειοψηφία, στην κορυφή της ιεραρχικής πυραμίδας, δηλαδή στις ανώτερες και ανώτατες βαθμίδες, είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι γυναίκες τραπεζοϋπάλληλοι από μια βαθμίδα και μετά να μην περιμένουν καμία εξέλιξη, ούτε μισθολογική ούτε ιεραρχική, και έτσι δεν έχουν κανένα κίνητρο να παραμείνουν στην εργασία τους. Προτιμούν λοιπόν την πρόωρη συνταξιοδότηση, η οποία να μην το ξεχνάμε, ισοδυναμεί με επαγγελματική απόσυρση.

Αναλυτικότερα, η ιεραρχική δομή ως προς το φύλο του στελεχιακού δυναμικού καταμετρήθηκε σε τέσσερα επίπεδα αναλόγως της θέσης στην ιεραρχία. Το επίπεδο 1 αφορά τις υψηλές θέσεις στην ιεραρχία και το επίπεδο τέσσερα τις πιο χαμηλές.

Σε σύνολο 4.187 στελεχών στον πρώτο τραπεζικό όμιλο το 52,83% (2.212 άτομα) ήταν άνδρες και το 47,16% γυναίκες (1.975 άτομα). Υπάρχει σχεδόν ισότιμη εκπροσώπηση των δυο φύλων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού, όμως αυτή δεν έχει μεταφερθεί σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχικής δομής. Στο υψηλότερο επίπεδο 1 το ποσοστό των ανδρών στο σύνολο του προσωπικού ανέρχεται σε 17,41% ενώ των γυναικών στο 5,72%. Αντίστοιχο φαινόμενο υπάρχει και στο επίπεδο 2 (25,95 έναντι 19,49%) ενώ στα επίπεδα 3 και 4 υπερτερούν οι γυναίκες τραπεζοϋπάλληλοι.

Η έρευνα της ιεραρχικής δομής ως προς το φύλο και το μορφωτικό επίπεδο του στελεχιακού δυναμικού έδωσε ενδιαφέροντα ευρήματα. Στο επίπεδο 4 (χαμηλόβαθμοι υπάλληλοι) παρατηρείται σημαντική διαφορά στο ποσοστό των γυναικών με ανώτατη εκπαίδευση (34,29%) έναντι 20,83% των ανδρών. Στο επίπεδο 3 της ιεραρχικής δομής τα ποσοστά είναι περίπου ίδια. Εδώ όμως εμφανίζεται μεγάλη διαφορά στο ποσοστό γυναικών με μεταπτυχιακή εκπαίδευση (31,4%) έναντι μόνον του 15,1% των ανδρών. Στο επίπεδο 2 παρατηρείται διαφορά στο ποσοστό γυναικών μέσης εκπαίδευση (12,37%) ένα-

ντι 18,4% των ανδρών και στο επίπεδο 1 δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μορφωτικού επιπέδου. Όμως σε αυτό το επίπεδο υπάρχει μια ποσοστιαία υπεροχή των γυναικών στην κατηγορία ανώτατης εκπαίδευσης με μεταπτυχιακό τίτλο.

Από τα ανωτέρω ευρήματα προκύπτει ότι οι γυναίκες που προωθούνται ιεραρχικά έχουν καλύτερη εκπαίδευση από τους άρρενες συναδέλφους τους και φαίνεται ο διαφορετικός τρόπος εξέλιξης των γυναικών προς τα υψηλότερα ιεραρχικά κλιμάκια έναντι των ανδρών.

Στην έρευνα εξετάστηκαν επίσης η ιεραρχική δομή ως προς την ηλικία του στελεχιακού δυναμικού, ως προς την προϋπηρεσία και ως προς την οικογενειακή κατάσταση του στελεχιακού δυναμικού.

Ανάλογα ευρήματα διαπιστώθηκαν και κατά την έρευνα του δευτέρου τραπεζικού ομίλου.

Η έρευνα έδειξε επίσης ότι οι γυναίκες αντιμετωπίζουν περισσότερα καθημερινά προβλήματα για να κατακτήσουν τις ίδιες θέσεις. Συχνά αναγκάζονται να θυσιάσουν την οικογενειακή τους ζωή για να πετύχουν τους στόχους τους ή αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τους στόχους τους μέσω πρόωρης συνταξιοδότησης.

Τη μελέτη για τα αυξημένα επίπεδα άγχους στις γυναίκες τραπεζοϋπαλλήλου παρουσίασε η κυρία Αρετή Δημητρακοπούλου, κλινική ψυχολόγος MSc, Σκοπός της μελέτης ήταν να ελεγχθούν οι διαφορές μεταξύ των δυο φύλων στα επίπεδα του άγχους των υπαλλήλων των ελληνικών τραπεζών.

Ο τρόπος λειτουργίας των τραπεζών στη χώρα μας έχει μεταβληθεί τα τελευταία χρόνια. Βασικό χαρακτηριστικό αποτελεί η μεγάλη συγκέντρωση της ελληνικής τραπεζικής αγοράς και ο ιδιαίτερα ανταγωνιστικός τρόπος λειτουργίας των τραπεζικών ιδρυμάτων.

Αυτός ο τρόπος λειτουργίας απαιτεί ιδιαίτερες δεξιότητες από τους τραπεζικούς υπαλλήλους: βαθιά γνώση του αντικείμενου της εργασίας τους, δυνατότητα ταχείας επίλυσης προβλημάτων, προσαρμοστικότητα, ευελιξία, ικανότητα διαπραγμάτευσης κλπ. Επιπλέον η συνεχής τεχνολογική πρόοδος απαιτώνει γρήγορα τη γνώση και δημιουργεί την ανάγκη για καινούργιες δεξιότητες. Οι τράπεζες επενδύουν χρόνο και χρήμα στην εκπαίδευση των υπαλλήλων τους και περιμένουν από αυτούς τη μεγιστοποίηση της αξίας της επένδυσής τους. Έτσι οι τραπεζικοί υπάλληλοι, άνδρες και γυναίκες βρίσκονται υπό συνεχή αξιολόγηση και αυτό σε συνδυασμό με τα σκληρά ωράρια εργασίας, την πίεση κατά τη διάρκεια του εργασιακού ωραρίου και το φόβο της απόλυσης επιδρά στην ψυχική τους υγεία.

Η αρνητική αυτή επίδραση στην ψυχική υγεία διαπιστώθηκε και σε διεθνή έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την UNI GLOBAL Union το έτος 2014 σε 26 χώρες και αφορά και στα δυο φύλα. Όμως η επίδραση στην ψυχική υγεία των εργαζομένων γυναικών, παρουσιάζει κάποιες ιδιαιτερότητες.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις που βασίζονται σε μελέτες διεξαχθείσες σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, οι εργαζόμενες γυναίκες με οικογένεια εργάζονται ένα επιπλέον μήνα στο σύνολο του έτους σε σύγκριση με τους άνδρες. Αυτός ο επιπλέον χρόνος είναι η λεγόμενη "δεύτερη βάρδια" δηλαδή η εργασία που γίνεται πέραν της κύριας εργασιακής απασχόλησης (οικιακές εργασίες, φροντίδα παιδιών κλπ). Αυτή η προσπάθεια συνδυασμού

επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων είναι γενεσιουργός αιτία ψυχικού άγχους στο γυναικείο φύλο.

Το άγχος μπορεί να δημιουργήσει σωματικά συμπτώματα (μυϊκοί πόνοι, δυσκαμψία, δυσκολία αναπνοής, ταχυκαρδία, γαστρεντερικά συμπτώματα κλπ) ή ψυχικά συμπτώματα (αϋπνία, φοβίες, δυσκολία συγκέντρωσης, κατάθλιψη κλπ).

Τα αποτελέσματα της έρευνας σε συνδυασμό και με τη σχετική διεθνή βιβλιογραφία έδειξαν ότι οι γυναίκες είναι πιο ευάλωτες στο εργασιακό άγχος. Οι άνδρες παρουσιάζουν περισσότερα σωματικά προβλήματα λόγω άγχους και οι γυναίκες ψυχικά.

Στη Συνδιάσκεψη της ΟΤΟΕ απηύθυνε χαιρετισμό η Γενική Γραμματέας Ισότητας των Φύλων κα Φωτεινή Κούβελα η οποία τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι το πρόβλημα της ανισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι μεγάλο, παρόν και επίκαιρο. Οι βελτιώσεις που έχουν επιτευχθεί κινδυνεύουν να ανατραπούν από την οικονομική κρίση. Πρέπει να ληφθούν νομοθετικά μέτρα ώστε να αναβαθμισθεί ο ρόλος των γυναικών στη διαδικασία λήψης και υλοποίησης αποφάσεων σε όλες τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας.

Στα μέτρα που πρότεινε η κα Κούβελα περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- Η βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για την προστασία της μητρότητας και τις γονικές άδειες.
- Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο σχεδιασμό πολιτικών για την απασχόληση και την καταπολέμηση της ανεργίας.
- Η αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.
- Η εκπαίδευση γυναικών σε επαγγέλματα τεχνικής κατεύθυνσης στα οποία υποεκπροσωπούνται.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να αναφερθούμε στο ανακοινωθέν της Διάσκεψης κορυφής των ηγετών των είκοσι ισχυρότερων χωρών του πλανήτη (G20) που πραγματοποιήθηκε το διήμερο 4 και 5 Σεπτεμβρίου 2016 στην Κίνα. Στο ανακοινωθέν της Διάσκεψης το οποίο αποτελείται από 48 παραγράφους, περιλαμβάνονται πέντε παράγραφοι που αναφέρονται στην ισότητα των φύλων:

- Παρ.6: Να διασφαλισθεί ότι η οικονομική ανάπτυξη θα εξυπηρετεί τις ανάγκες των ανθρώπων και τα συμφέροντα των κρατών και των λαών, χωρίς αποκλεισμούς για τις γυναίκες.
- Παρ.12: Να ενισχυθεί η προσπάθεια για εισόδο περισσότερων γυναικών στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας και της καινοτομίας.
- Παρ.13: Να διασφαλισθούν τα οφέλη της νέας βιομηχανικής επανάστασης για τις γυναίκες.
- Παρ.35: Να υπάρξει ισότιμη πρόσβαση του γυναικείου πληθυσμού της αφρικανικής ηπείρου και των ελάχιστα ανεπτυγμένων κρατών σε πηγές χρηματοδότησης για την οικονομική δραστηριοποίηση τους.
- Παρ.40: να αυξηθεί η απασχόληση των γυναικών μέσω της λήψης κατάλληλων μέτρων.

Ευχόμαστε και ελπίζουμε ότι με όλη αυτή την κινητικότητα σε διεθνές επίπεδο θα καταπολεμηθούν τα υπάρχοντα στερεότυπα εις βάρος των γυναικών, τα οποία εξακολουθούν να είναι έντονα στη χώρα μας.

Κέντρο Τεκμηρίωσης και Μελετών Γυναικείων Προβλημάτων ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ.

Ένας πρωτοπόρος τομέας του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

Ιρις Αυδή-Καλκάνη*

Τον Ιούνιο του 1982 με τη συμπράξη του ΟΗΕ και με την καθοδήγηση του ειδικού εμπειρογνώμονα της UNESCO Δρα Bjorn Tell, πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στο Εθνικό Κέντρο Ερευνών σεμινάριο με τίτλο *Εθνική Πολιτική στην Πληροφόρηση-ανάπτυξη της κοινωνικής πληροφόρησης* με στόχο την ενημέρωση, τη δημιουργία και τη διαμόρφωση στην Ελλάδα Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης. Στο πλαίσιο αυτό κλήθηκαν να μετάσχουν στο σεμινάριο όσοι φορείς επιθυμούσαν να ενημερωθούν σχετικά με την οργάνωση και τους τρόπους τεκμηρίωσης, ώστε να ιδρύσουν και αυτοί ένα Κέντρο Πληροφόρησης.

Η Πρόεδρος του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, Αλίκη Μαραγκοπούλου-Γιωτοπούλου, μου ανέθεσε να μετάσχω στο σεμινάριο και ως μέλος του Διοικητικού του Συμβουλίου να εκπροσωπήσω τον Σύνδεσμο.

Παρακολούθησα τις εργασίες του σεμιναρίου και στη διάρκεια της συζήτησης για την ενημέρωση των εκπροσώπων των φορέων αναφέρθηκα στη μεγάλη σημασία και χρησιμότητα ενός τέτοιου Κέντρου από τον Σύνδεσμό μας. Εξήγησα, όμως και τη δυσκολία να συγκεντρωθούν στοιχεία σχετικά με διάφορα θέματα που αφορούν τις γυναίκες, όπως π.χ. το θέμα των αμβλώσεων ή της βίας κατά των γυναικών, αφού για πολλούς και ευνόητους λόγους τέτοια στοιχεία δεν υπάρχουν καταγραμμένα, με συνέπεια να μην μπορεί το γυναικείο κίνημα να τα επικαλεστεί, αλλά και να μην ευαισθητοποιείται σχετικά με αυτά τα θέματα η ελληνική κοινωνία.

Μετά τη λήξη του σεμιναρίου ενημέρωσα ενθουσιασμένη την χαρισματική, πάντα δραστήρια και ενθουσιώδη Πρόεδρό μου και της πρότεινα να ιδρύσουμε και εμείς ένα Κέντρο Τεκμηρίωσης, που να αφορά κάθε τι που έχει σχέση με την ισότητα και τα προβλήματα των γυναικών. Έτσι, μετά από απόφαση του Δ.Σ. ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώμα-

τα της Γυναίκας, όπως πάντα στην πρωτοπορία των διεκδικήσεων σε ότι αφορά την ισότητα, ίδρυσε αμέσως, το 1982, το Κέντρο Τεκμηρίωσης και Μελετών Γυναικείων Προβλημάτων (ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ.).

Έργο του θα είχε να συλλέγει και να ταξινομεί την ειδησεογραφία ώστε να δημιουργηθεί πλήρες αρχείο τύπου, να καταγράφει τις υπάρχουσες στατιστικές, εισηγητικές εκθέσεις και νόμους, δικαστικές αποφάσεις κ.λ.π. που αφορούν τις γυναίκες. Συγχρόνως, άρχισε και η καταγραφή φεμινιστικών εντύπων και όσων βιβλίων υπήρχαν στις βιβλιοθήκες της Αθήνας αλλά και άλλων ελληνικών πόλεων θέματα σχετικά με τις γυναίκες και γενικά με την ισότητα των φύλων.

Με τον τρόπο αυτό το Κέντρο μας θα μπορούσε να δίνει σε κάθε ενδιαφερόμενη/ο τη δυνατότητα να ενημερώνεται και να επεξεργάζεται το πρωτογενές υλικό. Ήταν ένα έργο φιλόδοξο που η πραγματοποίησή του απαιτούσε πολύ κόπο και συνεχή απασχόληση.

Η αναγγελία και μόνο της ίδρυσης του ΚΕΤΕΜΕ, σε μια εποχή που το θέμα της ισότητας απασχολούσε έντονα την ελληνική κοινωνία και παρόλα αυτά δεν είχε δημιουργηθεί ούτε ένα τόσο εξειδικευμένο κέντρο για την προώθηση των δικαιωμάτων της γυναίκας εντυπωσίασε το κοινό, μετά μάλιστα και την έντονη προβολή του από τον ημερήσιο τύπο.

Αμέσως μετά την απόφαση του Δ.Σ. συγκροτήθηκε μια επιτροπή από όσα μέλη του Συνδέσμου επιθυμούσαν να μετάσχουν στο ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ και άρχισε με μεγάλο ενθουσιασμό η οργάνωση της υποδομής του, ώστε να λειτουργήσει σύντομα κανονικά. Με τον ίδιο ενθουσιασμό προσφέρθηκαν να εργαστούν περιστασιακά για τη συγκέντρωση στοιχείων και πολλά άλλα μέλη του Συνδέσμου, όπως, αν θυμάμαι καλά η Ντόρα Τριανταφυλλίδου, Αναστασία Διακαντώνη, Ελένη Ποθυμίλη, Ελένη Κοσμαδά-

Το σήμα του ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ.

Έργο του ζωγράφου Δημήτρη Ταλαγάνη

* Δικηγόρος ε.τ.-συγγραφέας

κη και άλλες. Θυμάμαι με τι ευχαρίστηση έφεραν τους τίτλους βιβλίων που είχαν καταγράψει από βιβλιοθήκες, τις πληροφορίες που συγκέντρωναν για διάφορα θέματα κ.λ.π.

Σύντομα όμως διαπιστώσαμε ότι τα έξοδα τόσο για την υποδομή του Κέντρου- τον εξοπλισμό του –σφραγίδα, αγορά ντοσιέ, φακέλων και υποφακέλων, γραφικής ύλης, ψαλιδιών, συρραπτικών, τελών για τη συχνή επικοινωνία μας με σχετικά κέντρα του εξωτερικού –όσο και για τη λειτουργία του- αγορά καθημερινού και περιοδικού τύπου κ.λ.π. ήταν πολλή. Αμέσως, όμως, άρχισαν να καλύπτονται τα έξοδα με την οικονομική ενίσχυση από το ταμείο του Συνδέσμου, από δωρεές των μελών της επιτροπής, καθώς και από προσφορές πολλών άλλων μελών του Συνδέσμου.

Αρχίσαμε έτσι να ταξινομούμε τα αποκόμματα του ημερήσιου και περιοδικού τύπου που περιείχαν άρθρα ή ειδήσεις που αφορούσαν τις γυναίκες και γενικά την ισότητα των φύλων και να τα καταχωρούμε σε ντοσιέ, να καταλογογραφούμε τους τίτλους των βιβλιοθηκών κ.λ.π.

Σύντομα άρχισαν να απευθύνονται σε εμάς πολλές ερευνήτριες και ερευνητές, καθώς και πολλές γυναίκες μόνο για πληροφόρηση σχετικά με θέματα που τις ενδιέφεραν.

Η χαρά και ο ενθουσιασμός όλων μας συνεχιζόταν όσο αυξανόταν το πρωτογενές υλικό, και όσο μεγαλύτερη ήταν η ανταπόκριση του Κέντρου στην ελληνική κοινωνία, όπως προέκυπτε από την μεγάλη επισκεψιμότητά του.

Από τότε το Κέντρο Τεκμηρίωσης και Μελετών Γυναικείων Προβλημάτων του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας εξακολουθεί να λειτουργεί, επιτελώντας τον σημαντικό σκοπό του. Μετά από εμένα ως υπεύθυνη ορίστηκε η αείμνηστη Αίγιλη Σκουρτσά και αργότερα την λειτουργία του ανέλαβαν υπεύθυνα με μεγάλη προθυμία πρώτα τα μέλη μας Μαρία Πετρινωτή και Μαρία Ψαρρού, ενώ τώρα υπεύθυνη είναι η Ελένη Μπάρμπα που ακούραστα και μεθοδικά συνεχίζει το έργο των προηγούμενων.

Πιστεύω μάλιστα ότι η λειτουργία του τόσο σημαντικού αυτού τομέα του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας θα είναι διαρκής, καλύπτοντας πάντα ένα μεγάλο κενό που εξακολουθεί να υπάρχει στην ελληνική κοινωνία σχετικά με τις γυναίκες και την ισότητα των φύλων.της λήψης κατάλληλων μέτρων.

Ευχόμαστε και ελπίζουμε ότι με όλη αυτή την κινητικότητα σε διεθνές επίπεδο θα καταπολεμηθούν τα υπάρχοντα στερεότυπα εις βάρος των γυναικών, τα οποία εξακολουθούν να είναι έντονα στη χώρα μας.

Η πιστή εθελόντρια Ελένη Μπάρμπα ενώ εργάζεται στο χώρο του ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ.

Το Παρατηρητήριο για τη Βία κατά των Γυναικών του Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών (Observatory on Violence against Women and Girls, EWL)

Το Παρατηρητήριο για τη Βία κατά των Γυναικών του Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών είναι μια μοναδική δομή στην Ευρώπη που συγκεντρώνει μια δυναμική ομάδα γυναικών από περισσότερα από τριάντα ευρωπαϊκά κράτη με σημαντική εμπειρία και εξειδίκευση στις διαφορετικές μορφές βίας κατά των γυναικών.

Το Παρατηρητήριο ιδρύθηκε το 1997, δύο χρόνια μετά τη Διακήρυξη του Πεκίνου και την Πλατφόρμα Δράσης το 1995, όπου τα κράτη δεσμεύτηκαν να λάβουν μέτρα για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.

Με την επιλογή τους αυτή να θέσουν το φαινόμενο της βίας στην κορυφή των προτεραιοτήτων τους, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών αποφάσισαν να δημιουργήσουν αυτή την ξεχωριστή δομή προκειμένου να ασκεί δυναμική πολιτική πίεση για τη συστηματική και αποτελεσματική καταπολέμηση της βίας. Καθοριστικός ρόλος του Παρατηρητηρίου είναι να εντοπίζει τα φλέγοντα ζητήματα και να ελέγχει την πρόοδο που πραγματοποιείται σε σχέση με τον βασικό στόχο μιας Ευρώπης που θα είναι απαλλαγμένη από το φαινόμενο της ανδρικής βίας κατά των γυναικών.

Το Παρατηρητήριο παρέχει τη δυνατότητα ανταλλαγής γνώσης, απόψεων και πληροφοριών, τη δυνατότητα να γεφυρώνονται οι περιφερειακές πρωτοβουλίες, να αναπτύσσονται κοινά εργαλεία καθώς και τη δυνατότητα προβληματισμού, συνεργασίας και κινητοποίησης όλων των μελών.

Βασικοί σκοποί του Παρατηρητηρίου είναι ο εντοπισμός και η καταγραφή των κρίσιμων αναδυόμενων ζητημάτων ανά την Ευρώπη προκειμένου να βελτιώνεται η κοινωνική πολιτική και η παροχή υπηρεσιών για την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου σε όλες του τις μορφές καθώς και η ουσιαστική στήριξη των γυναικών θυμάτων της ανδρικής βίας.

Με τη συνολική και πολύπλευρη δράση του, το Παρατηρητήριο αυξάνει την ορατότητα του φαινομένου της βίας σε όλες του τις εκφάνσεις και παρακολουθεί τις ενέργειες και τις δεσμεύσεις σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο ενώ συγχρόνως προβάλλει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στις διάφορες χώρες καθώς και τις οπισθοδρομήσεις που διαπιστώνονται κατά διαστήματα. Το Παρατηρητήριο παρέχει στοιχεία και ερευνητικά δεδομένα και έχει στην παρούσα φάση συνολικά 33 μέλη: 28 εμπειρογνώμονες από ισάριθμες ευρωπαϊκές χώρες και 5 από διεθνείς και ευρωπαϊκές γυναικείες οργανώσεις.

Η ένταξη της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στο νομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η κύρωση της από τις χώρες που την έχουν υπογράψει, όπως η Ελλάδα, βρίσκεται στο επίκεντρο της δραστηριότητας του Παρατηρη-

τηρίου δεδομένου ότι η Σύμβαση αποτελεί ένα ολοκληρωμένο κείμενο για την ουσιαστική πρόληψη, αντιμετώπιση και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών με, μεταξύ άλλων, την λήψη ευρέος φάσματος μέτρων για την συνδρομή των θυμάτων, την δίωξη και τιμωρία των δραστών και τη θέσπιση ενός ευρωπαϊκού μηχανισμού παρακολούθησης της συμμόρφωσης των συμβαλλομένων μερών.

Πρόσθετα, λόγω των μεγάλων προβλημάτων που συνδέονται με το προσφυγικό κύμα προς την Ευρώπη και ιδιαίτερα εξ αιτίας των πολλαπλών παραβιάσεων των δικαιωμάτων των γυναικών προσφύγων στο μακρύ και επίπονο ταξίδι τους προς μια ειρηνική διαβίωση μακριά από τις εστίες πολέμου, το Ευρωπαϊκό Λόμπυ Γυναικών και η Επιτροπή Γυναικών Προσφύγων (Women Refugee Commission, WRC) αποφάσισαν να συνεργαστούν προκειμένου να αναδείξουν τη σκληρή πραγματικότητα και τις εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια πρόσφυγες σε όλα τα στάδια της γεμάτης κινδύνους πορείας τους σε αναζήτηση ειρήνης και ασφάλειας.

Μαζί το Ευρωπαϊκό Λόμπυ Γυναικών και το Παρατηρητήριο με την Επιτροπή Γυναικών Προσφύγων ένωσαν τις δυνάμεις τους για να ευαισθητοποιήσουν και να ασκήσουν πίεση στα αρμόδια κέντρα λήψης αποφάσεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο για την αποτελεσματική προστασία των γυναικών προσφύγων από τις διάφορες μορφές βίας που υφίστανται.

Σχετικά με το μείζον θέμα της πορνείας, πάγια θέση του EWL αποτελεί η θεμελιώδης αρχή ότι η πορνεία είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της βίας και της ανισότητας σε βάρος των γυναικών και είναι επιτακτική η ανάγκη ανάπτυξης μιας κοινής ευρωπαϊκής στρατηγικής και σχεδιασμού αποτελεσματικών εθνικών εκστρατειών για την κατάργηση της πορνείας. Αυτό συνεπάγεται προσεκτικό σχεδιασμό και υλοποίηση εκστρατειών με ξεκάθαρα και σαφή μηνύματα για την καταπολέμηση της, την απόδοση ιδιαίτερης βαρύτητας στο θέμα της ζήτησης και της ευαισθητοποίησης των ανδρών, διαρκή προσπάθεια για την προβολή του θέματος στα ΜΜΕ με παράλληλη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των δημοσιογράφων, συνεχή επικοινωνία και συνεργασία με τους ευρωβουλευτές, δημιουργία ενός υποστηρικτικού πυρήνα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και παράλληλα σε εθνικό επίπεδο, αντίστοιχη επικοινωνία με τα μέλη του εθνικών κοινοβουλίων καθώς και ενημέρωση των συναφών προς το ζήτημα φορέων, των γυναικείων οργανώσεων αλληλά και των ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται ευρύτερα στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με στόχο την επίτευξη συμμαχιών και μιας ευρύτερης συναίνεσης.

Η Α' Αντιπρόεδρος του ΣΔΓ, Ειρήνη Φερέτη είναι Εμπειρογνώμων στο Παρατηρητήριο του EWL από τον Οκτώβριο του 2016 μετά από πρόταση της Ελληνικής Αντιπροσωπείας του EWL

ΊΔΡΥΜΑ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

ΜΗΝΥΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ 8 Μαρτίου 2017

Η 8η Μαρτίου κάθε χρόνου τιμάται διεθνώς ως Ημέρα της Γυναίκας. Την Ημέρα αυτή ξεκίνησε ο αγώνας των γυναικών για άρση των διακρίσεων σε βάρος τους και για ίση μεταχείριση με τους άνδρες.

Αξίζει να φέρνουμε στη μνήμη μας κάθε χρόνο, και να τιμούμε την ηρωική εξέγερση, της 8ης Μαρτίου του 1857, των γυναικών που εργάζονταν στα εργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας στη Νέα Υόρκη υπό απάνθρωπες συνθήκες, μέχρι του σημείου να είναι κρεμασμένες από τις μασχάλες και να εργάζονται συγχρόνως με τα πόδια και με τα χέρια επί 15 ώρες την ημέρα (ενώ οι άνδρες εργάζονταν δεκάωρο, με άλλες συνθήκες εργασίας και άλλη αμοιβή). Παράλληλα γεννούσαν και μεγάλωναν παιδιά, συχνότατα άρρωστες και φυματικές, και η ζωή τους κατά κανόνα δεν ξεπερνούσε την ηλικία των 40 ετών. Είναι άξιο μεγάλου θαυμασμού το ότι αυτές οι εξουθενωμένες γυναίκες βρήκαν τη δύναμη να οργανώσουν διαδήλωση διεκδικώντας το δικίο τους. Δικαίως, σε ανάμνηση του ηρωισμού των εργατριών εκείνων, η 8η Μαρτίου τιμάται ως σύμβολο των αγώνων όλων των Γυναικών για πλήρη και ουσιαστική ισότητα.

Έκτοτε οι διεκδικήσεις και οι αγώνες των Γυναικών γενικεύτηκαν. Οι γυναίκες άρχισαν να συνειδητοποιούν τις αδικίες που από αιώνες υπήρχαν σε βάρος τους. Βγήκαν ακόμη και στους δρόμους, ζητώντας το δικίο τους. Πολλά ανδρικά μετερίζια έπεσαν, και πολλά δίκαια αιτήματα βρήκαν δικαίωση.

Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι κατακτήσαμε την ποθούμενη ισότητα. Παρά την υιοθέτηση διεθνών συμβάσεων και τη συγκρότηση διεθνών οργάνων για την ισότητα των φύλων, σε πολλές χώρες οι γυναίκες δεν έχουν ίση μεταχείριση με τους άνδρες για ίσης αξία εργασία, εξακολουθούν να απασχολούνται σε υποδεέστερες εργασίες, και δεν έχουν πρόσβαση στις ανώτατες βαθμίδες της ιεραρχίας. Αλλά τα πράγματα είναι πολύ χειρότερα, όπως εκεί όπου οι γυναίκες είναι αναγκασμένες να κρύβονται πίσω από μια μπουργκα, όπου ισχύει το βάρβαρο έθιμο του ακρωτηριασμού γενετήσιων οργάνων των κοριτσιών, γάμοι ανηλικών κοριτσιών, *repudium*, στέρση κληρονομικού δικαιώματος, απαγόρευση άσκησης αμειβόμενου επαγγέλματος, και άλλα πολλά.

Στην περιοχή που ζούμε, πρέπει να παραδεχθούμε έχουν γίνει πολλές προσπάθειες και έχει επιτευχθεί κάποια πρό-

δος, ιδιαίτερα σε τομείς όπως αυτός της ισότιμης εκπροσώπησης των δύο φύλων στα διάφορα αιρετά όργανα, εθνικά και ευρωπαϊκά, όπως ορίζει και το Ελληνικό Σύνταγμα που ρητώς αναφέρει στο άρθρο 116 παρ. 2 ότι «δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών», και ότι «το κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών». Ακόμη κάποια πρόοδος έχει επιτευχθεί στον τομέα της πρόσβασης των γυναικών σε ανώτατα αξιώματα, της πρόσβασης σε όλα τα επαγγέλματα, της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών, μετά και τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, η κύρωση της οποίας πληροφορούμεθα ότι προωθείται και στη χώρα μας.

Τονίζουμε πάντως ότι θεωρούμε αποκλιστέα κάθε οπισθοχώρηση, που δυστυχώς έχει κάνει αναίδη διείδυση στη σημερινή κοινωνία με διάφορες ύπουλες μεθόδους. Τέτοια μέθοδος είναι π.χ. η εισαγωγή σε μερικές χώρες της αρχής κάθε πρόταση ιδιαίτερης σοβαρότητας να ψηφίζεται παμφηφεί. Αυτό στην πράξη εφαρμόζεται με το χαρακτηρισμό μιας προτεινόμενης διάταξης για την ισότητα ως ιδιαίτερα σοβαρής, και την εν συνεχεία απόρριψή της από έστω και μία σκόπιμη αρνητική ψήφο. Έτσι όμως καταργείται η κρατούσα από αιώνες δημοκρατική αρχή να λαμβάνονται οι αποφάσεις στα συλλογικά όργανα με την πλειοψηφία των μελών τους.

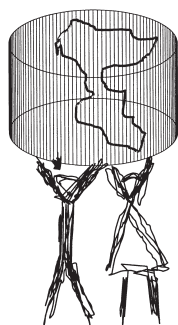
Το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, θα τιμήσουν την επέτειο αυτή με ειδική εκδήλωση σε μεταγενέστερη ημερομηνία, λόγω των πολλών εκδηλώσεων που συμπίπτουν τις ημέρες αυτές και το κοινό δυσκολεύεται να τις παρακολουθήσει όλες. Η Ημερομηνία της εκδήλωσής μας θα κοινοποιηθεί εγκαίρως. Με αφορμή όμως αυτή την επέτειο, επισημαίνουν:

Γυναίκες γρηγορείτε. Η πλήρης και ουσιαστική ισότητα την οποία απαιτούμε δεν έχει ακόμη επιτευχθεί. Η προσπάθεια για να την αποκτήσουμε πρέπει να ενταθεί. Αποτρέψτε κάθε οπισθοδρόμηση στα δικαιώματά σας. Μην επαναπαύεσθε.

Άνδρες, όσοι πιστεύετε στη δημοκρατία, στο δίκαιο, στα ανθρώπινα δικαιώματα, υποστηρίξτε αυτά τα δίκαια αιτήματα για ένα δικαιότερο και καλύτερο κόσμο.

Αλίκα Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου
Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

Ελλές -Ελένη Κουράκου
Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας.

ΔΙΕΘΝΗ

Γιατί οι γυναίκες ΔΕΝ ψήφισαν ΚΑΤΑ του Donald Trump

Χαρά Καραγιαννοπούλου*

Είναι δύσκολο να απαριθμήσει κανείς τις φορές και τις περιπτώσεις που ο υποψήφιος για την Αμερικανική Προεδρία Donald Trump χρησιμοποίησε σεξιστικό λόγο κατά τη διάρκεια (και όχι μόνο) της προεκλογικής του καμπάνιας. Η εφημερίδα *The Telegraph* σε άρθρο της Claire Cohen με τον τίτλο "Donald Trump sexism tracker: Every offensive comment in one place"¹ παραθέτει κάποιες από αυτές. Αναφέρουμε (ενδεικτικά) τη δήλωσή του σε ραδιοφωνική εκπομπή όπου εκθέτει τη λίστα με τις δέκα γυναίκες τις οποίες θα ήθελε να έχει στο κρεβάτι του, τον σχολιασμό του στο twitter (8 Μαΐου 2013) όπου αναφερόμενος στον μεγάλο αριθμό των περιπτώσεων σεξουαλικής παρενόχλησης εις βάρος των γυναικών στο εργασιακό περιβάλλον του στρατού (πάνω από 26.000) αναρωτήθηκε: "What did these geniuses expect when they put men & women together?" (ελληνιστί: τι περιμένουν αυτοί οι ιδιοφυείς όταν βάζουν άνδρες και γυναίκες μαζί;), τον προβληματισμό του "If Hillary can't satisfy her husband what makes her think she can satisfy America?" (Αν η Hillary Clinton δεν μπορεί να ικανοποιήσει τον σύζυγό της τι την κάνει να πιστεύει πως μπορεί να ικανοποιήσει την Αμερική;) (16 Απριλίου 2015), την προαναγγελία για ποινικοποίηση των αμβλώσεων (30 Μαρτίου 2016) κλπ. Τι να πρωτοθυμηθεί κανείς...

Ο Donald Trump είναι ο μοναδικός Πρόεδρος των ΗΠΑ που κατά τη διάρκεια της προεκλογικής του εκστρατείας χρησιμοποίησε απροκάλυπτα σεξιστικό λόγο. Τα λόγια του και οι ιδέες που αυτά διαμεσοδοκούσαν ενόχλησαν, συζητήθηκαν και σχολιάστηκαν. Θα περίμενε λοιπόν κανείς οι γυναίκες ψηφοφόροι να τον «τιμωρήσουν» ψηφίζοντας την Hillary Clinton. Άλλωστε οι θέσεις της συνηγορούσαν υπέρ της ισότητας φύλου και την περαιτέρω ενδυνάμωση των γυναικών σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής. Η ίδια ενσωμάτωνε μια προσπάθεια υπέρβασης του εμποδίου που θέτει «η γυάλινη οροφή» στην ανέλιξη των γυναικών στην ιεραρχία. Όμως το εκλογικό αποτέλεσμα διέψευσε αυτή την προσδοκία.

* Λέκτορας Πολιτικών Συστημάτων και Διπλωματίας Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών Πάντειο Πανεπιστήμιο
1. Claire Cohen, Donald Trump sexism tracker: Every offensive comment in one place, *The Telegraph*, 20 January 2017. Διαθέσιμο στο <http://www.telegraph.co.uk/women/politics/donald-trump-sexism-tracker-every-offensive-comment-in-one-place/>

Η γλώσσα του Trump απέφερε στους Δημοκρατικούς κέρδος μόνο 1% επί της γυναικείας ψήφου -44% των ψηφοφόρων της Hillary Clinton ήταν γυναίκες έναντι του 43% των γυναικείων ψήφων που είχε κερδίσει ο Barack Obama το 2012. Οι γυναίκες-οπαδοί του Ρεπουμπλικανικού κόμματος παρέμειναν πιστές στον Ρεπουμπλικάνο υποψήφιο Donald Trump ψηφίζοντάς τον σε ποσοστό 42%.² Το μοτίβο της εκλογικής συμπεριφοράς που ορίζει πως η πλειοψηφία των λευκών γυναικών ψηφίζει υπέρ των Ρεπουμπλικάνων στην Αμερική, επαναλήφθηκε.

Το ερώτημα που εγείρεται είναι «γιατί οι γυναίκες δεν συστοιχίστηκαν κατά του σεξιστή Trump;» Η απάντηση είναι πως το εκλογικό αποτέλεσμα των πρόσφατων Αμερικανικών εκλογών, παρά τις σεξιστικές πιεστικές της ρητορικής του Trump και τις διαβεβαιώσεις της Clinton περί περαιτέρω ενδυνάμωσης των γυναικών και προώθησης της έμφυλης ισότητας, ακολούθησε τον κανόνα.

Σχεδόν όλες οι μελέτες³ που αφορούν στην εκλογική συμπεριφορά των αμερικανών ψηφοφόρων καταλήγουν σε παρόμοια συμπέρασμα: α) τα έμφυλα στερεότυπα επηρεάζουν τον τρόπο που οι ψηφοφόροι προσεγγίζουν τους άνδρες και τις γυναίκες υποψήφιους/ες. Προσδίδονται στις γυναίκες υποψήφιες χαρακτηριστικά που αρμόζουν στο φύλο τους και το ίδιο συμβαίνει με τους άνδρες υποψήφιους, β) οι ψηφοφόροι αξιολογούν τους άνδρες και τις γυναίκες υποψήφιους/ες προβαίνοντας σε στερεοτυπικές υποθέσεις για τις ικανότητές τους βάσει του φύλου τους.

2. Pew Research Center, Richa Chaturvedi, A Closer look at the gender gap in presidential voting, Διαθέσιμο στο <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/07/28/a-closer-look-at-the-gender-gap-in-presidential-voting/>

3. Ενδεικτικά αναφέρονται εδώ μερικές από αυτές. See: Dolan Kathleen and Timothy Lynch, 2014, It takes a Survey: Understanding Gender Stereotypes, Abstract Attitudes, and Voting for Women Candidates, *American Politics Research*, Vol 42(4): 656-676; Haynes Danny, 2011, When Gender and Party Collide: Stereotyping in Candidate Trait Attribution, *Politics & Gender* (7): 133-165; Haynes Danny and Jennifer Lawless, 2015, A non-Gendered Lens? Media, Voters, and Female Candidates in Contemporary Congressional Elections, *Perspective on Politics*, Vol 13 (1): 95-118

Έτσι στερεοτυπικά αναμένετε οι γυναίκες πολιτικοί να είναι αποτελεσματικότερες στη διαχείριση ζητημάτων παιδείας, υγείας, και περιβάλλοντος ενώ οι άνδρες ικανότεροι στη διευθέτηση ζητημάτων οικονομίας, ασφάλειας, και εμπορίου, και γ) οι ιδεολογικές προτιμήσεις των ψηφοφόρων υπερισχύουν του φύλου.

Δεν μπορεί βέβαια να μείνει ασχολίαστη η τελευταία (τρίτη) διαπίστωση που καταγράφεται λίγο πιο πάνω, διότι αναδεικνύει μια παραδοξότητα και διαψεύδει μια προσδοκία.

Η προσδοκία είναι πως τα στερεότυπα φύλου αναμένεται να υπερισχύσουν των ιδεολογικών/κομματικών θέσεων κατά την πραγματική εκλογική αναμέτρηση. Κάτι που άλλωστε μπορεί να υποστηρίξει κανείς διαβάζοντας τα ερευνητικά αποτελέσματα που αφορούν στις θέσεις και απόψεις των συμμετεχόντων/χουσών στην έρευνα διά των απαντήσεών τους σε ερωτηματολόγια ή συνεντεύξεις. Όταν όμως έρχεται η στιγμή της πολιτικής από-

φασης ενώπιον της κάλπης, όπου όλα διαδραματίζονται στη σφαίρα της πραγματικότητας, το εκλογικό σώμα (άνδρες και γυναίκες) φαίνεται πως αποφασίζει με βάση την πολιτική ιδεολογική του τοποθέτηση και την κομματική προτίμηση (ή ένταξη). Δεν αξιολογεί τον σεξιστικό λόγο, παραβλέπει τοποθετήσεις που κάθε άλλο παρά υπηρετούν την αρχή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, και δικαιολογεί συμπεριφορές που έμπρακτα απεικονίζουν την έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με ζητήματα που αφορούν τις έμφυλες διακρίσεις.

Έτσι λοιπόν οι γυναίκες—οπαδοί των Ρεπουμπλικάνων επιβεβαίωσαν τον *κανόνα* ακόμη και υπό τις ιδιόζουσες συνθήκες της πρόσφατης προεκλογικής καμπάνιας του Trump. Παρέμειναν πιστές στο κόμμα τους παρά τις λεκτικές—σεξιστικές ακρότητες του υποψηφίου τους. Η στιγμισμένη ως πολιτικά συστημική Hillary δεν κατάφερε να αξιοποιήσει το έμφυλο αντισυστημικό μήνυμα της υποψηφιότητάς της.

Δελτίο Τύπου του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

25 Νοεμβρίου 2016 Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών

Η βία κατά των γυναικών αποτελεί το κορυφαίο ζήτημα για την ισότητα των φύλων σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Η έμφυλη βία, σε όλες τις αποκρουστικές μορφές της, συμβολίζει την υποτέλεια, την ταπείνωση, τον εξευτελισμό, την χειραγώγηση, την αδικία και την ανισότητα σε βάρος των γυναικών. Ουσιαστικά απογυμνώνει τη γυναικεία και ανθρώπινη οντότητα από τα θεμελιώδη συστατικά της ελευθερίας και της αξιοπρέπειας.

Παρά τα βήματα προόδου που έχουν πραγματοποιηθεί ως προς τη νομοθεσία, την αντιμετώπιση και την κοινωνική πολιτική για την στήριξη των θυμάτων, η αμείλικτη πραγματικότητα των αριθμών, η συχνότητα και η σοβαρότητα του φαινομένου, (σύμφωνα με την πανευρωπαϊκή μελέτη, FRA 2014), παραπέμπουν σε ένα σκοτεινό αριθμό εκατοντάδων χιλιάδων γυναικών θυμάτων στη χώρα μας.

Ο ΣΔΓ, έχοντας διαχρονικά από την ίδρυσή του ένα πολυπλευρο και σημαντικό έργο στη μελέτη και αντιμετώπιση του φαινομένου, επισημαίνει την ανάγκη να υπάρξει ουσιαστική και συστηματική επένδυση στην **πρόληψη** όλων των μορφών βίας με έμφαση στην εκπαίδευση των παιδιών και των νέων ανθρώπων στις αρχές της ισότητας των φύλων, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την καταπολέμηση των διακρίσεων, ώστε οι μελλοντικές γενιές, γυναίκες και άνδρες, να ζήσουν απαλλαγμένες από στερεότυπα και συμπεριφορές που καλλιεργούν την αποδοχή και την ανοχή στη βία κατά των γυναικών αλλά και του φαινομένου της βίας ευρύτερα..

Σήμερα, η πλήρης ένταξη της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η κύρωση και εφαρμογή της στη χώρα μας είναι ο βασικός και άμεσος στόχος.

25 Νοεμβρίου 2016

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ

Παρακολούθηση της ισότητας των φύλων της στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την επιστημονική έρευνα: Ένα νέο on line εργαλείο από το EIGE

Λάουρα Μαράτου-Αλιπράντη*

Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών αποτελεί θεμελιώδη αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία δυστυχώς εξακολουθεί να μην έχει επιτευχθεί πλήρως σε διάφορους τομείς της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της επιστημονικής έρευνας. Έτσι, εξακολουθούν να υφίστανται στην Ευρώπη σήμερα διαφορετικές και μη ισότιμες επιστημονικές πορείες στον ακαδημαϊκό τομέα ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες επιστήμονες.

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής πολιτικής για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών το ζήτημα σχετικά με τη θέση των γυναικών στον επιστημονικό-ερευνητικό τομέα και ειδικότερα το θέμα της σχέσης «Γυναίκα και επιστήμη» με τις μειωμένες δυνατότητες των γυναικών για μια ισότιμη ακαδημαϊκή/ερευνητική σταδιοδρομία αποτελεί αντικείμενο συζήτησης-μελέτης και παρεμβάσεων ήδη από το 2000.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δεδομένα του SHE FIGURES (EC, 2015), αν και 47% των γυναικών είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος στην ΕΕ, αυτές αποτελούν μόνο το 33% του συνόλου των ερευνητών και το 20,9% των καθηγητών. Πρόσφατα, η Ευρωπαϊκή πολιτική για την έρευνα και την καινοτομία προώθησε μια νέα στρατηγική για την ισότητα των φύλων, η οποία βασίζεται στην ενίσχυση της διάστασης του φύλου σε ερευνητικά προγράμματα, καθώς και στη θεσμική αλλαγή για την εξάλειψη των προκαταλήψεων που επηρεάζουν την επιστημονική σταδιοδρομία και τη συμμετοχή των γυναικών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στον επιστημονικό τομέα. Τα Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου από το Δεκέμβριο 2015 επιβεβαίωσαν τη δέσμευση για την επίτευξη της ισότητας των φύλων στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας και καλεί όλα τα κράτη μέλη και τους ερευνητικούς οργανισμούς να ενισχύσουν τις στρατηγικές τους αντλώντας από τις καλές πρακτικές ενώ παράλληλα τους προτείνει να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την αντιμετώπιση των έμφυλων ανισοτήτων στα ακαδημαϊκά ιδρύματα και στους ερευνητικούς οργανισμούς.

Έχοντας σαν στόχο την αποτελεσματική υποστήριξη και προώθηση της ισότητας των φύλων στους ακαδημαϊ-

κούς και ερευνητικούς οργανισμούς, το «Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων / European Institute for Gender Equality (EIGE), σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/ Directorate-General for Research and Innovation of the European Commission, EE-28, δημιούργησαν και ανέπτυξαν ένα νέο on-line εργαλείο για την προώθηση και την παρακολούθηση της ισότητας των φύλων στον επιστημονικό τομέα και το οποίο ονόμασαν: «GEAR /Gender Equality in Academic and Research organizations –Ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων σε ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς οργανισμούς-GEAR». Το εργαλείο παρουσιάστηκε στην ακαδημαϊκή κοινότητα και σε εκπροσώπους των Υπουργείων των χωρών μελών της ΕΕ στο πλαίσιο Συνεδρίου στις Βρυξέλλες, στις 20 Οκτωβρίου 2016. Στην αρχή της εκδήλωσης η πολύ δραστήρια Διευθύντρια του EIGE κ. Virginija Langbakk εξήγησε ότι η Ευρωπαϊκή έρευνα δεν είναι δυνατόν να μην χρησιμοποιεί όλο το διαθέσιμο επιστημονικό δυναμικό και για τον λόγο αυτό γίνεται προσπάθεια ώστε να αρθούν τα εμπόδια και να μεταβληθούν σε ευκαιρίες.

Στη συνέχεια του Συνεδρίου ακολούθησαν δυο πολύ ενδιαφέρουσες θεματικές συνεδρίες. Η πρώτη είχε σαν θέμα: «*Με ποιο τρόπο οι πολιτικές μπορούν να υποστηρίξουν θεσμικές αλλαγές;*» με εισηγητές τους κ.κ. Janar Holm, Υπουργό Παιδείας και Έρευνας από την Εσθονία, Anne Peyroche, Chief Research Officer, του CNRS-Γαλλία, τον Eucharis Meehan, Μέλος της Science Europe Governing Board and Head of the Irish Research Council και τη Ligia Amancio, Γραμματέα Ισότητας από την Πορτογαλία. Όλοι τόνισαν πόσο ζωτικής σημασίας είναι μια ισχυρή πολιτική δέσμευση για την επίτευξη θεσμικών αλλαγών στον ακαδημαϊκό τομέα που να δίνει συγχρόνως και τα κατάλληλα κίνητρα προς τους οργανισμούς έρευνας. Στο πλαίσιο αυτό οι συμμετέχοντες-ουσες στη συνεδρία αυτή κάλεσαν τους πολιτικούς ηγέτες και τα κορυφαία στελέχη να συζητήσουν και να αναζητήσουν κοινούς δρόμους προκειμένου να ενισχύσουν την προώθηση πολιτικών και θεσμικών αλλαγών για την ισότητα των φύλων στον ακαδημαϊκό και ερευνητικό χώρο. Στη συνέχεια, η δεύτερη

* Η Λάουρα Μαράτου-Αλιπράντη είναι Δρ Κοινωνιολογίας & μέλος του Expert Forum του EIGE, Β΄ Αντιπρόεδρος του ΣΔΓ

Συνεδρία είχε σαν θέμα: «**Ποιοι είναι οι παράγοντες επιτυχίας στις θεσμικές αλλαγές?**» όπου μίλησαν επιστήμονες από διαφορετικούς χώρους: η Martine Rahier, από το Πανεπιστήμιο του Neuchâtel, Ελβετία και Αντιπρόεδρος της European University Association (EUA), η Dorothy Griffiths, στέλεχος της Provost's Envoy for Gender Equality, και Imperial College London, η Riitta Tolvanen, VTT, Αντιπρόεδρος Ανθρώπινων Πόρων, εκπρόσωπος της (EARTO), European association of research and technology organisations, ο Karel Luyben, Πρόεδρος της CESAER- Conference of European Schools for Advanced Engineering Education and Research) και η Καθηγήτρια Gülsün Sağlamer, Τουρκία, πρ. Πρόεδρος της European women rectors association. Όπως επεσήμαναν όλοι οι παρεμβαίνοντες υπάρχουν πολλά παραδείγματα επιτυχημένων θεσμικών ρυθμίσεων για την ενίσχυση της ισότητας των φύλων στους ερευνητικούς-ακαδημαϊκούς οργανισμούς στην Ευρώπη. Ωστόσο, η αντιμετώπιση των έμφυλων προκαταλήψεων, η δημιουργία φιλικών προς την οικογένεια οργανωτικών πρακτικών αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για να δημιουργηθούν ίσες ευκαιρίες και ίδιες πορείες στις σταδιοδρομίες των γυναικών και των ανδρών. Τα ζητήματα αυτά υπήρξαν και εξακολουθούν να είναι μερικά από τα πιο γνωστά προβλήματα στο πλαίσιο της επιστημονικής κοινότητας. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στους παράγοντες επιτυχίας και στους τρόπους επικοινωνίας προκειμένου να υπάρχει ενημέρωση και να διδάσκεται ο ένας από τον άλλο, ιδίως με την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών οργανισμών και κυβερνητικών φορέων. Στη συνέχεια, η συντονίστρια μελετών του EIGE, κ. Barbara Limanowska παρουσίασε το νέο πολύτιμο εργαλείο το «GEAR». Όπως είπε, το online αυτό εργαλείο έχει σαν στόχο την προώθηση και την παρακολούθηση της ισότητας των φύλων και αποτελεί έναν οδικό χάρτη για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ενός συνε-

κτικού και αποτελεσματικού «Σχεδίου δράσης για την Ισότητα των Φύλων» σε κάθε οργανισμό. Το εργαλείο αποτελείται από 6 επιμέρους φάσεις και μέσα από τη συνδυαστική συλλογή, επεξεργασία, ανάλυση των δεδομένων, και εφαρμογή του «Σχεδίου Δράσης» που θα αναπτύσσει κάθε φορέας θα δίδεται η δυνατότητα παρακολούθησης της προόδου της ισότητας, των κενών και των αναγκών παρεμβάσεων για την άρση των ανισοτήτων στον κάθε επιμέρους φορέα. Είναι απαραίτητο το Σχέδιο δράσης GEAR να το εφαρμόσουν όλα τα πανεπιστήμια και οι ερευνητικοί οργανισμοί της Ευρώπης-28 ενώ στο ίδιο εργαλείο περιλαμβάνονται σαφείς οδηγίες και παραδείγματα για την ένταξη της διάστασης της ισότητας των φύλων στις οργανωσιακές διαδικασίες, στην υπάρχουσα κουλτούρα και στις διοικητικές δομές των φορέων.

Το εργαλείο GEAR του EIGE έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει στην αποτελεσματική προώθηση της ισότητας στον επιστημονικό-ακαδημαϊκό τομέα στην Ευρώπη συνολικά, για να κινητοποιήσει την επιστημονική κοινότητα ώστε σταδιακά οι ακαδημαϊκοί φορείς να διαμορφώσουν ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά «Σχέδια Δράσης Ισότητας» με βάση το προτεινόμενο μοντέλο προκειμένου να εντοπιστούν τα κενά και να αρθούν οι ανισότητες στις επιστημονικές διαδρομές ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες. Το στοιχείο είναι τώρα πόσοι ακαδημαϊκοί ευρωπαϊκοί φορείς θα το εφαρμόσουν;

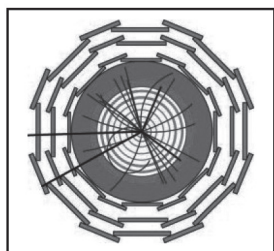
Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να αναζητήσετε στο: <http://eige.europa.eu/gender-mainstreaming>
Το online εργαλείο GEAR μπορείτε να το αναζητήσετε στο: <http://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/tools-methods/gear>

Τα 6 βήματα του Οδηγού GEAR για τη διαμόρφωση του Σχεδίου Δράσης Ισότητας των φύλων από τους Ακαδημαϊκούς Φορείς.

The GEAR Step-by-Step Guide

for establishing a Gender Equality Plan

- 1 Step 1: Getting started
- 2 Step 2: Analysing and assessing the state-of-play in the institution
- 3 Step 3: Setting up a Gender Equality Plan
- 4 Step 4: Implementing a Gender Equality Plan
- 5 Step 5: Monitoring progress and evaluating a Gender Equality Plan
- 6 Step 6: What comes after the Gender Equality Plan?

Γυναίκα & Επιστήμη

Εγκαίνια εκδηλώσεων ευρύτερου ενδιαφέροντος στο Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, με πρώτη την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα ομιλία της Θεοδώρας Παπαδοπούλου με θέμα: *Ένα ταξίδι από το απειροστό στο άπειρο*

Ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, προγραμματίσει, και εγκαινιάσει από φέτος το Φεβρουάριο, μια σειρά εκδηλώσεων με ομιλίες, συζητήσεις, προβολές κλπ. πάνω σε θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος. Πρώτη στη σειρά των εκδηλώσεων αυτών ήταν μια ομιλία της Θεοδώρας Παπαδοπούλου, Ομ. Καθηγήτριας ΕΜΠ, Συμβούλου του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Ερευνήτριας CERN και μέλους του Δ.Σ. του Συνδέσμου, που πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στις 8 Φεβρουαρίου 2017. Το θέμα της ομιλίας της κ. Παπαδοπούλου ήταν: *Ένα ταξίδι από το απειροστό στο άπειρο*.

Παραθέτουμε σύντομη περίληψη του θέματος της ομιλίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

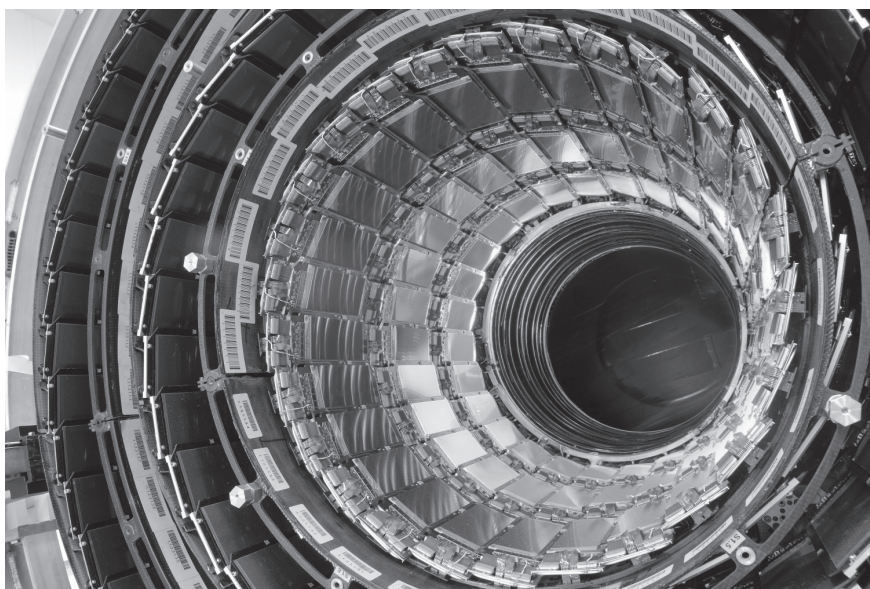
Ποια είναι τα απειροστά σωματίδια της ύλης; Ποιες είναι οι αλληλεπιδράσεις τους; Πως τα ανακαλύψαμε; Με ποιους ανιχνευτές; Ποιος είναι ο μεγαλύτερος Επιταχυντής σήμερα; Το Ερευνητικό Κέντρο CERN και η συμμετο-

χή των Ελλήνων. Πως ανακαλύφθηκε το σωματίδιο Higgs; Θεωρίες για τη Δημιουργία του Σύμπαντος. Πειράματα για την ανακάλυψη των Βαρυτικών Κυμάτων.

Στην ομιλία αυτή η κ. Παπαδοπούλου μάγεψε το ακροατήριο με τον εκλαϊκευμένο και επαγωγικό τρόπο που ανέπτυξε το θέμα της, και για λίγο μας έβγαλε από τη μίζερη ρουτίνα των ημερών για να μας ξαναγίσει στο μαγικό χώρο της επιστήμης της.

Στο προσεχές τεύχος θα υπάρχει στη στήλη «Γυναίκα και Επιστήμη» ολοκληρωμένο άρθρο της κ. Παπαδοπούλου πάνω στο θέμα της ομιλίας της.

Η Επίτιμη Πρόεδρος κ. Αλίκη Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου, μέσω video χαιρέτισε την πρωτοβουλία του Συνδέσμου να εγκαινιάσει εκδηλώσεις ευρύτερου ενδιαφέροντος και συναιχάρει την κ. Παπαδοπούλου για την παρουσίαση αυτού του εξαιρετικά ενδιαφέροντος θέματος στις φίλες και στους φίλους του Συνδέσμου.

ΒΙΒΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

Έρα Εμκε-Πουλοπούλου,

Το κόστος της κρίσης και η άδικη κατανομή του στην Ελλάδα 2009-2014 Έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Δημογραφικών Μελετών (ΕΔΗΜ) και των Εκδόσεων Βογιατζή 2015, σσ. 371.

της Κούλας Κασσιμάτη*

Την κρίση που βιώνει η Ελληνική Κοινωνία από το 2010-2011 και οι ανατροπές που κάθε μέρα συμβαίνουν στη χώρα μας όταν πολλά από τα προηγούμενα έχουν απαξιωθεί και τα καινούργια δεν έχουν ακόμη αποκρυσταλλωθεί, προκάλεσαν το ενδιαφέρον της Κας Έμκε-Πουλοπούλου να διερευνήσει με μια έρευνα που αποτυπώνεται στην έκδοση αυτή που παρουσιάζομε. Βρισκόμαστε σε ένα μεσοδιάστημα κενού όπου οι αλλαγές σε πολιτικές και κυρίως νοοτροπίες είναι αναγκαίες, ωστόσο δεν έχουν ακόμη κατασταλάξει και η κοινωνία περνά μια δύσκολη φάση απαλλαγής από τα παλιά και μη προσαρμογής ακόμη στα καινούργια.

Η έκδοση αυτή χωρίζεται σε τρία μέρη: Στο α' μέρος αποτυπώνεται η ελληνική οικονομία κατά τη διάρκεια της κρίσης. Η συγγραφέας παραθέτει και σχολιάζει στοιχεία που αφορούν τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας όπως προκύπτει από την εξέλιξη του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της κρίσης, τις τάσεις μείωσης της απασχόλησης και της δραματικής αύξησης της ανεργίας και της αποσάθρωσης των εργασιακών σχέσεων, καθώς και την παρακολούθηση μακροοικονομικών μεγεθών την περίοδο αυτή όπως είναι το έλλειμμα και το χρέος αλλά και ο πληθωρισμός και το ασφαλιστικό σύστημα όπως και η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει η μεγάλη ζημιά που έγινε από τη χρηματοπιστωτική κρίση την πολιτική που ακολουθήθηκε δηλ. την πολιτική της λιτότητας.

Το β' μέρος αφιερώνεται στην ελληνική κοινωνία και ιδιαίτερα στις επιπτώσεις της κρίσης και της εφαρμοζόμενης πολιτικής στην ανεργία και στο εισόδημα δηλ. στην μείωση του εισοδήματος και στη φτωχοποίηση του ελληνικού πληθυσμού. Ιδιαίτερα εξετάζονται βασικοί τομείς της ελληνικής κοινωνίας όπως είναι η υγεία όπου η εντυπωσιακή μείωση των κοινωνικών δαπανών και η κατάρρευση του κοινωνικού κράτους οδήγησαν στην χειροτέρευση της υγείας των μη προνομιούχων στρωμάτων της κοινωνί-

ας μας καθώς οι υπηρεσίες υγείας και η φαρμακευτική δαπάνη συνεχώς μειώνονται. Στον τομέα της παιδείας η κρίση στην οικονομία αντανακλά στη μείωση των δαπανών για την εκπαίδευση και κατ' επέκταση στην υποβάθμιση του δημόσιου χαρακτήρα της ενώ σε άλλους τομείς όπως είναι η λειτουργία της δικαιοσύνης αυτή επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες αλλά και από την λιτότητα. Αυτή την περίοδο παρουσιάζεται επίσης στην εξέλιξη της εγκληματικότητας η εικόνα σε ορισμένες περιπτώσεις να υπάρχει μείωση διαχρονικά π.χ. ληστείες και σε άλλες όπως είναι το λαθρεμπόριο, η βία, οι βανδαλισμοί κ.ά. αύξηση. Γενικότερα η κρίση που παρουσιάζεται τα τελευταία χρόνια δεν είναι ισοβαρής αφού πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι ενώ τα χαμηλά κοινωνικά στρώματα συνεχώς φτωχοποιούνται. Έτσι το βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής το επωμίστηκαν οι μισθωτοί, συνταξιούχοι, άνεργοι, μη προνομιούχοι καθώς το εισόδημά τους συρρικνώθηκε για όσους εργάζονται ενώ οι άνεργοι πολλαπλασιάζονται και οι τομείς κοινωνικής δράσης υποβαθμίζονται αφού δεν υπάρχουν κονδύλια για το κοινωνικό κράτος.

Το τρίτο μέρος εξετάζει τις επιπτώσεις της κρίσης στην δημογραφική κατάσταση της Ελλάδας. Ως προς τη φυσική κίνηση του πληθυσμού παρατηρούνται ανησυχητικές εξελίξεις: μείωση γαμνησιότητας, μείωση γεννήσεων, αύξηση της βρεφικής θνησιμότητας και της θνησιμότητας από αυτοκτονίες για οικονομικούς λόγους και η προσδοκώμενη ζωή στα χρόνια της κρίσης να εμφανίζει μικρή μείωση. Γενικότερα παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού εξαιτίας της μείωσης της γεννητικότητας και τις αυξήσεις του προσδόκιμου ζωής των ηλικιωμένων, ενώ εμφανίζεται εκροή νέων κυρίως εκπαιδευμένων — και εγκεφάλων— προς τα κέντρα Ευρώπης και Αμερικής και εισροές μεγάλου αριθμού προσφύγων και παράνομων οικονομικών μεταναστών από τις χώρες της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, εκροές που δημιουργούν πολλά οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά προβλήματα τόσο

* Ομότιμη Καθηγήτρια, Κοινωνιολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, μέλος του Δ.Σ του Συνδέσμου

στη χώρα μας όσο και στις μεταναστευτικές ομάδες.

Η συγγραφέας ανακεφαλαιώνει τα ευρήματα της έρευνάς της ως προς τις επιπτώσεις της κρίσης και της εφαρμοζόμενης πολιτικής στην οικονομία, την κοινωνία και τον πληθυσμό όπως στα οικεία μέρη συνοπτικά αναφέραμε. Πέρα από τις προφανείς αρνητικές επιπτώσεις που επέφερε η κρίση στους τομείς αυτούς, επισημαίνονται και ορισμένες θετικές επιπτώσεις όπως είναι η ανάπτυξη της αλληλεγγύης, η ανάπτυξη νέων μορφών επιχειρηματικότητας και αλλαγή στη νοοτροπία των Ελλήνων. Προχωρεί ακόμη πιο συγκεκριμένα στην υπόδειξη τομέων ή μέτρων για μια νέα πολιτική για τη χώρα μας ώστε να περιορισθεί η γραφειοκρατία να καταπολεμηθεί η διαφθορά, να ανασχεθεί η διαρροή εγκεφάλων και να δραστηριοποιηθεί η κοινωνία των πολιτών.

Η εργασία της κ. Έμκε-Πουλοπούλου είναι χρήσιμη

αυτή τη δύσκολη περίοδο που διανύουμε γιατί μας εφοδιάζει με συγκροτημένη και πλούσια πληροφόρηση με πολλά στοιχεία και πλούσια βιβλιογραφική τεκμηρίωση. Ακόμη ο αναγνώστης θα διαπιστώσει ότι δεν γίνεται απλώς καταγραφή των καταστάσεων αλλά στους επιμέρους τομείς διατυπώνονται προτάσεις για να βελτιωθεί η δυσμενής εικόνα που χαρακτηρίζει τη χώρα μας την εποχή της κρίσης. Η Έρα Έμκε-Πουλοπούλου προσφέρει στο αναγνωστικό κοινό ένα πολύτιμο οδηγό πώς η κοινωνία διαπλέκεται με τις προσωπικές μαρτυρίες και βιογραφίες. Άλλωστε στις μέρες μας αυτή τη «διαπλοκή» την έχουμε τόσο ανάγκη στην επιστημονική αναζήτηση για να κατανοήσουμε τον αντίκτυπο των συνθηκών ζωής στους ανθρώπους και στα οράματα τους. Κάπως έτσι εγώ κρατώ το βιβλίο αυτό ως, επιπλέον όλων των άλλων, πολύτιμο οδηγό για μελλοντικές αναζητήσεις.

Έρις, Αυδή - Καθκάνη

Η Ντόρα Ντ'Ιστρια και η Ελλάδα

Έκδοση Μουσείου Μπενάκη, Αθήνα 2009 στη σειρά: Ιστορία Νο 9

της Κούλας Κασσιμάτη

Μια εργασία σημαντική και τεκμηριωμένη της Έριδος Αυδή-Καθκάνη με πρόλογο της Έλλης Γιωτοπούλου-Σισιλιάνου σε μια φροντισμένη και καλαίσθητη έκδοση του Μουσείου Μπενάκη παρουσιάζει στο ελληνικό κοινό την πολύπλευρη και χαρισματική προσωπικότητα της Ντόρας Ντ'Ιστρια που αποτελούσε ψευδώνυμο της Ρουμάνας πριγκίπισσας Ελένης Γκίκα γεννημένη στο Βουκουρέστι το 1828, κόρη του πρίγκιπα Μιχαήλ Δημ. Γκίκα από τον Ηγεμονικό Οίκο των Γκίκα, αλβανικής καταγωγής και της ελληνικής καταγωγής συζύγου του πριγκίπισσας Κατερίνας Φωκά.

Η συγγραφέας με ισορροπία στα τρία μέρη της έκδοσης αναλύει το πλούσιο υλικό της ώστε ο αναγνώστης:

Πρώτον να πληροφορηθεί την ιστορική πορεία της Ρουμανίας, την παρουσία των Φαναριωτών στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες με ιδιαίτερες αναφορές στα μέλη του Ηγεμονικού Οίκου των Γκίκα που οκτώ Ηγεμόνες στη Βλαχία και τη Μολδαβία, ένας στη Σάμο και τρεις μεγάλους διερμηνείς στην Οθωμανική αυτοκρατορία έπαιξαν σημαντικό ρόλο στα πολιτικά πράγματα της εποχής (18^{ος}-19^{ος} αιώνας).

Δεύτερον να γνωρίσει την Ελένη Γκίκα (Ντόρα Ντ'Ιστρια) από τα παιδικά της χρόνια και την κατ'οίκον επιμελημένη εκπαίδευσή της με τον σημαντικό παιδαγωγό Γρηγόριο Παπαδόπουλο. Από μικρή ηλικία φάνηκε η σπάνια πνευματική της κατάρτιση και η έφεσή της στην εκμάθηση ξένων γλωσσών καθώς γνώριζε εκτός από τη μητρική

γλώσσα, αρχαία ελληνικά, γαλλικά, γερμανικά, αγγλικά, ιταλικά, λατινικά, αλβανικά και ρωσικά. Ταυτόχρονα είχε πνευματικές ανησυχίες, απόκτησε οξυδέρκεια και διέθετε φαντασία με εμφανή παρατηρητικότητα. Με αυτή την υποδομή διαμορφώθηκε ο «ευαίσθητος και τολμηρός χαρακτήρας» με έντονο το αίσθημα της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας και την επιθυμία της «να βοηθήσει το λαό της να σπάσει τα δεσμά του, πιστεύοντας ότι ήταν άξιος καλύτερης τύχης».

Η Ελένη Γκίκα το 1849 παντρεύτηκε –απρόθυμα– τον ρώσο πρίγκιπα και υπασπιστή του Τσάρου, Αλέξανδρο Κοητσώφ-Μασσάλσκυ έγινε γνωστή στην Αυλή της Πετρούπολης για την προσωπικότητά της και το ταλέντο της στη ζωγραφική όπου εύρισκε διέξοδο στην άχρωμη ζωή της αλλά και για την τόλη της να αποδοκιμάζει δημόσια τον αυταρχισμό της ρωσικής διοίκησης και να καταγράφει τις εντυπώσεις της από τη ρωσική κοινωνία και ιδιαίτερα την κατάκτηση των γυναικών σ' αυτή τη χώρα. Έξι χρόνια έμεινε στη Ρωσία η Ελένη Κοητσώφ-Μασσάλσκυ οπότε σε ηλικία 25 χρόνων εγκατέλειψε τον σύζυγό της.

Μετά την Πετρούπολη η Ελένη Γκίκα πήγε στην Ελβετία ολοκλήρωσε το έργο της «Ο μοναστικός βίος στην Ανατολική Εκκλησία» και από τότε χρησιμοποίησε το φιλολογοικό ψευδώνυμο Ντόρα Ντ'Ιστρια. Έγραψε πολλά έργα και μετέχοντας στον αγώνα των γυναικών για χειραφέτηση έγραψε το έργο «Στις γυναίκες από μια γυναίκα» σε δύο τόμους όπου παίρνει προοδευτικές θέσεις

για το ρόλο της γυναίκας στην κοινωνία για τον θεσμό του γάμου, για τη νομοθεσία, πολιτική και θρησκευτική αναφορικά με τις γυναίκες και για την ισότητα των δύο φύλων. Ένα έργο με φεμινιστικές συχνά εκδοχές πρωτοπόρο για την εποχή του.

Ανεξάρτητη από συμβατικότητες με ολοκληρωμένη την προσωπικότητά της ως συγγραφέας, γράφει συνεχώς και συνεργάζεται με τα σημαντικότερα περιοδικά και εφημερίδες της Ευρώπης και δημοσιεύει πολιτικές απόψεις, ταξιδιωτικές εντυπώσεις, μυθιστορήματα.

Η εργογραφία της όπως παρατίθεται στο τέλος του βιβλίου για την περίοδο 1855-1873 είναι εντυπωσιακή για το πλήθος των δημοσιευμάτων και την ποικιλία των θεμάτων. Ασχολήθηκε με την ιστορία της λογοτεχνίας, με θρησκευτικά ζητήματα, με κοινωνικά ζητήματα όπου το γυναικείο ζήτημα εκπροσωπείται με 7 εργασίες βιβλία στα γαλλικά και αγγλικά, με την πολιτική και αγροτική οικονομία, με καλλιτεχνικά ζητήματα, με την πολιτική, με την ιστορία, με ταξίδια με μυθιστορήματα (3 τον αριθμό) και με τη ζωή στην Ανατολή.

Με έντονο τρόπο η Ντόρα Ντ'Ιστρια εκδηλώνει το ενδιαφέρον της για το ελληνικό λαό και ιδιαίτερα για τα Ιόνια Νησιά που βρίσκονταν κάτω από την Αγγλική κυριαρχία ενώ ο λαός τους διψούσε για ελευθερία και ένωση με την Ελλάδα. Αργότερα όταν πραγματοποιήθηκε η Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα ενθουσιάστηκε και συγκινήθηκε με την Κρητική Επανάσταση. Τότε έγραψε (1867) το έργο «Η Ελληνική εθνότητα μέσα από τα Δημοτικά τραγούδια» που εκδόθηκε στο Παρίσι. Στο έργο της «Γυναίκες στην Ανατολή» προσπαθεί να ανατρέψει τις κατηγορίες της Δύσης υπερασπιζόμενη τους λαούς της Ανατολής και αναδειχνοντας την αξία της γυναίκας σ' αυτές τις χώρες. Για τις Ελληνίδες αφιέρωσε ένα κεφάλαιο με αναφορές σε γυναικείες προσωπικότητες που άφησαν ζωνρά τα ίχνη τους στις διάφορες ιστορικές περιόδους. Το έργο γράφτηκε στη γαλλική το 1859 και μεταφράστηκε στα αγγλικά και ρωσικά ενώ ελληνικά μεταφράστηκε από την Αμαλία Σκουζέ το 1861. Καθιερώνεται σε ολόκληρη την Ευρώπη ως σημαντική συγγραφέας και οι κριτικές είναι από θετικές ως διθυραμβικές.

Στα περισσότερα έργα της αναβλύζει η μεγάλη αγάπη της για τη σύγχρονη Ελλάδα και τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Η Καλλιρρόη Παρέν έγραψε ότι μπορεί «να θεωρηθεί ο εθνικός σκαπανέας... και διερμηνεύς των ελληνικών πόθων». Η Ντόρα Ντ'Ιστρια επισκεπτόταν συχνά την Ελλάδα που τη θεωρούσε δεύτερη πατρίδα της, με-

τείχε στην πνευματική ζωή της εποχής και συναναστρεφόταν σημαντικούς Έλληνες δημιουργούς και πολιτικούς.

Όταν αποφάσιζε να γράψει για κάποιο θέμα επισκεπτόταν τον τόπο που θα αποτελούσε σημείο αναφοράς, θα συναναστρεφόταν με τους ντόπιους, θα μελετούσε την ιστορία, τα ήθη και έθιμα, την παράδοση. Στο έργο της «Εκδρομές στη Ρούμελη και το Μοριά» γραμμένο στη γαλλική γλώσσα φαίνεται πόσο την εντυπωσίασαν τόποι και μνημεία, και οι μαρτυρίες για γεγονότα και επιτεύγματα. Ταξίδεψε παντού, στην Ασία, στις ΗΠΑ και φυσικά την Ευρώπη και τα Βαλκάνια και βέβαια σε πολλές περιοχές της Ελλάδας.

Η Ελληνική Κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Δ. Βούλγαρη ζήτησε τη βοήθειά της για την προβολή των ελληνικών συμφερόντων στην Ευρώπη και ανταποκρίθηκε με ενθουσιασμό. Πολιτογραφήθηκε Ελληνίδα το 1867 από τον βασιλιά Γεώργιο τον Α'.

Στη δεκαετία του 1870 σε ηλικία 42 χρόνων η Ντόρα Ντ'Ιστρια εγκαταστάθηκε στη Φλωρεντία και συνδέθηκε με τον κόμητα Άγγελο ντε Γκουμπερνάτις ποιητή και καθηγητή ανατολικών γλωσσών στο Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας μέχρι το θάνατό της το 1888. Ήταν μια περίοδος ωριμότητας και δημιουργίας και προσωπικής ευτυχίας αναγνωρισμένης σ' όλα τα ευρωπαϊκά κέντρα πολιτισμού.

Τρίτον να έρθει σε επαφή με το έργο της καθώς η συγγραφέας στο τρίτο μέρος του βιβλίου παραθέτει ολόκληρα κεφάλαια ή αποσπάσματα από τα κυριότερα έργα της Ντόρα Ντ'Ιστρια που αφορούν στην Ελλάδα. Από το έργο της «Οι γυναίκες της Ανατολής» παραθέτει το πέμπτο βιβλίο: «Οι Ελληνίδες» όπου με τη μορφή επιστολών διατρέχει τη θέση της Ελληνίδας από την εποχή του Όθωνα μέχρι την εποχή της.

Μεγάλα αποσπάσματα υπάρχουν και από το έργο της «Εκδρομές στη Ρούμελη και το Μοριά» όπως και από το «Η Ελληνική Ποίηση στα Ιόνια Νησιά» και τέλος «Η Ελληνική Εθνότητα μέσα από τα Δημοτικά τραγούδια».

Η Ίρις Αυδή-Καλκάνη με την εργασία της αυτή προσφέρει στο ελληνικό κοινό την τεκμηριωμένη γνώση για μια εντυπωσιακή συγγραφέα την Ντόρα Ντ'Ιστρια που με την προσωπικότητά της και το πολύπλευρο έργο της πρόσφερε πολλά στον τόπο μας και στην Ελληνίδα γυναίκα ενταγμένα όμως στο ευρύτερο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Η πλούσια βιβλιογραφία ελληνική και ξενόγλωσση και η παράθεση των πηγών πληροφόρησης καθιστούν το όλο εγχείρημα πολύτιμο.

Ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

ΥΠΕΝΘΙΜΙΖΕΙ

την λειτουργία της ιστοσελίδας του στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.leagueforwomenrights.gr>

Σας καλούμε να επισκέπτεστε την ιστοσελίδα μας για την έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωσή σας σε φεμινιστικά θέματα

Νέα από παντού

Επιμέλεια: Καίτη Μποτοπούλου*

Τερέζα Μέι, Νέα Πρωθυπουργός της Μ. Βρετανίας

Στις 13 Ιουλίου 2016 η Τερέζα Μέι διαδέχθηκε τον Ντ. Κάμερον στην Πρωθυπουργία της Μ. Βρετανίας και στην ηγεσία του Συντηρητικού Κόμματος, των Τόρις. Ο Ντ. Κάμερον παραιτήθηκε μετά το αποτέλεσμα του Δημοψηφίσματος, όπου πλειοψήφησε το Brexit, δηλαδή η απόφαση εξόδου της Μ. Βρετανίας από την Ε.Ε.

Η Τερέζα Μέι, Υπουργός Εσωτερικών στην Κυβέρνηση Κάμερον, αναδείχθηκε πρώτη στην ψηφοφορία των 150.000 μελών του Συντηρητικού Κόμματος, έχοντας τελική αντίπαλο την Αντρέα Πίντσομ, Αναπληρώτρια Υπουργό Ενέργειας, η οποία παραιτήθηκε στην τελευταία ψηφοφορία.

Η νέα Πρωθυπουργός της Μ. Βρετανίας γεννήθηκε τον Οκτώβριο του 1956 στο Ίσμπουργκ της Αγγλίας. Σπούδασε Γεωγραφία στην Οξφόρδη. Από το 1977 έως το 1983 εργάστηκε στην Τράπεζα της Αγγλίας, και από 1985-1997 στον Οργανισμό πληρωμής Εκκαθαριστικών Υπηρεσιών.

Από το 2010 υπήρξε Υπουργός Εσωτερικών στην Κυβέρνηση Κάμερον. Θεωρείται επιτυχημένη Υπουργός, είναι σοβαρή, αποτελεσματική και συγχρόνως «δύσκολη». Αναλαμβάνει το τιμόνι της Μ. Βρετανίας σε δύσκολους καιρούς. Της ευχόμαστε καλή επιτυχία.

Γυναίκες σε ανώτατες θέσεις ευθύνης

Με την ευκαιρία της εκλογής της Τερέζα Μέι στο αξίωμα της Πρωθυπουργού της Μ. Βρετανίας, παραθέτουμε ένα κατάλογο των γυναικών Προέδρων ή Πρωθυπουργών (ανάλογα με το σύστημα που επικρατεί σε κάθε χώρα) που έχουν εκλεγεί σε χώρες της Ευρώπης αλλά και αλλού.

1. Άγκελα Μέρκελ, Καγκελάρια της Γερμανίας
2. Έλνα Σόλμπεργκ, Πρωθυπουργός Νορβηγίας
3. Εύα Ζίτλο, Πρωθυπουργός Πολωνίας
4. Ντάρια Γκριμπουτσκάιτε, Πρωθυπουργός Λιθουανίας
5. Κολίντα Κιτάροβιτς, Πρωθυπουργός Κροατίας
6. Μαρί Λουίζ Πρέκα, Πρωθυπουργός Μάλτας
7. Νικόλ Στέρτζον, Σκωτία

Εκτός Ευρώπης:

1. Λ. Μπατσελέτ, Πρόεδρος Χιλής
2. Χέιχ Χασίνο, Μπαγκλαντές
3. Παρκ Γκεούντ Χόι, Πρόεδρος Ν. Κορέα

4. Έλεν Τζόνσον-Σίρλιφ, Λυβερία
5. Κουούκο Γέλμα, Ναμίμπια
6. Αμίνα Κουρίμπ-Φανόμ, Αγ. Μαυρίκιος

Πίνα Μπάους

Επτά χρόνια μετά τον θάνατο της μεγάλης Γερμανίδας Χορογράφου και Χορεύτριας Πίνα Μπάους, το Ομοσπονδιακό Μουσείο της Βόννης της αφιερώνει μια μεγάλη έκθεση.

«Όλα όσα κάνω, τα κάνω σαν χορεύτρια», είχε πει η Πίνα Μπάους σε μια συνέντευξή της το 1998. Ο χορός ήταν η ζωή της Πίνα Μπάους. Επηρέασε με το χοροθέατρό της στο Βούπερταλ τον σύγχρονο χορό σε μεγάλο βαθμό.

Γεννημένη το 1940, σπούδασε χορό στην περίφημη σχολή Folkwang του Έσσεν, και αργότερα στη Σχολή Juilliard στη Νέα Υόρκη.

Στην Έκθεση της Βόννης εκτίθενται δεκάδες φωτογραφίες, αφίσες, αποσπάσματα από βίντεο από τα έργα της και μια αναπαράσταση του κινηματογράφου Λίχτμπουργ, όπου γίνονταν και γίνονται πρόβες.

Σήμερα, επτά χρόνια μετά το θάνατό της, ο θίασος συνεχίζει να παρουσιάζει το ρεπερτόριό της σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ζάχα Χαντίντ

Η μεγάλη εκπρόσωπος της σύγχρονης αρχιτεκτονικής Ζάχα Χαντίντ πέθανε τον Απρίλιο 2016 σε ηλικία 65 ετών από καρδιακό επεισόδιο σε νοσοκομείο του Μαϊάμι.

Γεννημένη στη Βαγδάτη το 1951 αλλιά εγκατεστημένη στο Λονδίνο, όλη τη διάρκεια της σπουδαστικής και επαγγελματικής της σταδιοδρομίας, η Χαντίντ απέκτησε τη φήμη γυναίκας με τεράστια ανεπτυγμένο διανοητικό επίπεδο. Από τότε που ξεκίνησε τη δουλειά της, ανεξάρτητη, στο δικό της γραφείο, έδωσε μάχες για να συστηθεί στην αρχιτεκτονική κοινότητα ως επαναστάτρια. Πέρασαν αρκετά χρόνια ώσπου η κλειστή ανδροκρατούμενη κοινωνία των αρχιτεκτόνων να παραδεχθεί ότι μια γυναίκα διαθέτει τις ικανότητες ώστε το έργο της να αναμετρηθεί με τα οράματα και την κοσμοθεωρία τους.

Η Χαντίντ όμως κατάφερε να σπάσει το κατεστημένο. Το 2004 το Βραβείο Πρίτσκερ ήταν η πρώτη επίσημη αναγνώριση του πρωτοποριακού έργου της. Η Βασίλισσα της Αγγλίας

* Η Καίτη Μποτοπούλου είναι αρχαιολόγος και μέλος του ΔΣ του ΣΔΓ.

ας επρόκειτο να της απονεμίσει, το επόμενο διάστημα, το Βασιλικό Χρυσό Μετάλλιο RIBA 2016, ενώ της είχαν ακόμη απονεμηθεί το Ιαπωνικό Αυτοκρατορικό Βραβείο (2012) ο Ταξίαρχης της Γαλλικής Δημοκρατίας των Τεχνών και των Γραμμάτων.

Τα έργα που άφησε είναι πολλά και εντυπωσιακά σε πολλές πόλεις της Ευρώπης, αλλά και στην Αμερική και αλλού. Στη διάρκεια της τριαντάχρονης καριέρας της σχεδίασε πάνω από 950 αρχιτεκτονικά προγράμματα σε περισσότερες από 44 χώρες. Μια επαναστάτρια που τα σχέδιά της μοιάζουν με πίνακες ζωγραφικής.

Και μια αξιοπρόσεκτη παράσταση

Στην Πειραιώς 260, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών, παίχτηκε η παράσταση «Ruined», που αναφέρεται στις γυναίκες θύματα ομαδικών βιασμών στην Ουγκάντα. Η παράσταση είναι βασισμένη στο βραβευμένο με Πούλιτζερ θεατρικό έργο της Λιν Νόττιγ, που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα σε σκηνοθεσία του Βρετανού Ντένις Ρέϊντ και της Γιούλιας Μπούνταλη, με ηθοποιούς καταγόμενους από την Αφρική και τη Μ. Ανατολή.

Καλλιτεχνική κίνηση

Μεγάλη ανάπτυξη έχει πάρει τα τελευταία χρόνια η γυναικεία δραστηριότητα στον καλλιτεχνικό τομέα. Αυτό το καλοκαίρι (2016) παρακολούθησαμε πολλές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις σε διάφορους τομείς:

Οι τρεις κυρίες του λαϊκού τραγουδιού Δήμητρα Γαλάνη, Ελένη Τσαλιγοπούλου και Γιώτα Νέγκα συνέχισαν τη χειμωνιάτικη συνεργασία τους παρουσιάζοντας σε ανοιχτά θέατρα το πρόγραμμά τους που βασίζεται στο καλό λαϊκό τραγούδι.

Η Μελίνα Ασλανίδη ξεκίνησε την καλοκαιρινή της περιοδεία από το Βεάκειο, συνοδευόμενη από μια ομάδα εξαιρετικών μουσικών.

Στο αίθριο του Μουσείου Μπενάκη παίχτηκε το έργο του Μπέκετ «Περιμένοντας τον Godot, με σκηνοθεσία της Νατάσας Τρανταφύλλη, μετάφραση της θεατρολόγου Έρι Κύργια, μουσική Μόνικα, σκηνογραφία Εύα Μανιδάκη, κοστούμια Ιωάννα Τσιάμη, Φωνή Λένα Παπαληγούρα.

Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών, η χορογράφος Ερμίρα Γκόρο, χορογράφησε σε μια σόλο περφόρμανς τη διακεκριμένη Ελληνίδα χορεύτρια Αγγελική Στελλιάτου.

Η εικαστικός, ηθοποιός και σκηνογράφος Χριστίνα Κουλουμπή εγκαινίασε έκθεση ζωγραφικής στο Ίδρυμα Μ. Κακογιάννη με την παράλληλη περφόρμανς «Ηρακλής».

Η νέα καλλιτεχνική διευθύντρια του Φεστιβάλ Καλαμάτας η Κατερίνα Κασσιούμη κατάγεται από τα Γιάννενα, απ' όπου έφυγε πολύ νέα για να σπουδάσει στην Κρατική Σχολή Χορού. Μιλώντας με μεγάλο σεβασμό για την προκάτοχό της Βίκυ Μαργακοπούλου, που άφησε σπουδαίο έργο μετά από 21 χρόνια στη θέση αυτή, η νέα διευθύντρια πιστεύει ότι με το χορό «μαθαίνεις ν' αγωνίζεσαι και να ψάχνεις δημιουργικούς τρόπους να λύνεις προβλήματα». Πιστεύει επίσης ότι το Φεστιβάλ πρέπει

να είναι μια γιορτή που να ζωντανεύει και να ζεσταίνει την πόλη. Σημαντικές συμμετοχές στο χώρο του Φεστιβάλ Καλαμάτας είναι: Σοφί Μπουληπουλιάν (Γαλλία), Λία Χαράκη (Κύπρος), Αποστολία Παπαδημάκη, Ευαγγελία Κολλύρα, η Ομάδα «Αμάλγαμα» της Μαρίας Γοργιά.

Στις 5 Ιουλίου οργανώθηκε, με πρωτοβουλία της ΕΡΤ, στον ωραίο ανοιχτό χώρο του Εθνικού Γυμναστικού Συλλόγου Αθηνών, συναυλία με την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα και Χορωδία (Μουσικά Σύνοδα ΕΡΤ). Η συναυλία αφιερώθηκε στους Έλληνες Αθλητές που θα εκπροσωπούσαν την Ελλάδα στους 31ους Ολυμπιακούς αγώνες του Ρίο τον Αύγουστο 2016. Ξεχωριστή εντύπωση έκανε η ερμηνεία της σολίστ Ευγενίας Παπαδήμα στο έργο του Grieg Κοντσέρτο για πιάνο Νο. 1 σε λα ελάσσονα ορ. 6. Η Ευγενία Παπαδήμα συγκίνησε το ακροατήριο με την άψογη εκτέλεση και την συγκινητική συγχρόνως και δυναμική ερμηνεία της στο δύσκολο και θαυμάσιο αυτό έργο του Grieg.

Η ωραία αυτή βραδιά έκλεισε με τον Ύμνο των Ολυμπιακών Αγώνων.

Φεστιβάλ κινηματογράφου για γυναίκες

Το Φεστιβάλ οργανώνεται από την ταινιοθήκη της Ελλάδας, οι προβολές και η συμμετοχή στα εργαστήρια είναι δωρεάν. Στο κινηματογραφικό αυτό αφιέρωμα πρωταγωνιστούν γυναίκες της καθημερινότητας που χάραξαν ξεχωριστή πορεία στη ζωή τους και ξεπέρασαν κοινωνικές συμβάσεις για να κάνουν αυτό που θέλουν με πίστη στον εαυτό τους. Τα κορίτσια «εν δράσει», καταφέρνουν να κάνουν αγώνες ταχύτητας και δεξιοτήτων και είναι η πρώτη αποκλειστικά γυναικεία ομάδα αγωνιστικής οδήγησης στη Μ. Ανατολή (Παλαιστίνη). Στα πολλά πρόσωπα της «Τερέζ» η 85χρονη Τερέζ Κλήρκ είναι μια στρατευμένη φεμινίστρια που τη ζωή της γεμίζει το πάθος για τα δικαιώματα των γυναικών. Ακόμη, τα φιλμ «Γυναίκες στον Λουτήρα», «Χάϊφα», «Είναι όμορφη όταν θυμώνει», «η Συμμορία του μπουρλέσ», δίνουν δυνατά μηνύματα για τη γυναικεία ζωή και τον αγώνα της Γυναίκας. Παράλληλα στο εργαστήριο «Girls make films», κορίτσια 14-17 ετών, με την καθοδήγηση έμπειρων επαγγελματιών, θα πειραματιστούν με φωτογραφικές μηχανές, κάμερες και κινητά τηλέφωνα για να γυρίσουν και να ηχογραφήσουν ένα μικρού μήκους ντοκιμαντέρ κοριτίστικων εξομολογήσεων με στοιχεία animation.

Λόρι Άντερσον

Η Λ. Άντερσον είναι μια καλλιτέχνης πολυσιχιδής με καλλιτεχνικό έργο από την περφόρμανς και το πειραματικό θέατρο ή τον κινηματογράφο, μέχρι τη μουσική με όργανα δικής της επινόησης. Θεωρείται σήμερα μία από τις σημαντικότερες αμερικανίδες δημοσιογράφους με χαρακτηριστικά την πνευματικότητα, την ανεμελιά, την τρυφερότητα και το χιούμορ στο χώρο της αβανγκαρντ. Σημαντικό είναι το μήνυμά της για τη ζωή. Λέει: «Βρισκόμαστε στη ζωή για να περάσουμε όμορφα, είμαστε εδώ για τη χαρά και την ευδαιμονία».

Οι γυναίκες εναντίον του Ντόναλντ Τραμπ

Περισσότερες από ένα εκατομμύριο γυναίκες, σε όλο τον κόσμο συμμετείχαν σε διαδηλώσεις εναντίον του σεξισμού, της σεξουαλικής βίας, της υποτιμητικής στάσης του Τραμπ προς τις γυναίκες, και υπέρ των δικαιωμάτων των γυναικών, την επομένη της ορκωμοσίας του Ντ. Τραμπ.

Η πιο εντυπωσιακή διαδήλωση ήταν αυτή που έγινε

στην Ουάσιγκτον, η οποία πήρε μορφή λαϊκής αντίδρασης. 250.000 άτομα ταξίδεψαν στην αμερικανική πρωτεύουσα για να πάρουν μέρος στην πορεία των γυναικών. Περισσότερες από 200 οργανώσεις συμμετείχαν στην πορεία, ενώ περίπου 600 διαδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν σε πολλές χώρες και σε μεγάλες πρωτεύουσες από το Λονδίνο έως το Ν. Δελχί, αλλά και σε πιο μακρινά μέρη όπως στο Μακάο, τη Μαδαγασκάρη, καθώς και στον Καναδά και στο Μεξικό.

The Women's March worldwide

CNN politics

Πάνω: Χάρτης που δείχνει τα σημεία του κόσμου όπου γυναίκες διαδήλωσαν εναντίον του Τραμπ.

Αριστερά: Η ογκώδης πορεία γυναικών στην Ουάσιγκτον την ημέρα της ορκωμοσίας του Τραμπ.

Μερικά από τα συνθήματα της πορείας γυναικών στην Ουάσιγκτον

No 95
2016 - 2017

WOMEN'S STRUGGLE (O AGONAS TIS GYNAEKAS)

The Journal of the Greek League for Women's Rights
60, Skoufa st., Athens 106 80, Greece
Tel.: 210-36 26 460 - Fax: 210-36 16 236 - e-mail: L.women-rights@otenet.gr
<http://www.leagueforwomenrights.gr>

This journal was first published in September 1923. Its publication was suspended by the Metaxas dictatorship (1936-1940), while the League ceased the publication during the colonels' dictatorship (1967-1974) in order to avoid censorship. It is being published in a new format.

Editor:	Lili Kourakou
Columnists:	Kety Botopoulou, Chara Karayannopoulou, Laoura Maratou-Alipranti,
Copy Editor:	Terpsi Lambrinopoulou

GREEK LEAGUE FOR WOMEN'S RIGHTS: THE BOARD

Honourary President: Alice Yotopoulos-Marangopoulos

President: Lili Kourakou

Vice-Presidents: Irene Fereti, Laura Maratou-Alipranti

Secretary General: Terpsi Lambrinopoulou

Secretary: Chara Karayiannopoulou

Treasurer: Koula Anagnostopoulou-Kourakou

Members:

Kety Botopoulou, Dora Chiliadaki, Helen Rethymiotaki, Kiki Kalligianni, Koula Kassimati, Lena Kontoyiorgou, Theodora Papadopoulou, Amalia Sarri, Evgenia Tsoumani

ENGLISH SUMMARIES

TRAFICKING AND PROSTITUTION (p. 1)

The main articles highlights the need for Greece to move towards the abolishment of prostitution, adopting the "Nordic" model, like so many other European countries have done so far. The articles argues that it is high time for discussions to start on the subject.

PRESS RELEASE OF MAY 2016, WITH THE GLWR'S REACTION ON A REQUEST TO RAISE RESTRICTIONS FOR THE ESTABLISHMENT OF BROTHELS (p. 2)

Taking opportunity from a request of 17 Members of Parliament for the restrictions for establishment of brothels to be raised, the Greek League for Women's Rights reacted, issuing a severe Press Release against the requested measure, which was largely distributed to the Press, Competent Members of Government etc.

PROJECT "WORK-LIFE BALANCE IN THE CONTEXT OF CHANGING FAMILIES AND LABOUR MARKET IN GREECE – WORLBAL" (p. 3)

During the years 2015-2016 the GLWR, in partnership with Family and Childcare Centre as Project Promoter, the National Centre for Social Research and the University of Iceland, implemented a project concerning the work-life balance in the context of changing families and labour market in Greece. The Project was financed by the EEA Grants 2009-2014, and its main purpose was to assess women's needs and expectations, and to identify how they experience reconciliation of work-life balance in Greece in times of crisis. Additionally, the program was planned to provide empirical evidence for the needs and expectations of specific categories of women, and explore methods and good practices to promote women's effective life-work balance in Greece.

The parties carried out the following actions:

- Project Coordination and Overall Management, ensuring the cohesiveness of all activities and monitoring the quality of the results.
- Literature and Research Review Frameworks, aiming to deliver a systematic literature and research review.
- Empirical Research, aiming to field research working women in order to assess the work-family needs, preferences and expectations for the future in the framework of professional and private life.
- Case Studies on the Work-Family Reconciliation, aiming at an in-depth analysis of the labour and family life and the expectations of women whether employed or unemployed.
- Assessment and Evaluation of Public Policies and Practices, in order to assess and evaluate current public policies and practices through a preliminary total ex post evaluation through the lens of policy studies.
- Policy Synthesis and Recommendations, putting together research findings of the previous actions, incorporated in one coherent set of final policy recommendations that will feed discussions regarding work-life balance of women in times of crisis.
- Dissemination and Exploitation of the Project's Results.

The project was implemented successfully and in time, and the results were announced during a final event attended by a large audience at the University of Athens, where all partners, plus a group of experts, presented their findings and made useful recommendations.

SUCCESSFUL POLICIES FOR GENDER EQUALITY: A CHALLENGE AT A TIME OF CRISIS. (p. 11)

By Eugene Tsoumani, ex Secretary General for Gender Equality, ex MP.

Board Member Eugene Tsoumani, writes on the need to adopt successful policies and interventions in order to achieve equal rights and treatment of men and women at a time of crisis. At such a time women usually bear the most painful consequences. However, progress in gender equality should never subside, should be continuous and with concrete results. In this spirit the author points out, among others, the need for correct principles and meritocracy, continuity and consistency in gender policies, rules, effective working methods, use of tools, team spirit, alliances, working together with feminist organisations, NGOs and social partners, and international and European cooperations. Also taking advantage of good practices and clever administration of financial means. Above all, strong determination, daring, risk taking, but also good knowledge and taking advantage of modern requirements of the digital world in which we live. The world is moving on and it should not be without us..

ZACHAROF AWARD 2016 (p. 12)

A conscience in alert

By Niki Kaltsoyia, Emeritus Professor in Constitutional Law, Member of the GLWR

The occasion for this article by Niki Kaltsoyia, a fervent feminist, knowledgeable in human rights and the legal network of women's rights, is the granting of the Zaharof Award by the European Parliament for 2016 to two young women from Iraq, victims of the most atrocious treatment and sexual slavery by ISIS, abducted, bought and sold many times, until they managed to escape and become representatives of all women victims of sexual abuse.

The Author deplores the situation in which the world is to-day. The economic crisis hits hard many countries, a war is raging in many Islamic countries involving western powers, terrorism is raging, millions of people are uprooted from their home lands seeking refuge to an inhospitable western world, human dignity plunged into the Mediterranean waters. Major western mass media keep silent as regards violence against women in conflict areas, where atrocities against women are extended, nor do they refer to the deplorable position of women in muslim counties, where practices such as marriage of under aged girls, female mutilation and other customary practices constitute the shame of the 21st century.

The International Law provides answers to face such problems. The "Convention on the Elimination of all forms of discrimination against women (CEDAW)", is rightly considered to be the Gospel of women's rights, with an ecumenical scope. The Council

of Europe's "Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence" covers all issues for the protection of women from all forms of violence, however addresses violence problems mainly in western countries. In the Author's opinion, it is dangerous in present day multinational world to discriminate between "human rights in the west" as against "human rights in muslim countries". The Author concludes:

The Universal Declaration for Human Rights, of 1948, sealed the universality of human law and human rights. The question of human rights in the West and the East in our time is of substantial importance and not just theoretical. We live in a multinational reality, which, especially in our days with the refugee flows, makes it imperative to study the essence of human rights, and how they are implemented in the western world. The status of muslim women, immigrants or refugees, should concern the women's movements in the West. The universality of feminism was sealed by the Beijing Conference on the Status of Women. The rights of women concern all of us. Present day reality calls for the immediate awakening and motivation of the forces of global feminism.

INTERNATIONAL WOMAN' S DAY 2016 (p. 16)

"Woman's social contribution Award Alice Yotopoulos Marangopoulos" conferred to the Women of the Aegean Islands

On the 8th March each year, celebrating International Woman's Day, the Greek League for Women's Rights (GLWR) rewards women distinguished in the field of significant, selfless social work, by conferring the "Social Achievement Award ALICE YOTOPOULOS MARANGOPOULOS", after the name of our Honorary President and ex President of the IAW.

For 2016, this award was conferred to the women of the Eastern Aegean Islands, for the support, hospitality, kindness and solidarity they offered to refugees, arriving in thousands every day during all of 2015 and until recently, destitute and in despair, to the Greek islands, trying to escape war and violence prevailing in their countries. From the little they had, these poor but brave and sensitive women of the Greek Islands, gave a lot to their fellow human beings.

During a gathering on March 18th 2016, attended by Women's Organisations, East Aegean Islanders and many citizens, the Award, bestowed to all the women of the Islands, was handed over to four of these brave women, each from Lesbos, Samos, Chios and Kalymnos. Speakers from the UN High Commission for Refugees, the Greek National Committee for Human Rights and the Greek Council for Refugees, as well as the Head of the North Aegean Region, gave an account of the Refugees problem in Greece both from the legal, the social as well as the administration point of view. The GLWR's Honorary President Alice Yotopoulos Marangopoulos's moving address was heard through video. The four brave women from the islands gave an account of the state in which the refugees arrive in rotten boats, and of their efforts in rescuing, comforting, assisting these desperate people.

All people attending the event, unanimously approved a Resolution, (a) declaring respect and pride over the humanitarian spirit and solidarity of people of the Greek islands for the rescue and shelter they offer to refugees, (b) denouncing countries of the EU, who, acting by infringement of fundamental rules and values of the EU and international Conventions on Human Rights, build fences and close borders, (c) demanding the immediate cease of armed conflicts at the countries of origin of Refugees as well as (d) the immediate lifting of all barriers that obstruct the passage of Refugees, the opening of the borders and the allocation of the burden for receiving and sheltering distressed fellow human beings proportionately to all EU countries."

WELCOMING THE NEW YEAR 2016 (p. 31)

Awards to Journalists for supporting Gender Equality during 2015

The GLWR celebrated the coming of the New Year 2016 at the central Athenian Hotel PLAZA, at a specially organised event, with many members of the League and other Women' Organisations and friends participating.

This year as every year, during this occasion awards were conferred to journalist of the mass media distinguished during the previous year for systematically supporting gender equality. For the press media the awards were given to two young women journalists of two Athens dailies. The award for the electronic media was not given this year, for lack of support of equality from these media. The Honorary President Alice Yotopoulos Marangopoulos sent by letter her Greetings. The guests attended to an address of the GLWR President, and enjoyed a beautiful musical program and the traditional New Year Pie.

GENDER EQUALITY: THERE IS STILL A LONG WAY TO GO. (p. 33)

By Koula Anagnostopoulou-Kourakou, jurist, economist, board member of GLWR

Drawing from official international and Greek sources, the author presents data and statistics on a wide variety of issues affecting gender equality, such as educational level of women as against that of men, employment rates of women and men, pay gap, participation in National Parliaments, participation in decision making institutions of Europe and financial institutions, gender stereotypes etc. In spite of the progress evidenced by such data, the author concludes that there is still a long way to go to achieve substantial gender equality.

CENTRE FOR THE DOCUMENTATION AND STUDY OF WOMEN'S PROBLEMS (ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ.) (p. 36)

A Pioneer Sector of the Greek League for Women's Rights

By Iris Avdi-Calcani, Lawyer, Writer

In June 1982, Iris Avdi-Calcani, then member of the Board of the GLWR, had the idea of creating a Centre for the Documentation and Study of Women's Problems (ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ.). The idea met with the enthusiastic support of the then President of the GLWR Alice Yotopoulos Marangopoulos, and ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ. was soon established with the collective work of members of the Board and the economic support of Board members and friends of the League.

The work of ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ. would be to collect and classify clips from the press so as to create a complete record of the press, to register existing statistics, reports, laws, Court decisions etc. concerning women. Feminist publications and books were also classified. ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ. soon became known, and attracted many researchers and other parties interested in women problems.

To this date ΚΕ.ΤΕ.ΜΕ. is very much alive and active, based on the work of volunteers, and is a unique and reliable source of information for scholars, researchers and any party interested in the history and present day status of women's rights and the various feminist issues.

EWL OBSERVATORY ON VIOLENCE AGAINST WOMEN (p. 38)

Irene Fereti, Vice President of GLWR, is an Expert of the EWL Observatory on Violence since October 2016.

The European Women's Lobby (EWL) Observatory on Violence against Women is a unique structure in Europe which brings together a dynamic group of women with outstanding experience and expertise. It was established in 1997 and plays a key role in identifying burning issues and monitoring progress towards a Europe free from all forms of violence against women. The Observatory works in all critical fields of policy making, law implementation, prevention, service provision for the victims, raising visibility and public awareness, highlighting advances and setbacks and providing relevant data at European and national level. At present it comprises 33 experts from 28 countries and 5 international and European women's organisations. The ratification and implementation of the CoE Istanbul Convention, campaigning for the elimination of prostitution and calling for action to protect refugee women and girls on the move from violence have been among the recent top priorities.

MESSAGE FOR THE INTERNATIONAL WOMAN'S DAY, 8TH MARCH 2017 (p. 39)

A message issued in common by the Marangopoulos Foundation for Human Rights and the GLWR on 8th March 2017, to remind and honour the struggle of women for equality, and stress the need for women to continue fighting in order to arrive to real and substantive equality, which has not yet been achieved. Women should be on the alert to avert any regression as regards their rights. Men who believe in democracy, justice and human rights, should support the right demands of women for a better and more righteous world.

INTERNATIONAL DAY FOR THE ELIMINATION OF VIOLENCE AGAINST WOMEN (p. 41)

A strongly worded Press Release of the GLWR issued on the International Day for the elimination of violence against women (25th November 2016)

PERMANENT COLUMNS

INTERNATIONAL ISSUES: WHY WOMEN DID NOT VOTE AGAINST DONALD TRUMP (p. 40)

By Chara Carayannopoulou, Lecturer in Political Systems & Diplomacy in South East Europe,

Dep. of International, European & Area Studies, Panteion University, Vice President of GLWR

Donald Trump is the only President of USA who, during his electoral campaign, openly used sexist speech. His words as well as his ideas were disseminated, discussed, caused negative comments and disturbance.

Trying to find an explanation why, in spite of all that, women DID NOT vote AGAINST Donald Trump, the writer lists a series of research results, which, among others indicate that the electorate, when taking a political decision in front of the ballot box, seem to decide according to their political and ideological position and their party preferences, disregarding any other factor, including positions against the cause of gender equality.

EUROPEAN ISSUES: FOLLOWING GENDER EQUALITY IN THIRD DEGREE EDUCATION AND SCIENTIFIC RESEARCH: A NEW ON LINE TOOL FROM EIGE (p. 42)

By Laoura Maratou Alipranti, Dr. Sociologist, B´ Vice president, GLWR

Aiming at a more efficient support and advancement of gender equality in academic and research organisations, the European Institute for Gender Equality (EIGEE), in cooperation the European Commission, EU-28, created and developed a new on line mainstreaming tool aiming at advancing and following up gender equality in the scientific sector. This new tool is named GEAR/Gender Equality in Academic and Research organisations, and was presented to the academic society and Government officials of EEC countries in Brussels on October 20, 2016.

SCIENCE AND WOMAN (p. 44)

Inaugurating a series of presentations of various interesting subjects, the GLWR hosted on 8th February 2017 a lecture by Theodora Papadopoulou, Emeritus Professor of the Greek Polytechnic School, Counsellor of the University of Peloponnese, Researcher at CERN, Board Member of the GLWR, on the fascinating subject "A journey from the infinitesimal to infinite".

BOOKS (p. 45)

KOULA KASSIMATI, SOCIOLOGIST, EMERITUS PROFESSOR OF PANTEION UNIVERSITY, PRESENTS TWO BOOKS FROM WOMEN WRITERS:

1. IRA EMKE POULOPOULOU

The cost of economic crisis and its uneven distribution in Greece 2009-2014

The Author explores the crisis experienced by the Greek Society during 2010-2014 and the dramatic reversals that took place during that period. The research extends to three sectors:

- a. The Greek economy during the crisis (GDP, employment, labour market, deficit, public debt, inflation, social security etc.)
- b. The Greek society, (unemployment, incomes, health, social state services, health services, education, justice, crime, violence etc.)
- c. The alarming developments in demographic data: marriage rate and birth rate decreasing, infant mortality, outflow of qualified young persons, inflow of refugees and illegal emigrants etc. Plenty of scientific data are provided, and suggestions for certain policy measures are given.

2. IRIS AVDI-KALKANI

Dora D'Istria and Greece

A well documented important book, presenting the versatile, charismatic personality and the works of Dora D'Istria, the pen-name of the Romanian princess Helen Ghika. Born at Bucharest in 1828, Dora D' Istria was a renowned writer at her time.

The book of Iris Avdi-Kalkani consists of three parts (i) presenting the historic background of Romania, (ii) getting to know Helen Ghika as a person, her personal history, education, talents, her love for Greece, (iii) her literary works, especially those referring to Greece.

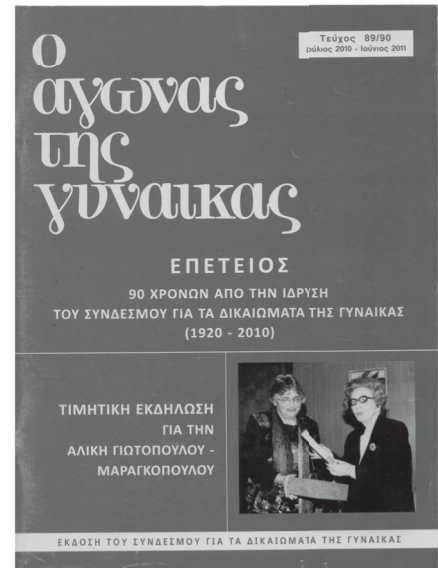
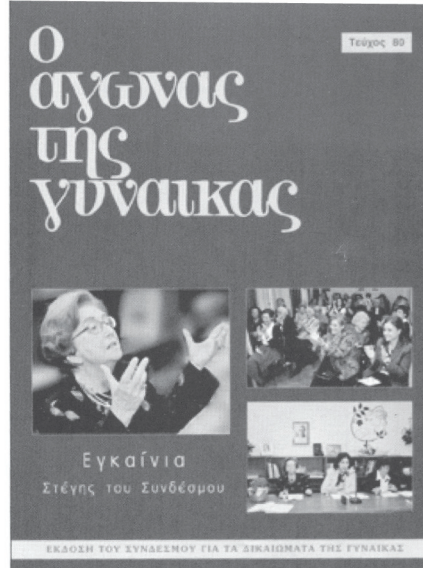
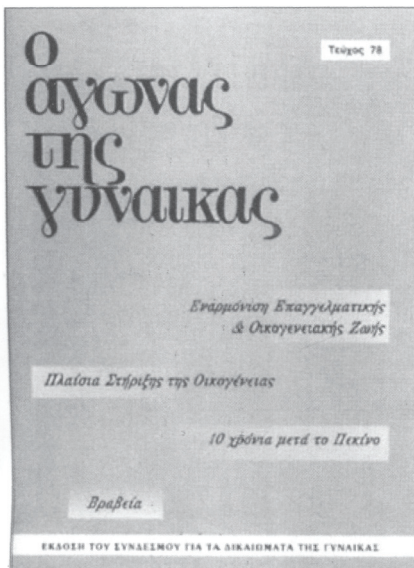
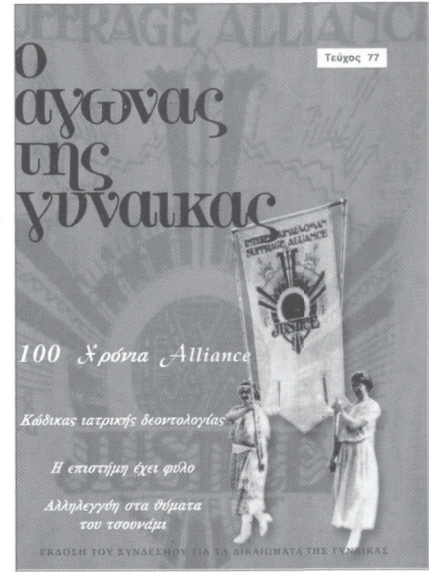
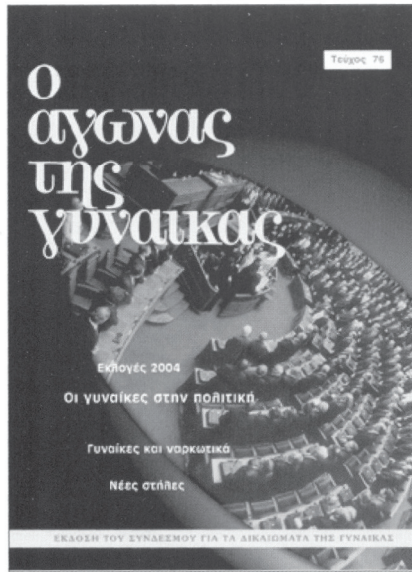
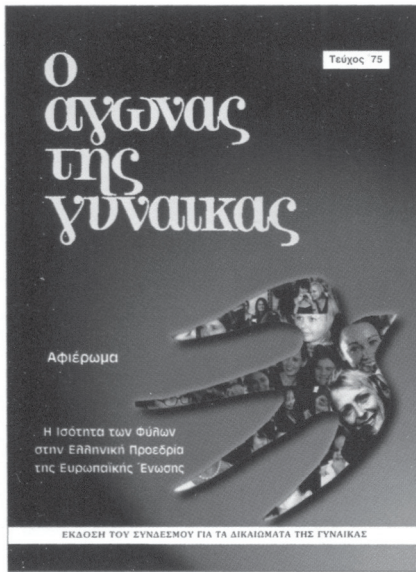
Iris Avdi-Kalkani presents, with this book, a well documented knowledge on the life and works of Dora D'Istria, who, with her personality and her works made a significant contribution to Greece and to Greek women, in the framework of the European background of her time.

NEWS FROM EVERYWHERE (p. 48)

Board member Kety Botopoulou reports on important news concerning women from all over the world.

Προηγούμενες εκδόσεις του περιοδικού

«Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ»

Τεύχη προηγούμενων ετών του «ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ»
 με έρευνες και πολύτιμα στοιχεία
 μπορείτε να τα προμηθευτείτε
 στα Γραφεία του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας
 στην οδό Σκουφά 60, Αθήνα 106 80, Τηλ.: 210-36.26.460